

2 ARALIK 2021
KOCAELİ

KOCAELİ TARIM ŞÛRASI VE ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

2 ARALIK 2021, Uluslararası Kongre Merkezi, KOCAELİ

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Adına İmtiyaz Sahibi

Doç. Dr. Tahir BÜYÜKAKIN

Genel Koordinatör

Balamir GÜNDOĞDU

Yönetici Editör

Doç. Dr. Ali YEŞİLDAL

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK POLİTİKA KURULU (YÜRÜTME KURULU)

Doç. Dr. Ali YEŞİLDAL

Mesut ÖNEM

Osman GÜNLER

Numan BALABAN

Ali BİLGİ

Doç. Dr. Burak KIZILÖZ

Önder ŞAHİN

Cengiz ÖZTÜRK

Ali KOÇ

Canan GÜÇLÜ

Prof. Dr. Sevil VELİ

Doç. Dr. Tayfun SALİHOĞLU

Fatma AVŞAR

Övünç YILMAZ

İsmail ULUDAĞ

Sedat KÖSE

Aynur HACİFETTAHOĞLU

Abdurrahman ÇUHADAR

ŞÛRA Kent Politikaları Ve Araştırmaları Merkezi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı

İSU Genel Müdürlüğü Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi

Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Kocaeli İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Kocaeli İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü

Kocaeli Üniversitesi

Gebze Teknik Üniversitesi

MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı

UlaşımPark A.Ş.

İZAYDAŞ

Kocaeli Kent Konseyi

Kocaeli Sanayi Odası

Kocaeli Ticaret Odası

DÜZENLEME KURULU

Ayhan VAROL

Menekşe SÖZEN

Temel FİDAN

Hülya ÇAYDAR

Sami TÜMÜÇ

Dilek KUVVET ÖZTÜRE

Kerem ÇOLAK

Ayşe GÜLÇEBİ

Ayşe Nur DUYSAK

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı

EDİTÖR KURULU

Hasan YILMAZ

Dr. Burcu CİNER

Selahattin Ensar KOMUT

Sami TÜMÜÇ

Ömer Bora NAMLI

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Kapak Tasarım

Enes Fehim OCAKLI

Kocaeli Tarım Şûrası ve Çalıştayı; Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi koordinasyonunda paydaş kurumlarla birlikte 2 Aralık 2021 tarihinde 10:30 - 17:00 saatleri arasında iki oturum şeklinde yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi - Kozluk Mahallesi Mehmet Ali Kâğıtçı Sokak No: 71 İzmit / Kocaeli

Telefon: 0 262 271 01 01 www.surakocaeli.com.tr surakocaeli@surakocaeli.com.tr

İçindekiler

05	SUNUŞ
06	AÇILIŞ KONUŞMALARI
13	ÇALIŞTAY MASA BAŞLIKLARI
101	GENEL DEĞERLENDİRME

Sunuş

Kocaeli Tarım Şûrası ve Çalıştayı, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ŞÛRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi tarafından 2 Aralık 2021 tarihinde Kocaeli Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı işbirliğiyle gerçekleştirilen ve kapsamlı anket çalışmalarıyla desteklenen bu çalışmada Kocaeli'de tarım ve hayvancılıkta sürdürülebilir kalkınma ilkelemine uygun gerekli alt yapının oluşturulmasında gerekli yol haritasının belirlenmesi hedeflenmektedir.

Günümüzde mevcut olanak ve kaynakların hızlı bir şekilde tükendiğine şahit olmaktayız. İnsanoğlu her ne kadar medeniyet seviyesinde ileri düzeylere ulaşmış olsa da paylaşımdaki eşitsizlik ve artan ihtiyaçlar nedeniyle yakın gelecekte gıda üretiminin %70 oranında arttırılması gerekeceği tahmin edilmektedir. Bugün yaklaşık 800 milyon insanın açlıkla mücadele ettiği bilinmekte olup 2030 yılında 650 milyon kişinin (dünya nüfusunun %8'i) yetersiz beslenme tehlikesi ile karşı karşıya kalacağı öngörülmektedir. Küresel gelir içinde tarımsal payın %3'e düşmüş olduğunu hesaba kattığımızda, bütün risk ve tehditlere karşın tarımsal üretime yeterince önem verilmediği rahatlıkla ifade edilebilir. Bu risk ve tehditler karşısında, hükümetlerin, yatırımcıların, sivil toplum örgütlerinin, uluslararası nitelikli diğer kurum ve organizasyonların ortak bir zemin oluşturarak gereken eylem planlarını hazırlamalarına ihtiyaç vardır. Tüm insanlığın ortak gelecekte karşı karşıya kalacağı bu tehditlere karşı acilen harekete geçilmesi gerekmektedir. Tarımsal üretim açısından henüz kum saati tam olarak boşalmamışken yerel imkânlar, uluslararası bağlantılar ve diğer işbirlikleri harekete geçirilebilir ve gerekli tedbirler bugünden alınabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 44. ve 45. maddelerinde tarım, tarım bölgeleri, çiftçilikle uğraşan köylüler, toprak reformu, tarım alanlarının amaca uygun kullanımı, bitkisel ve hayvansal üretim ve bunların desteklenmesi ile diğer tedbirlerin alınması konusunda oldukça kapsamlı düzenlemeler bulunmaktadır. Bu doğrultuda 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesi ile Büyükşehir Belediyeleri, "sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak" ile "tarım ve hayvancılığı desteklemek

üzere her türlü faaliyet ve hizmette bulunmakla" görevlendirilmişlerdir. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi de bu amaçla oldukça geniş bir katılımcı grubu ve öngörülü bir yönetim anlayışı ile tarım meselesini bir "şûra" çatısı altında ele alarak müdahalede bulunmak üzere harekete geçilmiştir. Tarımsal kalkınma, gıda ihtiyaçlarının karşılanması, tarım ve hayvancılık ile bağlantılı meselelerin tespiti, çözümlerin üretilmesi, imalatın desteklenmesi ve bu konularda farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.

Bu amaçlar doğrultusunda Kocaeli Tarım Şûrası ve Çalıştayı'nda tüm paydaşlar ile ortak bir platformda buluşarak, kentin tarım alanında sahip olduğu risk ve tehditler, fırsat ve olanaklar geniş bir katılımcı grubyla 10 farklı çalışma başlığı altında ele alınmıştır. "Tarımsal Mevzuat ve İmar Planları", "Bitkisel Üretim Faaliyetleri", "Hayvancılık Faaliyetleri", "Su Ürünleri ve Balıkçılık", "Tarımsal Sulama ve Su Yönetimi", "Kentsel ve Alternatif Tarım", "Tarım Turizmi", "Akıllı Tarım ve Dijital Pazarlama", "Tarımda Eğitim ve Çevre Bilinci", "Tarım Sosyolojisi" başlıklarına yönelik uygun politika, program ve stratejilerin geliştirilmesi için bir araya gelinmiştir.

Ayrıca Şûra kapsamında Kocaeli ili genelinde tarım, hayvancılık ve bitkisel üretimi de kapsayan oldukça nitelikli bir araştırma da yapılmıştır. Böylece, geçmiş deneyimler, mevcut durum, gelecek planlamaları ve başarılı uygulama örneklerinin müzakere edilmesi yoluyla tarım alanındaki sorunlara karşı çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu sonuç raporunda tüm çalışma konu başlıklarında ele alınan konulara yönelik sorun ve çözüm önerileri ile tarım ve hayvancılık sektöründeki bireylere yapılan anket çalışmalarından elde edilen bulgular sunulmuştur.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde, ŞÛRA vasıtasıyla tüm paydaşların bir araya gelerek tarım konusundaki risk ve fırsatları değerlendirilmesi sonucunda üretilen çıktılar, geleceğe yönelik politikaların geliştirilmesinde kılavuz niteliğine sahip olacaktır. Kentin tarımsal ihtiyaç ve beklentilerinin ele alınarak uygulanabilir çözümlerin üretilmesi ve olası gıda krizlerine karşı kentin sağlam bir alt yapıya ve alternatif planlara sahip olmasının sağlanması için atılan bu adımın milletimize yararlı olmasını dileriz.

Seddar YAVUZ

Kocaeli Valisi

Şuramızın hayırlı sonuçlar da olmasını temenni ediyorum. Biraz önce de kıymetli Büyükşehir Belediye Başkanımızın ifade ettiği gibi iklim değişikliğine bağlı olarak küresel ısınmanın dünyamızı giderek etkilediği daha olumsuz sonuçları görünür hale getirdiği bir süreçten hep birlikte geçiyoruz. Dünyada insanlığın küçümsenmeyecek oranda açıklıkla mücadele ettiği ve inanılmaz bir israfın devam ettiği vahşi bir süreci de hep birlikte yaşıyoruz. İnsanoğlunun bitmez tükenmez hırsı ile beraber Dünya'yı olumsuz etkilediği hepimizin malumu ve bugünkü sonuç aslında insan eliyle gerçekleşen bir durum. Küreselleşen dünyamızda değişim ve dönüşümlere hazırlıklı mısınız değil misiniz, üzerinize düşen görevleri yapılabiliyor musunuz, refleksleriniz var mı, tedbiriniz var mı? Örneğin iklim değişikliği ve küresel ısınma da bunlardan bir tanesi. Bu yeni duruma nasıl bir tavır ortaya koyacağız? Sadece Türkiye'nin ortaya koyduğu tavır yeterli mi? Diğer taraftan tarım alanlarının korunması, verimin artırılması, özellikle su kaynaklarının korunması, yeni türlerin özellikle kuraklığa dayalı yeni türlerin bulunması, kuraklığa dayalı türlerin bulunması, bunun üzerinde çalışılması gibi birçok bilimsel alanı da ilgilendiren hususları bugün tartışmış olacağız. Genelde baktığımız zaman hepimiz tarım ülkesi olduğumuzu uzun yıllardır söylüyoruz. Ülkemiz aynı zamanda Bilim, Sanayi ve Teknoloji alanlarında da önemli ilerlemeler yaşamaktadır. Tüm bu gelişmelerle birlikte tarımı da asla ihmal edemeyeceğimiz stratejik bir

alan olarak görüyoruz. Özellikle hepinizin bildiği gibi pandemi döneminde öyle stratejik alanlar var ki; maliyetinin ne olduğunun çok da önemi yok. Demek ki bazı alanlar var ki gıdada bunlardan bir tanesi, yarın başka bir ülke buğday vermiyorum dediğinizde ne yapacağımıza bugünden düşünmemiz gerekiyor. Dolayısıyla başkası buğday üretsin, ya da bu buğday çok da verimli değil, çok para kazanmıyoruz biz bunu yapmayalım da başkası üretsin diye beklerseniz bir gün başka sıkıntılarla karşı karşıya kalabiliriz. Bu nedenle tarıma stratejik bir bakış açısıyla bakmak ve gıda arz güvenliğini de güvence altına almak hepimizin aslında ortak bir sorunu. Bu anlamda baktığım zaman özellikle Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ve destekleriyle tarıma yönelik politikalar çok etkin bir şekilde teşvik edilmiş, tarım ve hayvancılıkta ki üretim miktarı her geçen gün artmıştır ve artmaya devam etmektedir. Nitekim Fransa'ya baktığımızda tarımın ciddi şekilde desteklendiğini, teşvik edildiğini görmekteyiz. O yüzden de Türkiye'de tarıma yapılan destekler boş destekler değildir, artarak devam etmelidir.

Değerli arkadaşlarım Kocaeli özelinde baktığımızda, şehrimiz hepinizin bildiği gibi Bilim, Sanayi ve Teknoloji şehri. Türkiye'nin ekonomik olarak 4. büyük şehri, en çok vergi veren 4 şehri ve dahası da aslında Türkiye'yi dünya ile yarıştıran şehirlerden en önemlilerinden bir tanesi. Diğer taraftan Marmara havzasına baktığınızda yaklaşık 25

milyon nüfusu besleyen bir alandan bahsediyoruz. Böylesi bir alanda özellikle gıda arz güvenliğinin sağlanması, bölgedeki tarım alanlarının korunması önemli ve değerli. Diğer taraftan bu bölgenin toprakları oldukça verimli. Balkanlar'a git-tikçe de daha fazla verimli olduğunu biliyoruz. Diğer taraftan tarım politikaları sayesinde özellikle son dönemde hayvan varlığında ciddi bir artış olduğunu rahatlıkla görüyoruz. Son 2 yılda neredeyse 20.000 civarında büyükbaş hayvanda artış söz konusu. Bunu son derece olumlu buluyorum. Pandemi döneminde malesef bölgemize yönelik yoğun

bir emlak alış ve satışı söz konusu oldu ve bununun da önümüzdeki süreçte Kocaeli'ndeki tarım alanlarını tehdit edeceğini görüyor ve biliyoruz. Dolayısıyla bu alana yönelik olarak yeni düzenlemelerin yapılması gerektiğini açıkça değerlendiriyorum ve bunu da sanırım Şûra da mevzuat bölümünde ciddi şekilde tartışacaksınız. Tabii bizim bir başka stratejik ürünlerimizden bir tanesi de fındık biliyorsunuz. Türki-

ye'nin yaklaşık 700.000 ton civarında fındık üretimi var. Dünya fındık üretiminin yaklaşık % 70'ini biz üretiyoruz. Tek başına sadece Ordu ili ise %35 oranında üretimi söz konusu. Son yıllarda Doğu daha doğrusu Uzak Doğu'da Çin

Önemli olan desteklerin artarak devam etmesi, modern tarım tekniklerinin uygulanması, tarımsal alanların korunması ve daha az miktarda su kullanarak daha yüksek verim elde edilmesidir.

dâhil fındıkla ilgili yoğun bir tüketim faaliyetinin başladığını, bir dönem depolarda çürüyen fındıkların, satılamayan fındıkların artık bugün 25 30 lira bandına doğru geldiğini hep beraber görüyoruz. Dolayısıyla ilimizde yaklaşık 15.000 ton civarında fındık üretimi var. Fındığında bir başka özelliği erozyonu önlemesi toprak ve bitki örtüsünü koruyan bir özelliğe sahip olması. Bu

özellikleri nedeni ile fındık üretiminin desteklenmesi gerekiyor. Büyükşehir Belediyemiz ile yürüttüğümüz fındıkta verimin artırılması projesinin diğer alanlara da yansıtılması faydalı olacaktır. Burada birlikte bulunan çiftçilerimiz, kamu kuruluşları temsilcilerimiz ve bilim insanlarımızın katkılarıyla ilimiz tarımına ve hayvancılığına yönelik politikaların daha iyi bir şekilde görüşüleceğini umuyorum ve buradan

çıkacak yol haritasının hepimize ışıktatutacağına inanıyorum. Çocukluğundan itibaren kırsalda büyümüş ailesi çiftçilikle uğraşan bir ailenin çocuğu olarak da yakinen köylümüzün çiftçimizin sorunlarının farkındayım.

Önemli olan desteklerin artarak devam etmesi, modern tarım tekniklerinin uygulanması, tarımsal alanların korunması ve daha az miktarda su kullanarak daha yüksek verim elde edilmesidir. Birim alandan en yüksek gelir ve en yüksek verimi elde edecek teknikleri bilim insanlarımızın yardımıyla ve desteğiyle çiftçimizin sahada uyguluyor olabilmesi hepimizin en büyük beklentisi. Bu anlamda özellikle büyükşehir belediyemize teşekkür etmek istiyorum. Göreve başladığımız günden bu yana özellikle tarım ve hayvancılık konusunda biraz önce de bahsedildiği gibi başkanımız mütevazılık yaptı çok bahsetmedi ama özellikle gübre desteği olmak üzere, tohum vb. diğer alanlara neredeyse 90 milyona yakın bir destek verdiğini de hepimiz görüyoruz. Çiftçimiz adına bu bizi memnun ediyor. Biliyorsunuz Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz, Tarım Bakanlığımız bu konuda çeşitli destekler sunuyor ama Büyükşehir Belediyemizin çiftçimizin yanında olması elimizi güçlendiriyor ve gerçekten çiftçimizi de rahatlatıyor. Bu vesileyle bir kez daha Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanımıza ve ekibine çok teşekkür ederim ediyorum.

Doç. Dr. Tahir BÜYÜKKAKIN

Kocaeli Büyükşehir
Belediye Başkanı

Saygıdeğer Valim, Değerli İl Başkanlarımız, Oda Başkanlarımız, Belediye Başkanlarımız, Sivil Toplum Kuruluşlarımızın çok kıymetli temsilcileri, hanımefendiler, beyefendiler hepinizi saygıyla selamlıyorum. Şûramızın hayırlı olmasını temenni ediyorum. Şûraları niye yaptığımızı bir kez daha hatırlatarak başlatmakta fayda var. Biliyorsunuz dünya ve bölgemiz özellikle Türkiye iklim değişikliği dediğimiz, yavaş yavaş daha iyi hissetmeye başladığımız bir dönemle karşı karşıyayız. Geçmiş dönemlerde konuşulmaya başladığında bu konu çok anlaşılmazdı. Ne diyor bu iklim değişikliği diyenler, iklim ne demek nasıl değişir? gibi şakalar yapıyordu. Hatta fıkralar anlatırdı. Bir tanesini anlatayım. Amcanın birine sorarlar, küresel ısınma konusunda ne düşünüyorsunuz? Evladım hiçbirisi odun sobasının yerini tutmuyor demiş. İnsanoğlu başına bir felaket gelmeden, acı bir gerçekle yüzleşmek zorunda kalmadan, sanki her şey normal gidecekmiş gibi hiçbir problem olmayacakmış insanoğlu yaşamaya devam eder. Bazı şeylerin kıymetini bilmesi için, başına bir belanın gelmesi gerekir. Sağlığının kıymetini bilmesi için hastalanması gerekir. Boş

zamanın kıymetini bilmesi için darlıkla imtihan edilmesi gerekir. Bu hep böyle gelmiştir. Bütün Kutsal kitapların öğretilerinde, bütün kadim bilgelik ile ilgili eserlerde söylenen sözlerin ortak paydası 'insanoğlu gezegeni tehdit ve tahrip ediyor'. Aslında tehdit ettiği kendi yaşamı, gezegene hiçbir şey olmaz. İklim değişikliği ile ilgili, çevre ile ilgili toplantı da ifade etmişim, gezegen kendini korur. Nasıl korur? Diyeceksiniz, fırtınalar atmosferi muhafaza eden büyük fanlar düşünün hayalinizde. Yeryüzünde meydana gelen büyük fırtınalar kasırgalarda atmosferi koruyan, onu bir nevi temizleyen sistemler gibi işliyor. Küresel ısınma devam ettikçe buzullar eridikçe orda bulunan kara parçası yukarı doğru hareket edecek ve diğer kara parçalarını sıkıştırarak. Bu depremlere yer hareketlerine sebep olacağı için volkanik hareketler ortaya çıkacak. Bu volkanik patlamalar nedeniyle ortaya çıkan bulutlar küresel ısınmayı durduracak. Dolayısıyla verilen örneklerde de görüleceği gibi Dünyamız kendi koruma mekanizmasına sahip. Yapılan araştırmalara dayanılarak yapılan tahminler 2050 yılına gelindiğinde yaklaşık olarak 2,5 ile 3 derecelik bir artıştan bahsediliyor. Şu ana kadar 1 derece arttı. 2,5 ya da 3 derece daha artarsa olabilecekleri düşünelim. Yüz yılın sonuna gelindiğinde ise 6 derece artması öngörülüyor. 6 derece arttığı zamanı yeryüzünün neresinde yaşanabileceği ya da hangi koşullarda yaşanacağına ilişkin ise dehşet senaryoları konuşulmaya başlandı. Aslında Şûra ne için yapılıyor? Buna benzer şûraları ne için yapıyoruz? Gündelik hayatımızın içinde düşünmeye fırsatımız olmadığında durup acaba bu işler nasıl olacak, zaman zaman bu hengâmenin içinden çıkıp sakın kafayla düşünüp, geleceğe doğru bakıp ya biz nereye gidiyoruz sorusunu kendimize sormaktır. Aslında bir stratejik plan hazırlarken yapmanız gereken şey çok kolaydır. İki tane soru sorarsanız. Bunlardan bir tanesi bir şey sahip miyiz ikincisi, o şeyi istiyor muyuz? Evet, hayır, diye sorduğunuzda bir matris oluşur. Yazmakta son derece kolaydır. Ama öyle bir alan var ki o alanda bir şeye sahip değiliz istemiyor-

ruz alanı. O alan daha ortada yok ve istemiyoruz da. Olmayan bir şeyi düşünmek ve ona da ayrı bir şeyler yapmak biraz uygulamacıların alanından çıkıp akademisyenlerin alanına giren akademisyenlerin daha çok yetkin olduğu bir alan. Onun için bu tarz çalışmalarda akademisyenlerimizin daha çok şeyler bekliyoruz. Geleceğe ilişkin riskler neler ve özellikle küresel ısınma bazında tartışmamız gereken olacak bir konu. Birçok alt konu başlığı var. Şûra masalarında tartışılacak olan birçok başlığın üzerinden geçmek istemiyorum ama çok özet bir şekilde söylemek istiyorum. Örneğin önümüzdeki günlerde küresel ısınmadan dolayı eskisi gibi etkilemeyen, dikilemeyen topraklarla ilgili problemimiz var. Çünkü Türkiye etkilenecek bölgelerden bir tanesi. Eskiden tarımsal ekilebilir alan, faaliyetin yapılabildiği alan miktarı azalacak hem de oralandaki verimliliğe ile ilişkin riskler ortaya çıkacak. Diğer yandan küresel ısınma ile birlikte ortaya çıkan yağış rejiminin de ortaya çıkan farklılıklar nedeniyle su yönetimi bizim için bir problem haline geliyor ve biz su kaynakları nasıl yöneteceğimizi, tarımsal sulama faaliyetlerini insan için lazım olan endüstri için lazım olan suyu nereden bulacağımızı bu nasıl yöneteceğimizi düşünmemiz gerekecek. Diğer taraftan tarımsal gıda arzını ve güvenliği meselesinde bizim ciddi ciddi düşünmemiz gerekecek. Dolayısıyla bugünden yarına gidip, nereye doğru ya gidiyoruz? Böyle giderse ne olur? Deyip o güne dair bir tablo ortaya çıkartıp o günden bugüne tekrar gelip bir şeyler yapmamız gerekir. Görmek istemediğiniz şeylerle ilgili engel olmakla ilgili tedbirler almalıyız ya da orayı daha istediğimiz bir yer haline getirecek tedbirleri şimdiden almalıyız. İşte bu şuradan da beklenen budur. Bir taraftan da yapılması gerekenler biliniyor. Ne yapılması gerekiyor? Tarımsal dekar başına düşen verimliliği arttıracak tedbirler alınması gerekiyor. Ama tarımsal faaliyetlerin aynı zamanda küresel ısınmaya da sebep olan sera gazı salınımını da sebep olan faaliyetlerin içinde payı var biliyorsunuz. Onun da doğru bir şekilde yönetilmesi gerekiyor. Peki,

biz dekar başına verimliliği artırmak için ne yapmalıyız? O faaliyeti nasıl yönlendirmeliyiz? Onun üzerinde de inşallah bugün şura masalarında arkadaşlarımız detaylı bir şekilde konuşacaklar. Tabii hayat her zaman geleceği önce düşünüp sonra planlayıp ondan sonra da adım atarak şekillenmiyor. Hayat bir taraftan devam ediyor. Bizim tarımla ilgili bir şeyler yapmamız için kendi bildiklerimizle, etrafımızdaki arkadaşlardan öğrendiklerimizle akademisyenlere danışarak onlarla beraber yol almaya başladık. Bu manada tıbbi aromatik bitkiler projemizde bunlardan bir tanesi. Buna benzer başka örnekler de var. Çiftçilerimizin doğrudan ürettikleri ürünleri dijital ortamda pazarlama imkânı elde edecekleri yeni bir sisteme de geçiş yapıyoruz. Deneme satışları başladı. Adeta bir dijital kabzı-mallık müessesesine benziyor. Bir aracılık faaliyeti aslında ama internet üzerinden doğrudan çiftçi ile temas etme imkânı var. Satış yapanlarımız var. Burada da çalışmanın bazı ürünleri de sergilenenler. Ama ben özellikle geleceğe dair meselelerle ilgili konuşurken bazı konuların daha ciddiye alınması gerektiğini bir kez daha vurgulayıp konuşmamı tamamlamak istiyorum. Mesela küresel ısınma meselesini konuşurken biz yapıp ettiklerimize dair dünya üzerindeki yaşama biçimimize dair daha radikal sorular sormamız gerektiğini, daha sorgulayıcı olmamız gerektiğini daha çok felsefeye ihtiyacımız olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Çünkü bir taraftan küresel ısınma problemini tartışıyoruz. Ama bunun köklerinde vahşi kapitalizmin yattığını söylemeyi de pek beceremiyoruz. Böy-

Bizim tarımla ilgili bir şeyler yapmamız için kendi bildiklerimizle, etrafımızdaki arkadaşlardan öğrendiklerimizle akademisyenlere danışarak onlarla beraber yol almaya başladık.

le kenarından sürdürülebilir kalkınma gibi, ehlileştirerek anlatmaya çalışıyoruz. Sürdürülebilir kalkınmayı önemsiyorum. Çok önemli olduğunu biliyorum. Meslekten bir iktisatçı olarak da 70'lerden bu yana ciddi ciddi konuştuğumuzu biliyorum. Ama insanoğlunun dünyayı büyük bir hırsla, akıl almaz bir hırsla tüketmeye devam etmesi sürekli biriktirmek istemesi ve sürekli hâkim olmak istemesi, doğa ile uyum sağlama gerekliliği, o bilgeliği fark etmeden devam etmesi, biz bir taraftan kirlitir öbür taraftan da kirlenme ile ilgili tedbirler üzerinden de yine para kazanmaya kalkarız. Dünyanın kafa yapısı sorunlu, en son yeşil mutabakatı ile ilgili hususlarda da durum böyle olacak. Kızıldehşeler, yerliler hep söyler ya beyaz adam beyaz adam. Aslında beyaz adam dedikleri bizim batının kafa yapısıyla ilgili problem, o düşünüş biçimindeki problem. Onlar gittikleri yeri kirlitiyorlar. Derisinin rengiyle alakası yok. Kafasının içinin düşünüş biçimiyle alakası var. Dünyanın kaynaklarını sömürmeyi, insanların gözyaşına kanı pahasına

oraları istila etmeyi, sömürgeleştirmeyi problem etmeyen bir kafa yapısı var. Esasen küresel ısınmadan da dünyadaki diğer problemlerden de daha vahim olan sorun bu kafa yapısı. Bu bir şahsa mahsus değil, hiç kimse bunun dışında bırakmamalı. Aslında hepimiz bunun içindeyiz. Koca Yunus der ya 'İnsan dem demdir, bir öyledir bir böyledir'. Hepimiz için de aynı risk var. Hepimiz bu ağaçların ağağıyla, hayvanlardan daha aşağıda olma durumuyla, en güzel mahlûk olma arasında bir yerlerde gider geliriz sürekli. Yunus'un dizeleleriyle ile "birdem girer kibir evine firavun ile ahvam olur, bir dem döner Ceb-

rail'e rahmet saçar her mahfile" şeklinde çok güzel bir dizesi var, Dem demdir insan. Biz aslında insanlığımızı hatırlamalıyız. Bu meseleleri konuşurken de, geleceğe dair konuşurken de insanlığımızı unuttukça insanların başına bunların geleceğini, insana insandan daha büyük başka bir tehdidin olmadığını hatırlamalıyız. İnsanoğlu firavun gibi her şeye sahip olmak istedikçe, Karun gibi biriktirmek istedikçe, bu dünyanın kaynaklarını sömürmeye devam etmeye kalktıkça, bu dünyanın huzur bulma şansı yok. Derinde bu meselelerle ilgili problemleri çözmedikçe de işte, biz fakirliği çözelim, gıda güvenliğini destekleyelim, dezavantajlı çocukların eğitime erişimde destek olalım gibi standartlarla sürdürülebilir kalkınma hedefleri de aslında sadece iyimser birer hedeften ibaret kalacak. Bir nevi içinizi rahatlatmak için bir şeyler yapmış olacağız. Dünyada bu kadar aç insan var iken aşya ulaşamayan, aşı ulaşamayan insan var iken bizim burada dünyada lüks içinde yaşamamız, gelir adaletinden konuşmamamız, gelirin yüzde birini alanlarının diğer kısımlara göre nüfusun yüzde biri olanların gelirlerinin %99 una kadar alabilmelerini tartışmadan bu dünyadaki daha adil bir düzeni savunmadan bu meseleleri çözeceğimizi zannetmemiz de ham hayalden ibaret olacaktır. Bunu da unutmamamız lazımdır diyorum. Bundan sonraki süreçlerde sizlerden özellikle beklediğimiz, öncelikle Kocaeli için ve Türkiye için sonrasında da dünya için neler yapılması gerektiği, tarımsal verimliliğin artırılması, su arzı güvenliğinin sağlanması için bize bir yol haritası çıkarmanız. Bir strateji haritası çıkarmanız ve geleceğe ilişkin riskleri daha iyi yönetmemiz için bizlere istişari katkılar vermeniz. Şimdiden yapacağınız tüm katkılar için de teşekkür ediyorum. Tüm paydaşlarımızla ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Hepinize saygılarımı sunuyorum.

KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KOCAELİ
TARIM
ŞÛRASI

SÛRA
KENT POLİTİKALARI

m
I

ÇALIŞTAY MASA BAŞLIKLARI

1 NO'LU MASA	Sf. 14
TARIMSAL MEVZUAT VE İMAR PLANLARI	
2 NO'LU MASA	Sf. 20
BİTKİSEL ÜRETİM FAALİYETLERİ	
3 NO'LU MASA	Sf. 30
HAYVANCILIK FAALİYETLERİ	
4 NO'LU MASA	Sf. 38
SU ÜRÜNLERİ VE BALIKÇILIK	
5 NO'LU MASA	Sf. 46
TARIMSAL SULAMA VE SU YÖNETİMİ	
6 NO'LU MASA	Sf. 56
KENTSEL VE ALTERNATİF TARIM	
7 NO'LU MASA	Sf. 64
TARIM TURİZMİ	
8 NO'LU MASA	Sf. 74
AKILLI TARIM VE DİJİTAL PAZARLAMA	
9 NO'LU MASA	Sf. 82
TARIMDA EĞİTİM VE ÇEVRE BİLİNCİ	
10 NO'LU MASA	Sf. 92
TARIM SOSYOLOJİSİ	

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

1 NO'LU MASA

Tarımsal Mevzuat ve İmar Planları

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

1 NO'LU MASA

TARIMSAL MEVZUAT VE İMAR PLANLARI

Moderatör

Gökmen MENGÜÇ

Kurum/ Unvan

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi / Genel Sekreter Yardımcısı

Raportör

Ufuk YÜKSELMİŞ

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi

Masa Koordinatörü

Fatih DURMUŞ

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Numan BALABAN

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi/ Daire Başkanı

Yüksel ÇİL

Tarım ve Orman İl Müdürlüğü / İl Müdürü

Emre KATIRANCI

Tarım ve Orman İl Müdürlüğü / Şube Müdürü

Yavuzalp TÜFEKÇİ

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Şehir Plancısı

Tuğba AYDEMİR

İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı / Şehir Plancısı

Doç. Dr. Burak KIZILÖZ

İsu Genel Müdürlüğü / Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanı

Özgür YILMAZ

Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı / Ziraat Mühendisi

Av. Necmi ÖZEN

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi / Hukuk Müşaviri

Şeyma GÖKÇEN OLGUN

Kocaeli Devlet Su İşleri 15. Şube Md. /Çevre Mühendisi

Rahmi Erdal TÜMPALAY

Kocaeli Büyük Şehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi/ Şube Müdürü

Gamze GÜLER

Marmara Belediyeler Birliği / Hukuk İşleri Koordinatörlüğü

Emir DRAHŞAN

Mimar / Eko Turizm

İsmail TURAN

Derince Çavuşlu Muhtarı / Bitkisel Üretim

Mustafa ERİM

Çiftçi / Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiricisi

Ayşe ACAR

Kurtyeri Mahalle Muhtar Azası

Cemil GÜLFEM

Kocaeli Damızlık Birliği / Birlik Başkanı

Zafer BİLGİNTÜRK

Derince Ziraat Odası / Ziraat Odası Üyesi

Rafet ERDOĞAN

Kocaeli Kent Konseyi / Tarım ve Hayvancılık Çalışma Grubu

Emrah ŞENOĞLU

Derince Belediyesi / Ziraat Teknikeri

Fatih DEMİR

Genç Çiftçi - Kandıra Süllü

İbrahim Arda AYGÖREN

Şehir Plancılar Odası / Oda Başkanı

Cuma ÖZDEMİR

Harita Mühendisleri Odası / Oda Başkanı

Alper DÜLGER

Mimarlar Odası / Oda Genel Sekreteri

Tanfer DİNLER

Sosyal Girişimci

Hafize DURMUŞ EKER

TARGİM /Ziraat Mühendisi

Tarımsal Üretimde Mevzuatı Yeterince Açıklayıcı Buluyor Musunuz?

Tarımsal Üretimi düzenleyen mevzuatın;

- Açıklayıcı,
- Kapsayıcı,
- Talep ve beklentilere yanıt verici,
- Tamlaştırmış,
- Çağdaş,
- Muadillerine nazaran dengeli ve yeterli, olup olmadığını belirlemek ve olası yetersizlikler karşısında;
- Kapsayıcı ve koordinasyonu esas alan,
- Açıklayıcı ve net, karmaşıklığa neden olmayan,
- Talep ve beklentilere, istek ve ihtiyaçlara yanıt verici,
- Standart,
- Çağdaş ve çeşitliliğe olanak sağlayan,
- Muadillerine nazaran dengeli, tamlaştırmış ve uygulamada zafiyete neden olmayacak tarım mevzuatının geliştirilmesinde Büyükşehir, paydaş ve bileşenlerin politika ve nitelik bakımından azami katkısını sağlamaktır.

Tarımsal Üretime ilişkin mevzuatın aşağıda sıralanan amaçlarla geliştirilmesi;

- Alanda faaliyet gösterenlerin talep ve beklentileri ile istek ve ihtiyaçlarının karşılanması,
- Tamlaştırmış, kapsayıcı ve koordinasyonu esas alan dağınıklardan uzak bir mevzuat alt yapısı oluşturulması,
- Yerel ve merkezi politik aktörler ile bürokratların görev, yetki ve sorumluluklarının güncellenmesi,
- Gelişen yeni durumlar ve kısıtlar karşısında yerel ve merkezi politika yapıcılara belirli sınırlar dâhilinde yön verilmesi,
- Tarımsal faaliyetlerle iştigal edenler için standartlar belirlemesi,
- Yerel ve merkezi politika yapıcılara programlarının düzenli bir şekilde oluşturulması ve işlerliklerinin bu düzende sağlanması bakımından sınır belirlenmesi,
- İlgili bürokratik hizmetlerin formülasyonu ve tatbikinde standartlar oluşturulması,
- Bu standartlar çerçevesinde faaliyetlerin gerçekleş-

tirilmesi,

- Kamu idaresi bakımından hesap verebilirlik ve yanıt verebilirliğin sağlanması,
- Daha genel olarak toplumda farkındalık oluşturulması gibi etkilerin meydana gelmesi beklenmektedir.

Mevcut mevzuatın;

- Farklı kanunların farklı kurumları yetkilendirmesi, yetki karmaşasına neden olması,
- Bürokratik insiyatife, yoruma ve takdiri yetkiye olanak sağlaması,
- Bölgesel farklılıkları dikkate almaması,
- Tek tip olması, çeşitliliğe olanak sağlamaması,
- Sade ve örnekler verilmek suretiyle açıklayıcı olmaması,
- Tarımsal faaliyetle iştigal edenlerce bilinmemesi,
- Kurumlar arası koordinasyon yerine kopukluğa neden olması,
- Teşkilatlanma konusunda yetersiz olması,
- Dağınık olması,
- Tarım alanlarının mülkiyet yapısının düzenlenmemiş olması,
- Tam işlerliğinin sağlanamaması,
- Gevşek ve yumuşak olması, açıklıklar barındırması mevzuat açısından problemlere neden olmaktadır.

Mevzuatın açıklayıcı bulunmaması ve yetersiz bulunmasının ana nedenleri;

- Yasal düzenlemeler yapılırken paydaşlarla koordinasyon kurulmaması,
- Merkezi idare ile yerel yönetimler arasında kopukluk olması,
- Yerel yönetimlerin idari düzenleme yapma konusunda zafiyetlerinin olması,
- Yasal mevzuatın uygulanmasında güçlüklerin ve kararsızlıkların olması,
- Yerel ihtiyaçlar göz önüne alınmadan mevzuatın düzenlenmesi,
- Bürokratlar ve halkın mevzuat konusunda donanımlı olmaması,
- Kayırmacılığa açık olması veya yasalara rağmen kayırmacılık yapılması,
- Yasal düzenlemelerin sınırlarının kişisel çıkarlar doğrultusunda zorlanması olarak sıralanabilir.

Yasal düzenlemelerin açıklayıcılığı ve yeterliğinin sağlanmasına dönük;

- Derli toplu bir mevzuat külliyyatının ve sisteminin olması,
- Mevzuatın uygulanmasını denetleyecek yargı yerleri ve görevlilerinin belirlenmiş olması,
- Mevcut mevzuatın farklı birimler bazında olsa da yetkilendirdiği kurum/kuruluşların olması,
- Tarımsal alanda hukuki farkındalığın giderek artması,
- Yasa yapıcılar ile yerel idarecilere kolaylıkla erişilebilmesi,
- Yasaların değiştirilmesinin veya güncellenmesinin görece kolay olması,
- İlgili kamu görevlileri içinde mevzuat açısından yetkin ve uzmanlaşmış bireylerin olması,
- İlgili kamu görevlileri içinde mevzuat açısından yetkin ve uzmanlaşmış bireylerin olması,
- Kentte üniversiteler ile hukuk fakültesinin bulunması,
- Giderek alana özgü uzmanlaşma arayışında olan akademik bireylerin olması,
- Büyükşehir nezdinde hukuk müşavirliğinin bulunması,
- Tarımsal açıdan içtihatların mevcut olması gibi kaynaklardan söz edilebilir.

Mevcut mevzuatın iyileştirilmesi bakımından;

- Alanda öne çıkan aktörler ile hukuk uzmanlarından oluşturulacak bir komisyonca ilgili mevzuatın gözden geçirilmesi,
- Güncelleme ve yenilenme ihtiyacı belirlenen alanlarda politik aktörlerin harekete geçirilmesi,
- Toplumda ve tarımsal faaliyetle iştigal edenlerde mevzuat bakımından bilgilendirme ve farkındalık oluşturulması,
- Tarımsal alana özgü hukuki normlarda yeknesaklığın sağlanması,
- Mevzuatın güncellenmesinde geniş mutabakatı esas alan paydaş katılımına ve çeşitliliğe olanak sağlanması,
- Büyükşehir Belediyesi'nin ve diğer belediyelerin idari düzenlemelerle uygulamaya açıklık getirmesi,
- Üniversiteler ve akademisyenlerle işbirliği yapılması, katkılarının alınması,

- Mevzuatın gereği gibi işletilmesi ve herkese eşit uygulanması,
- İhtiyaçların yerinde tespiti ve karşılanması amacıyla yerel yetkilendirmeye önem ve ağırlık verilmesi gereklidir.

Arazi Topplulaştırma İşleminin Tarımsal Faaliyetlere Etkilerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

İçme Suyu Havzalarında Üretimin Sınırları Ve Kullanım Amaçları Neler Olmalıdır?

İmar Planlarının Ve Yapılaşmanın Tarım Alanlarına Ve Tarımsal Üretime Etkisi Nelerdir?

Planlarda Tarım Alanları İle İlgili Kısıtlayıcı Düzenleme Yapılmalı Mıdır?

- Arazi toplulaştırma işlemine ilişkin problemleri ve tarımsal faaliyetlere etkilerini,
- İçme suyu havzalarında üretimin sınırlarını ve kullanımının gerekçelerini,
- İmar planları ile tarım alanlarında yapılaşmanın tarım alanlarına ve tarımsal üretime etkilerini,
- Planlarda tarım alanlarıyla ilgili kısıtlayıcı düzenleme yapılıp yapılmaması gerektiğini müzakere etmek ve olası sorunlara karşı çözüm üretmektir.
- Arazi toplulaştırması çalışmalarının tarımsal faaliyetlere katkısını artırmak,
- Bu anlamda kamu kurum/kuruluşları ve tarımla iştigal edenler arasında işbirliği ve koordinasyon sağlamak,
- İçme suyu havzalarını korumak ve bu amaçla havzalarda tarımsal üretiminin sınırlarını ve kullanım amaçlarını belirlemek,
- İmar planları tarım alanlarına ve buralarda yapılacak olan üretime olumsuz etkilerini azaltmak ve katkılarını artırmak,
- Tarım alanlarında yapılması olası -yasal veya değil- yapılaşmanın tarımsal üretime katkılarını artırmak ve olumsuz etkilerini azaltmak,

- Planlarda tarım alanlarına dönük kısıtlayıcı düzenleme yapılmasına ihtiyaç olması halinde bunun önünü açmak yönünde bir etki beklenmektedir.
- Arazi toplulaştırması prototipleri ve sonuçlarının öngörülebilmesi,
- Toplulaştırmanın kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonla yapılmaması,
- Toplulaştırmanın konut alanı oluşturma gibi farklı maksatlarla manipüle edilmesi,
- Toplulaştırmanın beklenmeyen bir rant üretmesi ve arazi fiyatlarının bu nedenle artması,
- Toplulaştırma yapılan bölgelerde hisse, mülkiyet ve parsel yapısı nedeniyle tarımsal alanların işlenmemesi,
- Toplulaştırma yapılırsa bile tarımsal imalatla istigal eden/edecek olan sayısının azalıyor olması,
- Arazi yapısının dağınık olması,
- İmar planlarıyla ilgili kısıtlayıcı tedbirlerin alınmaması veya bu konuda cesur girişimlerin yapılmaması,
- İmar planlarının gözden geçirilmemesi ve planlara aykırı oluşumların yeterince denetlenmemesi,
- İmar planlarında kontrollü bir imar birliğinin oluşturulmaması,
- Tarım alanlarında kaçak yapılaşmanın mevcut olması,
- Tarım alanlarının tarım dışı amaçlar doğrultusunda el değiştirmesi,
- Mevzuatın belirlediği sınırların yüksek olması,
- Kentin nüfus yoğunluğunun ve artış hızının fazla olması,
- Tarım alanların tasnifinin objektif ölçütlere göre yapılamıyor olması,
- Plan notları ile mevzuatın uyumsuz olması,
- Kuzey Marmara Otoyolu nedeniyle İstanbul'dan hızlı erişimin aşırı bir talep ortaya çıkarması,
- İçme ve sulama suyu havzalarında yapılaşmanın olması,
- Tarımsal imalatla istigal edenlerle ilgili bürokratlar arasında birlikteliğin olmaması,
- Yapılan faaliyetlerin idarece yeterince paydaşlara izah edilememesi,
- Tarıma gereken önemin verilmemesi,
- İmar barışı gibi düzenlemelerin usulsüzlük ve suiistimallere yol açması gibi problemler bulunmaktadır.
- İdari birimler arasında koordinasyon ve işbirliği olmaması,
- Pandemi nedeniyle denetimlerde aksaklıkların ve gevşemelerin olması,
- Tarımsal faaliyetle istigal edenlerin rant nedeniyle etkilenmesi,
- İstanbul kentine yakın bir konumda olma ve Kuzey Marmara Otoyolu ile kolay ulaşımına açık olma,
- Pandemi nedeniyle açık hava, köy yaşamı gibi beklentilerin toplumda oluşması
- Çiftçiliğin teşvik edilmemesi, genç nüfusun çiftçiliğe rağbet göstermemesi,
- Kentin aşırı göç alması,
- Kaçak ve mevzuata uygun olmayan yapılaşmaya göz yumulması,
- Mevzuatın dağınık olması,
- Geleneksel hisse, parsel ve mülkiyet yapısının korunmaya çalışılması gibi nedenlerle uygulamada problemlerle karşılaşmaktadır.
- Tarımsal faaliyetle istigal edenlerin toplulaştırmaya istekli olması,
- Yerel ve merkezi idare temsilcilerinin yetki, görev ve sorumluluk bakımından yasal olarak güçlü bir şekilde desteklenmesi,
- İdari birimler arasında işbirliği ve ortaklaşma bakımından ortak düşünce olması,
- Tarımsal alanların kullanımında çeşitlenme ve inovasyonların mevcut olması (eko tarım gibi)
- İçme suyu, kullanma suyu gibi havzaların mevcut olması,
- Büyükşehir Belediyesi'nin imar planları, tarımsal alanların belirlenmesi, su ve sulak alanların korunmasında inisiyatif üstleniyor olması önemli kaynaklar olarak görülebilir.
- Kısıtlamaların proje bazlı yapılması,
- Eko turizme dönük girişimlerde bulunulması,
- İmar planlarının yapılması maksadıyla bir komisyon kurulması,
- Toplulaştırmaların yapılmasına arabuluculuk veya devir gibi müesseselere yer verilerek üretimin kesintiye uğratılmaması,
- Toplulaştırmalardan sonra hızlı bir şekilde toplulaştırılan alanlarda kooperatifleşme dayanışma ve bölgesel işbirliklerinin geliştirilmesi,
- Arazi tanımları yapılarak arazi parçalarının bütünleştirilmesi ve böylece arazinin tarıma elverişli hale getirilmesi,
- Diğer tarım alanlarındaki yapılaşma izinlerinin değiştirilmesi

- Tüm tarım alanlarının İl Tarım Müdürlüğü koordinasyonu ile yeniden planlanması,
- Mutlak tarım alanlarında yapılaşmaya hiçbir şekilde müsaade edilmemesi,
- Tarımsal maksatla yapı ruhsatı alan yerlerin kontrol edilmesi ve tarımsal faaliyet tespit edilmemesi halinde bu yapı ruhsatlarının iptal edilmesi,
- Çiftçiliğin özendirilmesi, bu anlamda ÖTV ve KDV gibi vergilerden muaf olarak çiftçiye mazot desteği, tohum ve gübre gibi desteklerin verilmesi,
- İşlevsel kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması,
- Toprağa ve suya en az zarar veren tarımsal üretim biçiminin bilimsel yöntemlerle belirlenmesi,
- Mevcut gölet sayısının artırılması,
- Yeşil alan, yeşil bina ve ekolojik yapıların oluşturulması,
- Organize tarım bölgelerinin kurulması gibi eylemler gerçekleştirilebilir.

Bölgenizde Mera Alanlarının Korunması Ve Kullanımı Yeterli Midir?

- Bölgede yer alan mera alanlarının gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi,
- Mera alanlarının korunması ve
- Mera alanların daha etkin kullanımına ilişkin olası sorunlar ile çözüm önerilerini müzakere etmektir.

Mera alanlarının korunması ve kullanımı bakımından;

- Bölgede yer alan mera alanlarının sınırlarının ve kullanım durumlarının net olarak belirlenmesi,
- Bölgede hayvancılıkla uğraşanlar için efektif olarak kullanabilecekleri mera alanlarının belirlenmesi ve tahsisinin yapılması,
- Hayvancılık işiyle iştigal edenlere mera yönüyle katkı verilmesi,
- Hayvancılıkla iştigal eden sayısının artırılması,
- Daha nitelikli alanların mera alanı olarak tespit ve tefrik edilmesi,
- Eski ve işlevsizleşmiş mera alanlarının iskan maksatlı kullanıma açılması,
- Mera alanlarının, başka şekilde (yapılaşma gibi) kullanımının engellenerek mera alanı olarak kullanımının sağlanması yönünde etki beklenmektedir.

Mera alanlarının korunması ve kullanımı bakımından;

- Eski alışkanlıkların devam ettirilmesi, yeni mera alanlarının açılmaması,
- Hayvancılığın giderek azalması,
- Mera alanlarının yapılaşma yönünde kullanılması eğilimi
- Yeni yasa ile köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ve mahalle statüsünün hayvancılığa elverişli olmaması gibi nedenler problemleri üretmektedir.

Mera alanlarının korunması ve kullanımı bakımından;

- Mera alanı olarak belirlenebilecek mahallerin mevcut olması,
- Hayvancılık konusunda teşviklerin veriliyor olması,
- Mevcut mevzuatın hayvancılığı teşvik etmesi,
- Belediye idarelerine mevcut mevzuatla hayvancılığın geliştirilmesi yönünde ödevler yüklenmesi,
- İşbirliği ve dayanışmaya açık tarafların mevcut olması gibi kaynaklar sorunların halli noktasında kullanıma açıktır.

Mera alanlarının korunması ve kullanımı bakımından;

- Kırsala yoğunlaşıp yeni mera alanlarının belirlenmesi,
- Mevzuatın hayvancılığın gelişimine mani olan yönlerinin özellikle mera alanların yönüyle güncellenmesi ve hayvancılığın desteklenmesi,
- Köy tüzel kişiliği kaldırılan yerlerde hayvancılığın yürütülebilmesi için meralar yönüyle yasal ve idari düzenlemeler yapılması,
- Mera alanlarında yapılaşmaya kesinlikle müsaade edilmemesi,
- Miadını doldurmuş eski mera alanlarının kullanımından çıkarılması, planlarının değiştirilmesi,
- Hayvancılıkla iştigal edenlerle meralar için işbirliği ve ortak akıl arama çalışmalarının yapılması gibi eylemler sorunların aşılması için düşünülebilir.

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

2 NO'LU MASA

Bitkisel Üretim Faaliyetleri

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

2 NO'LU MASA

BİTKİSEL ÜRETİM FAALİYETLERİ

Moderatör

Prof. Dr. Yelda Özden Çiftçi

Kurum/ Unvan

Gebze Teknik Üniversitesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik

Raportör

Tümay CİVEÇİOĞLU KADIOĞLU

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Dairesi

Masa Koordinatörü

Fahriye BİÇER

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Mehmet Veysel AYHAN

Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü / Ziraat Mühendisi

Arş. Gör. Hande MUTLU DURAK

Gebze Teknik Üniversitesi / Araştırma Görevlisi

Fatma AVŞAR

MARKA / Uzman

Mustafa SERT

Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı Ziraat Mühendisi

Emin Deha SÖNMEZİŞİK

İzmit Belediyesi / Ziraat Mühendisi

Ayhan TURAMAN

Derince Ziraat Odası / Ziraat Odası Üyesi

İbrahim SADUN

Derince Ziraat Odası / Ziraat Odası Üyesi

Yusuf GÜVENALTIN

Biyosistem Mühendisi / Genç Çiftçi

İrfan ÖZER

Kandıra Lokmanlı Muhtarı

Sadi AKMAN

Feradis - HG Tarım Genel Müdür. Yrd.

Savaş DEMİRCİOĞLU

Ziraat Yüksek Mühendisi / Ataman Çiftliği, Ceviz

Abbas ÇETİNKAYA

Çiftçi

Yusuf DENİZLİ

Çiftçi

Vedat KAPLAN

Çiftçi

Yusuf KARAASLAN

Kocaeli Kent Konseyi / İzmit Ziraat Odası Başkanı

Emre ERBAY

Kandıra Belediyesi / Ziraat Mühendisi

Dr.Öğr. Üyesi Halil SAMET

TEMA/ Tema Vakfı Danışmanı

Mustafa TENGEREK

Kocaeli Ekolojik Yaşam Derneği Başkanı / Ziraat Mühendisi

Pınar ATABAY

Ziraat Mühendisleri Odası / Ziraat Mühendisi

Ünal BALTA

Çayırova Tohum Sertifikasyon Test Md. / Müdür

Hüseyin VURAL

Kartepe Ziraat Odası

Mesrur KESKİN

Gölcük Ziraat Odası

Cihat BEYAZ

Beyazlar Gıda Tekstil Ltd.

Pınar SANCAKTUTAN

Darıca Kaymakamlığı

Kocaeli’nde Toprak Verimliliği, Bitki Çeşitliliği Ve Üretimi Yeterli Midir? Bu Kapsamda Neler Yapılabilir?

- Kocaeli ilinde toprak verimliliği, bitki çeşitliliği ve üretiminin yeterli olup olmadığının belirlenmesi ile
- Toprak verimliliği, bitki çeşitliliği ve üretiminin geliştirilmesi ve sorunlarının çözülmesi için neler yapılabileceğinin müzakere edilmesi ana amaçtır.

Toprak verimliliği, bitki çeşitliliği ve üretimi bakımından;

- Toprak verimliliğinin sağlanması,
- Üretimde bitki ve diğer ürünler bakımından çeşitliliğin sağlanması,
- Üretim miktarın artırılması,
- Üretime ilişkin sorunların belirlenmesi ve çözümlenmesi
- Gençlerin tarımsal faaliyetlere daha aktif ve sayısal olarak fazla katılımının sağlanması,
- Köyden kente göç hareketlerinin disipline edilmesi,
- Toprağın ıslah edilmesi ve iyileştirilmesi için gerekli girişimlerin bilimsel zeminde yapılması,
- Katma değeri yüksek ürünlerin üretimine odaklanılması,
- Tarım ürünlerinin lojistik ve pazarlanmasını daha etkin olarak sağlanması,
- Arazi toplulaştırmasına olanak sağlanması,
- Tarımsal ürün üretimine uygun altyapı olanaklarının geliştirilmesi gibi etkiler beklenmektedir.

Toprak verimliliği, bitki çeşitliliği ve üretimi bakımından;

- Köyden kente göç hareketlerinin olması,
- Toprak tetkik ve ıslahının yapılmamış olması,
- Katma değeri düşük ürünlerin tarımsal üretim açısından tercih edilmesi,
- Tarım ürünlerinin pazarlanmasında zafiyetlerin söz konusu olması,
- Tarımsal arazilerin parsel olarak küçük olması,
- Tarımda girdi maliyetlerinin yüksek olması,
- Tarımda planlı üretim yapılmaması,
- Nem oranı ve toprak türü gibi faktörlere göre ürün seçiminin yapılmıyor olması,

- Gençlerin tarımsal üretimde yeteri kadar yer almıyor olması,
- Tarımsal faaliyetle istigal edenlerin yeteri kadar bilgili olmaması,
- Kullanılan gübre gibi ürünlerin toprağa zarar vermesi,
- Atıkların sulama sularına karışıyor olması,
- Tarım alanındaki iyileştirme çalışmalarının yavaş ilerliyor olması,
- Tarımsal faaliyetlerde bilimsel destek alınmaması,
- Drenaj sistemlerinin yeterli olmaması,
- Toprağın organik madde açısından yetersiz olması,
- Hibe programlarında prosedürlerin fazla olması gibi problemler mevcuttur.

Toprak verimliliği, bitki çeşitliliği ve üretimindeki problemlere neden olma bakımından;

- Tarım ürünlerinin üretimine ile uğraşanların yeteri kadar bilgili ve bilinçli olmaması,
- Tarım ürünlerinin üretiminin yüksek maliyetli fakat satışının ise düşük kar marjlarına dayalı olması,
- Toprak reformu ve ıslah çalışmalarının yapılmamış olması,
- Geleneksel üretim yöntemlerinin tercih ediliyor olması,
- Tarımsal faaliyetlerde bilimsel temeli olan planlama ve üretimin mevcut olmaması,
- Tarımsal istihdama genç katılımının az olması,
- Tarımsal faaliyetlerde istihdam edilen birey sayısının giderek azalması gibi hususlar öne çıkmaktadır.

Toprak verimliliği, bitki çeşitliliği ve üretimi bakımından eldeki kaynakların;

- Ziraat odası, üretici birlikleri gibi sivil toplum kuruluşlarının mevcut olması,
- Kentte tarımsal çalışmaları bilimsel olarak destekleyebilecek akademik kuruluşların kurulu bulunması,
- Mevcut yasal düzenlemelerin tarımsal faaliyetler bakımından yerel ve merkezi idareye bağlı aktörlere yetki ve görev vermiş olması,
- Kentin kara, deniz hava ve demiryolu bağlantılarının olması, geçiş noktasında bulunması,
- İstanbul gibi metropol bir kente pazar ve diğer olanaklar yönüyle yakın olunması,
- Kentte tarımsal faaliyetleri destekleyecek nitelikte analiz yapılabilecek kurum/kuruluşların olması ve

bu bakımdan olanakları oldukça ileri olan İstanbul gibi bir kente yakın olunması gibi başlıklar altında sıralanması mümkündür.

Toprak verimliliği, bitki çeşitliliği ve üretimi bakımından;

- Verimlilik için toprağın analiz ve ıslah edilmesi,
- Toprağa zarar vermeyen organik gübre gibi üretim girdilerinin kullanımının teşvik edilmesi,
- Tarımsal alanlara özgü planlamaların net olarak yapılması ve değiştirilmemesi,
- Tarımsal faaliyetlerle ilgilenenlerin eğitilmelerinin ve bilinçlendirilmelerinin sağlanması,
- Tarım sigortalarının çeşitlenmesi ve geliştirilmesi,
- Tarımda istihdamı artıracak girişim ve projelerin geliştirilmesi, teşviklerin sağlanması,
- Toprak tipi, nem oranı gibi üretim faktörlerini göz önünde bulundurarak üretimde uygun ürünlerin tercih edilmesini sağlamak üzere bilimsel kurum/kuruluşlardan destek alınması,
- Arazi toplulaştırmalarının en uygun ve hızlı şekilde yapılması,
- Kooperatifleşmenin özendirilmesi ve uzman desteği sağlanması,
- Sulama, ilaçlama gibi teknik faaliyetlerin uzmanlarca kararlaştırılması, sistemlerinin kurulması ve işleyişin takip edilmesi gibi eylemlerin sorunların çözümünde katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

İklim Değişikliğine Uyum İçin Geleneksel Tarımı Desteklemek Adına Yapılabilecek Farklı Üretim Yöntemleri Nelerdir?

- İklim değişikliğine uyum sağlanması bakımından geleneksel tarımı desteklemek adına yapılabilecek farklı ve yeni üretim yöntemlerinin müzakere edilerek belirlenmesi,
- Belirlenen yöntemlerin tatbik edilmesi bakımından politik ve bürokratik aktörler ile ilgililerine yön verilmesi ana amaçtır.

İklim değişikliğine uyum için geleneksel tarımı desteklemek adına;

- Tarımsal üretim yapanların iklim değişikliği karşısında farklı üretim yöntemlerine yönelmesinin sağlanması,

- Tarımsal üretim yapanlar arasında kooperatifleşme gibi işbirliği ve dayanışma olanaklarının geliştirilmesi,
- Üretimde bilimsel yöntemlerden daha fazla yararlanılması,
- Geleneksel tarımsal üretimde yeni yol ve yöntemlerinin önerilmesi,
- Yeni ürün ve yenilikçi üretim yöntemlerinin açığa çıkartılması,
- Ar-Ge yatırımlarının yapılması,
- Üretim miktar ve kalitesinin artırılması,
- İklim değişikliği karşısında tarımsal ürün üreticilerinin kayıplarının önlenmesi,
- Üreticilerin, üretim teknikleri bakımından yetiştirilmesi gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

İklim değişikliğine uyum için geleneksel tarımı desteklemek adına farklı üretim yöntemlerin tercih edilmesinde;

- Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin tam olarak anlaşılabilmesi,
- İklim değişikliği karşısında tarımsal faaliyetlerle istihgal edenlerin gerekli tedbirleri alamıyor olması,
- Yerel ve merkezi idari aktörlerin tarımsal üretim yapan taraflara yeteri kadar maddi ve teknik destek veremiyor olması,
- Farklı üretim yöntemlerinin teknik bilgi ve yatırım gerektirmesi,
- Geleneksel tarım üretiminin de kendi içinde henüz çözümlenememiş birtakım zafiyetlere sahip olması,
- Farklı ve inovatif üretim yöntemlerinin uzman desteği gerektiriyor olması gibi problemlerin ortaya çıkması anlaşılmaktadır.

İklim değişikliğine uyum için geleneksel tarımı desteklemek adına farklı üretim yöntemlerin tercih edilmesinde problemlerin olmasının gerekçeleri;

- Tarımsal üretimin teknik bilgi, analiz ve uzmanlığa dayalı olmaması,
- Geleneksel tarım üretiminin teknik alt yapısının yeteri kadar güçlü olmaması,
- Yeni ve farklı üretim tekniklerinin uzmanlık ve yatırım gerektiriyor olmasından dolayı üreticiden teveccüh görmemesi,
- Üreticilerin, teknik ve bilimsel bilgiye, uzmanlığa yeterli erişim imkânının olmaması,
- Yerel ve merkezi idari aktörlerin konuya politik olarak yaklaşması,

- Alanda yeteri kadar Ar-Ge yatırımının mevcut olması,

İklim değişikliğine uyum için geleneksel tarımı desteklemek adına farklı üretim yöntemlerin tercih edilmesindeki problemlerin çözümünde;

- Kentte tarımsal faaliyetleri destekleyecek akademik kurum/kuruluşların mevcut olması,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması ve gelişmiş teknolojik haberleşme olanaklarına bağlı olarak yeni ve yenilikçi bilgi, know-how gibi birikimlere erişim olanağı,
- Uluslararası kuruluşların iklim değişikliği ve küresel ısınma karşısında eylem planlarının olması,
- Bu kuruluşların yerel üreticileri destekleyecek plan ve programlarının olması,
- TÜBİTAK, AB gibi örgütlerce iklim değişikliği, küresel ısınma gibi üretimi olumsuz etkileyecek faktörlere karşı proje ve mali destek benzeri olanaklar sunması gibi kaynakların mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

İklim değişikliğine uyum için geleneksel tarımı desteklemek adına farklı üretim yöntemlerin tercih edilmesindeki problemlerin çözümünde;

- Örtü altı yetiştiriciliği ve alçak tünel gibi yenilikçi üretim yöntemlerinin teşvik edilmesi,
- Dikey tarım, ekim nöbeti gibi uygulamalarının teşvik edilmesi,
- Akademik örgütlerden teknik bilgi ve uzmanlık desteği alınması,
- Fon kuruluşlarından proje temelli yenilikçi uygulamalar konusunda destek alınması,
- Kooperatifleşme ve üretici birlikleri gibi sivil toplum örgütlenmelerin teşvik edilmesi, güçlendirilmesi,
- Tarımsal üretimle iştigal edenlerin iklim değişikliği ve küresel ısınmaya karşı bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gibi eylemlerin gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

İklim Değişikliğine Uyum İçin Sizce Tarım Bakanlığınca Ek Olarak Desteklenmesi Gereken Kalemler (Cihaz Vs) Nelerdir?

İklim değişikliği ve küresel ısınma karşısında alanın ana aktörü olarak Tarım Bakanlığınca yapılabilecek destekleri belirlemek ve müzakere etmek ana amaçtır.

İklim değişikliğine uyum için Tarım Bakanlığınca alınabilecek ek tedbirlerin;

- Alınacak tedbirlere bağlı olarak iklim değişikliği ve küresel ısınma karşısında tarımsal üretimin niteliğini artırmak
- Diğer kamu otoritelerinin de harekete geçmesine fırsat vermek,
- Alınacak tedbirlere bağlı olarak meydana gelebilecek zararlara mani olmak gibi etkiler beklenmektedir.

İklim değişikliğine uyum için Tarım Bakanlığınca alınabilecek ek tedbirlerin;

- Alınan genel tedbirlerin geniş spektrumlu olabilmesi,
- Yerel ve ürün odaklı tedbirlerin alınamıyor olması,
- Merkezi planlama doğrultusunda bazı küçük üreticilerin gözden kaçırılma ihtimali gibi problemlerin mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

İklim değişikliğine uyum için Tarım Bakanlığınca alınabilecek ek tedbirlerin;

- Merkezi idare anlayışı nedeniyle daha çok ortalama-ya hitap eden müşterek plan ve programların oluşturulması,
- Alınan kararların özel olarak yerel düzeyde veri ve enformasyon toplanmasına dayanmaması gibi nedenlerden dolayı alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

İklim değişikliğine uyum için Tarım Bakanlığınca alınabilecek ek tedbirler için;

- Tarım Bakanlığı'nın yerelde temsilcisi olarak İl Tarım Müdürlüğü'nün mevcut olması,
- Yerel politik aktörler marifetiyle Bakanlığa erişim ve sorunların aktarılması olanağının mevcut olması gibi kaynakların mevcut olduğu düşünülmektedir.

İklim değişikliğine uyum için Tarım Bakanlığınca alınabilecek ek tedbirler için;

- Yerel düzeyde veri ve enformasyon toplanarak Tarım

Bakanlığı'nın ek tedbirler alması için alt yapı hazırlanması,

- İl Tarım Müdürlüğü'nün yerel düzeydeki sorunları belirleyerek Bakanlık bürokrasisinin güncellenmesini gerektirmektedir.

Yerel proje ve önerilerin Bakanlığa sunulmasının sağlanması, bu kapsamda ek tedbir olarak:

- Damlama sulama sistemlerinin artırılması ve desteklenmesi
- Üretimde hastalık ve zararlı çıkışının tahmini için sensör uygulamalarının geliştirilmesi ve uygulanmasına destek verilmesi,
- Tarımsal faaliyetlerle istigal edenler için muadilleri gibi tek bir telefon numarası olmak üzere Çiftçi Danışma Hattı kurulması ve işletilmesi,
- Gübre ve mazot gibi desteklerin toprak tahlilleri ve üretime dayalı olmak gibi özel ve nesnel ölçütlere göre verilmesi,
- Desteklemeler için reçete sistemi oluşturulması ve uygulanması,
- Toprağın sürülmesi, işlenmesi gibi alanlarda tarımsal üretimle istigal edenlere özel eğitim verilmesi,
- Mikrobiyal gübrelemeye önem verilmesi ve desteklenmesi gibi öneriler kapsamında gerçekleştirilebilecek eylemler öne çıkmaktadır.

Kocaeli'de Model Olabilecek İyi Tarım Uygulama Örnekleri Nelerdir?

- Kocaeli'nde model olabilecek iyi tarım uygulama örneklerinin belirlenmesi,
- Belirlenen örneklerin hem Kocaeli'nde hem de ülke genelinde yaygınlaşmalarının sağlanması,
- Belirlenecek iyi tarım uygulama örnekleri zemininde diğer uygulamaların müzakere edilmesi genel amaçtır.

Kocaeli'nde model olabilecek iyi tarım uygulama örneklerinin belirlenmesinin;

- İyi tarım uygulamalarının bilinirliklerin artırılmasına ve yaygınlaşmalarının sağlanmasına,
- İyi tarım uygulama örneklerinin belirli bir disiplin kapsamında toplanmasına, paylaşılmasına ve unutulmasının önüne geçilmesine,

- İyi tarım uygulama örnekleri kapsamında ilgili idari otoritelerce teşvik ve desteklerin verilmesine,
- İyi tarım uygulama örnekleri kapsamında işbirliklerinin geliştirilmesi yönünde etki üretilebileceği değerlendirilmektedir.

Kocaeli'nde model olabilecek iyi tarım uygulama örnekleri kapsamında;

- İyi tarım uygulama örneklerinin hangi standart veya ölçütler kapsamında belirleneceğinin net olarak bilinmemesi,
- Hangi uygulamanın iyi tarıma örnek olabileceğine karar vermede güçlüklerin olması,
- İyi tarım uygulamalarının piyasada karşılaştığı güçlükler nedeniyle görünürlüklerinin/bilinirliklerinin azalması,
- İyi tarım uygulama örnekleri konusunda farkındalığın olmamasına bağlı olarak destek ve teşviklerin de güçlü olmaması gibi problemlerin öne çıktığı anlaşılmaktadır.

Kocaeli'nde model olabilecek iyi tarım uygulama örneklerine ilişkin problemlerin;

- Tarımsal üretim yapanlar ile ilgili bürokratik aktörlerde yeteri kadar bilinç ve farkındalık ile eğitimin olmaması,
- İyi tarım uygulamalarının belirlenmesinde, toplanmasında ve bir araya getirilmesinde inisiyatif üstlenecek merkezi bir ana aktörün/girişimcinin olmaması,
- İyi tarım uygulamalarının akredite edilmesi ve yaygınlaştırılmasının sağlanmasını sağlayacak bir otoritenin olmaması,
- İyi tarım uygulama örneklerinin fayda ve katkısının bilinmiyor olması gibi nedenlere bağlı olarak ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

Kocaeli'nde model olabilecek iyi tarım uygulama örnekleri konusunda;

- İyi tarım uygulama örnekleri tatbik eden tarımsal üretimle istigal eden bireylerin olması,
- İl Tarım Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi gibi güçlü ve uygulamanın merkezinde yer alabilecek aktörlerin mevcut olması,
- İyi tarım uygulama örneklerinin belirlenmesinde aralık edebilecek odalar ile meslek örgütlerinin mevcut olması,
- İyi tarım uygulama örneklerine karar verilmesinde ve bunların paylaşarak yaygınlaştırılmasında rol alabilecek akademik örgütlerin ve uzmanların mevcut olması gibi kaynaklara sahip olunduğu anlaşılmaktadır.

Kocaeli’nde model olabilecek iyi tarım uygulama örneklerinin belirlenmesi bakımından;

- İyi tarım uygulama örneklerinin belirlenmesini sağlayacak merkezi bir ana aktörün belirlenmesi,
- Hangi uygulamaların iyi tarıma örneklik teşkil edeceğini belirleyecek bir akreditasyon otoritesi gibi çalışacak uzmanların bir araya getirilmesi,
- İyi tarım uygulama örneklerinin standart ve ölçütlerinin belirlenmesi,
- İyi tarım uygulamaları yapan tarımsal faaliyetle iştigal eden üreticilerin gerekli veri ve enformasyonun toplanması,
- Toplanan enformasyon kapsamında iyi tarım uygulama örneklerinin elektronik ve basılı olmak üzere bir veri tabanında ayrıntılı olacak şekilde toplanması,
- Yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen iyi tarım uygulama örneklerinin paylaşılmasının ve yaygınlaşmasının sağlanması,
- İyi tarım uygulama örnekleri kapsamında teşvik ve desteklerin geliştirilmesi, idari ve yasal düzenlemeleri gerekmesi halinde yapılması

Somut olarak ise,

- Kontrollü ilaçlama, gübreleme ve sulama yapılmasının sağlanması,
- İyi tarım ürünlerinin fiyatlanmasında standartların oluşturulması,
- Biyobazlı gübreleme yapılması,
- İyi tarım ürünleri için biyosertifikasyon yapılması ve bunun yaygınlaştırılması,
- Bölge bazında bilgilendirmeler yapılması,
- Semt pazarı atıkları gibi atıklardan kompost uygulamalar yapılması,
- İyi tarım ürünlerine dönük olarak gıda üssü gibi uygulamalar gerçekleştirilmesi,
- Tarım turizmine yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi gibi eylemler önerilmektedir.

Bitkisel Üretimde Üreticilerin Destek Ve Hibe Programlarından Yeterince Bilgisi Var Mıdır? Uygulamada Yaşanılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri Nelerdir?

- Bitkisel üretimle iştigal eden üreticilerin bu alanda sunulan desteklerden ve hibe programlarından haberdar olup olmadığının belirlenmesi,
- Bitkisel üretim konusunda uygulamada yaşanan sorunlar ile bunlara ilişkin çözüm önerilerinin müzakere edilmesi genel amaçtır.

Bitkisel üretimde üreticilerin destek ve hibe programlarından haberdar olup olmadığının ve bu konudaki sorunlar ile çözüm önerilerinin belirlenmesinin;

- Bitkisel üretim alanında sunulmakta ve sunulacak olan desteklerin bilinirliğinin artırılması ve bunlardan ilgili üreticilerin yararlanmasına olanak sağlanması,
- Bitkisel üretim konusunda tahsis edilmekte ve edilecek olan hibelerin, uygulanmakta ve uygulanacak olan hibe programlarının tanıtılması ve ilgililerinin bunlardan yararlanmalarının sağlanması,
- Bitkisel üretim alanında uygulamada yaşanan sorunların belirlenmesi ve bunları ortadan kaldıracak çözüm önerilerinin geliştirilmesi,
- Yeni hibe ve destek programlarının talepler doğrultusunda açılması,
- Olası sorunların belirlenerek çözüm önerilerinin müştereken belirlenmesi ve uygulanmasının sağlanması,
- Uygulamalar kapsamında bitkisel üretimde iyileştirmelerin sağlanması gibi etkilerin üretilebileceği değerlendirilmektedir.

Bitkisel üretimde üreticilerin destek ve hibe programlarından haberdar olmalarında ve bu konudaki sorunlar ile çözüm önerilerinin belirlenmesinde;

- İlgili destek ve hibe programlarının yeteri kadar duyurulmaması,
- Destek ve hibe programlarının duyurulmasına tercih edilen iletişim araçlarının ve ağların yeterince etkin olmaması,
- Üreticilerin ilgisinin düşük olması veya bilgiye erişim olanaklarının olmaması,

- Üretilen hibe ve destek programlarının yeteri kadar ilgi çekici olmaması,
- Bitkisel üretime ilişkin yeni teknik ve modellere intibak edilmesinde güçlükler ile yetersizliklerin olması,
- Üreticiler arasında yeteri kadar birlik ver dayanışmanın olmaması gibi problemlerin olabileceği değerlendirilmektedir.

Bitkisel üretimde üreticilerin destek ve hibe programlarından haberdar olmaları konusunda;

- Bitkisel üretim konusunda yeteri kadar bilgilendirme yapılmaması,
- Bilgilendirmelerde uygun ve yaygın araçların tercih edilmemesi,
- Üreticilerin tam olarak belirlenmemiş olması,
- Hibe ve desteklerin yerele ve ürün gruplarına özgü olarak belirlenmemiş olması,
- Alanla ilgili yeni gelişmelerin yeteri kadar takip edilip ilgilileriyle uygun vasıtalarla paylaşılmıyor olması,
- Bitkisel üretim konusunun üst düzey bir dikkat ve ciddiyetle ele alınmıyor olması,
- Üreticilerin iletişim ve etkileşim araçlarına sahip olmaması, buna karşın uygun araçların üretilip tahsis edilmemesi,
- Üreticiler arasında yeteri kadar bilgi ve bilinçlendirme yapılmıyor olması gibi sorunların öne çıktığı anlaşılmaktadır.

Bitkisel üretimde üreticilerin destek ve hibe programlarından haberdar olmaları konusunda;

- Alana özgü mevcut hibe ve destek programları,
- Bitkisel üretim konusunda uzmanlık temelinde oluşturulan odalar gibi meslek örgütleri ile dernekler gibi diğer sivil toplum örgütlerinin mevcut olması,
- Alanda erişime ve uygulamaya açık, hevesli ve desteğe muhtaç üreticilerin olması,
- Kentte İl Tarım Müdürlüğü ve Büyükşehir Belediyesi ile diğer uzmanlık kuruluşlarının ve yaygın örgütlenmiş birimlerinin, personelinin mevcut olması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Bitkisel üretimde üreticilerin destek ve hibe programlarından haberdar olmaları konusunda;

- Hibe ve destek programları ile ilgili bilgilendirme toplantıları yapılması,
- Kitle iletişim araçları vasıtasıyla bilgilendirme yapılması maksadıyla uygun araçların üreticiler temel

alınarak belirlenmesi,

- Üreticilere üretim alanı, miktarı ve ürünü zemininde özel içerik üretilmesi,
- Hibe ve destek programlarının talepler doğrultusunda güncellenmesi,
- Hibe ve destek programlarından daha evvel yararlanların bilgilendirmelerde deneyim paylaşımı açısından kullanılması,
- Hibe ve destek alanların sürekli denetlenmesi ve üreticilerin yararlandıkları programlar doğrultusunda hareket edip etmediklerinin belirlenmesi,
- Çiftçiler için bilgi ve görgü artırımı sağlayacak, deneyim paylaşımına olanak sağlayacak teknik geziler düzenlenmesi,
- Tarımsal üretim konusunda markalaşmaya önem verilmesi,
- Hibe ve destek programlarından yararlanıp gerektiği gibi hareket etmeyenler için cezalandırma yoluna gidilmesi,
- İyi uygulamalar ile başarılı faaliyet gerçekleştiren hibe ve destek yararlanıcılarının ödüllendirilmesi gibi eylemler önerilmektedir.

Bitkisel Atıklar Ekonomiye Nasıl Kazandırılabilir? Ne Gibi Geri Dönüşüm Çalışmaları Yapılabilir?

- Bitkisel atıkların ekonomik anlamda geri kazanımını sağlamak,
- Bitkisel atıkların geri dönüşümünde uygun çalışmalara ilişkin önerileri toplamak ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Bitkisel atıkların ekonomiye kazandırılmaları ve geri dönüşümleri yoluyla;

- Bitkisel atıkların ekonomik olarak geri kazanımının sağlanması,
- Bitkisel atıkların çevreye zarar vermelerinin önüne geçilmesi,
- Bitkisel atıkların ekonomik olarak kazandırılması yoluyla bitkisel üretim yapanlar için ekstra bir kazanç sağlanması,
- Politik aktörler ile diğer kamu otoritelerine çevre kirliliğinin önlenmesi konusunda ayrı bir yol açılması,

- Ekonomiye atıl bir kalem üzerinden ayrı bir katkı sağlanması gibi etkilerinin olabileceği değerlendirilmektedir.

Bitkisel atıkların ekonomiye kazandırılmaları ve geri dönüşümleri bakımından;

- Bitkisel atıkların toplanmasını sağlayacak uygun alanların, kanal ve enstrümanların oluşturulmaması olması,
- Bitkisel atıkların toplanmasını sağlayacak aktörlerin belirlenmesi ve yetkilendirilmesinde zafiyetlerin olması,
- Bitkisel atık üreticilerinin geri dönüşüm konusunda motive olmaması ve daha çok doğaya veya çöp alanlarına terk etme yolunun tercih edilmesi,
- Bitkisel atık için uygun geri dönüşüm tesislerinin mevcut olmaması,
- Toplumda bitkisel atıkların geri dönüşümü ve ekonomiye kazandırılması konusunda yeteri kadar bilinç ve farkındalığın olmaması,
- Özel sektörün bitkisel atıkların geri dönüşümü konusunda yeteri kadar hevesli olmaması,
- Bitkisel atıkların geri dönüşümünün süreçler açısından zor ve maliyetli olması gibi problemlerin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Bitkisel atıkların ekonomiye kazandırılmaları ve geri dönüşümlerinin sağlanmasındaki problemlerin oluşmasında;

- Politik aktörler ile idari otoritelerin yeteri kadar ilgi göstermemesi,
- Geleneksel yöntemlerin daha çok bilinir olması ve tercih edilmesi,
- Geleneksel yol ve yöntemlerin daha basit ve az maliyetli olması,
- Bitkisel atık geri dönüşümü ve ekonomiye kazandırılması konusunun zor ve maliyetli olması, bu nedenle ilgi çekmemesi,
- Bitkisel atıkların geri dönüşümü konusunun yeteri kadar anlatılmamış olması gibi gerekçelerin öne çıktığı anlaşılmaktadır.

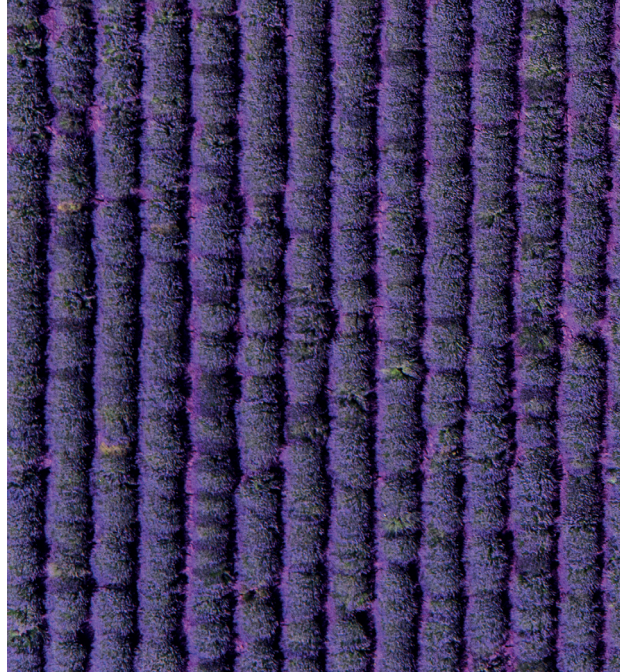
Bitkisel atıkların ekonomiye kazandırılmaları ve geri dönüşümlerinin sağlanmasında;

- Kentte bazı alanlarda yoğun olmak üzere bitkisel üretim yapılıyor olması,
- Kentte üretim, pazarlama ve tüketim aşamalarında ve sonrasında bitkisel atıkların oluşması,

- Kentte bazı özel alanlarda geri dönüşüm konusunda deneyim sahibi işletme ve kurum/kuruluşların mevcut olması,
- Bitkisel atıkların geri dönüşümünün sağlanmasında sorumluluk üstlenebilecek yerel yönetim birimlerinin mevcut olması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Bitkisel atıkların ekonomiye kazandırılmaları ve geri dönüşümlerinin sağlanmasında;

- Özel işletmeler eliyle bitkisel atıkların geri dönüşümünü sağlayacak tesisler kurdurulması,
- Bitkisel atıkların toplanması, işlenmesi ve ekonomiye kazandırılmasını sağlayacak kanal ve alanların oluşturulması, enstrümanların geliştirilmesi,
- Bitkisel atıkların geri dönüşümünde sivil toplumun inisiyatif üstlenmesi,
- Kamu otoritelerince bitkisel atıkların geri dönüşümü ve ekonomiye kazandırılmasının teşvik edilmesi ve desteklenmesi,
- Geleneksel yöntemlerle bitkisel atıkların bertaraf edilmesinin denetlenmesi ve yasaklanması,
- Bitkisel atıkların ekonomik değeri ile ilgili bilinçlendirme çalışmalarının yapılması gibi eylemler önerilmektedir.

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

3 NO'LU MASA

Hayvancılık Faaliyetleri

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

3 NO'LU MASA

HAYVANCILIK FAALİYETLERİ

Moderatör

Prof. Dr. Ömür KOÇAK

Kurum/ Unvan

İstanbul Üniversitesi, Veterinerlik Fakültesi

Raportör

Hüsnîye TEMKİNER

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Masa Koordinatörü

Yavuz USTA

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Ahmet YAVUZ

Tarım ve Orman İl Müdürlüğü / Şube Müdürü

Mehmet BOSTANCI

Veteriner Hekimler Odası / Oda Başkanı

Şermin KORKMAZ

Kandıra Ziraat Odası / Ziraat Mühendisi

Mustafa ÇAKIR

Kocaeli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciliği Birliği / Birlik Başkanı

Özcan FİLİZ

Kandıra Süt Üreticileri Birliği / Birlik Başkanı

Ahmet BALIK

Kocaeli Kırmızı Et Üreticileri Birliği / Birlik Başkanı

Hüseyin YILMAZ

Kocaeli Arıcılar Birliği / Birlik Başkanı

Hayri ÇELİK

Kocaeli kent Konseyi / Birlik Üyesi

Volkan ATABAY

İzmit Belediyesi / Ziraat Mühendisi

Mehmet KARAASLANOĞLU

Büyükbaş Hayvan Üretici / Besi Çiftliği

Adem YEĞEN

Büyükbaş Hayvan Üreticisi / Simentel Çiftliği

Lütfi ERBAY

Alaybey Muhtarı / Çiftçi

Niyazi YELKENCİOĞLU

Manda Yetiştiricileri Birliği / Birlik Başkanı

Ahmet UĞUR

Kandıra Tarım ve Hayvancılık Şirketi / Veteriner

İsmail GENÇELİ

Derince Ziraat Odası / Ziraat Odası Üyesi

Ahmet Melih KOÇ

Kandıra Belediyesi / Veteriner Hekimi

Hüseyin Erdal SELÇUK

Kocaeli Ekolojik Yaşam Derneği / Veteriner Hekimi

Salih YALÇIN

Gebze Ziraat Odası

Halil Barış PAK

Muhtarlık Hizmetleri Daire Başkanlığı

Alaattin TERZİOĞLU

Kocaeli Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği / Birlik Başkanı

Halil Barış PAK

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı-Veteriner Hekim

Dündar HARMANCI

Karamürsel Ziraat Odası / Oda Üyesi

Beytullah TEKERLİ

Yönetim Kurulu Üyesi

Ali Nazmi TOK

Besi Çiftliği

Volkan TERZİOĞLU

Veteriner Hekim

Görkem TEMEL

Veteriner Hekim

İlimizde Hayvansal Üretim Çeşitliliği Nelerdir? Kentin İhtiyacını Karşılamada Yeterli Üretim Yapılıyor Mu?

- Kocaeli’nde hayvansal üretim çeşitliliğinin belirlenmesi,
- Kentin hayvansal üretim bakımından ihtiyacını karşılamada yeteri kadar üretim yapıp yapılmadığını belirlenmesi genel amaçtır.

Kocaeli’nde hayvansal üretim çeşitliliğinin belirlenmesi ve kentin bu anlamda ihtiyacının karşılanması bakımından;

- Olası eksiklik ve zafiyetlerin belirlenmesi
- Kendin ihtiyacını karşılamaya yetecek kadar üretimin planlanması,
- Politik aktörler için program yapma ve politika geliştirme konusunda yardımcı olacak fikirlerin, önerilerin geliştirilmesi,
- Üreticilerin eksiklik ve taleplerinin belirlenmesi,
- Hayvansal üretimde çeşitlilik açısından denge ve talebi karşılama niteliğinin oluşturulması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir.

Kocaeli’nde hayvansal üretim çeşitliliğinin belirlenmesi ve kentin bu anlamda ihtiyacının karşılanması bakımından;

- Hayvansal üretimde çeşitliliğin olmaması,
- Hayvansal üretimin kent halkının ihtiyacına karşılık vermemesi,
- Hayvansal çeşitliliğinin talebe binaen oluşturulmaması,
- Dış illere satım nedeniyle arz yetersizliğinin oluşması,
- Kestane ağaçlarının ve balcılıkla ilgili diğer olanakların yetersiz olması ve korunmaması,
- Diğerleri karşısında beyaz et tüketiminin artması gibi sorunların mevcut olduğu belirlenmiştir.

Kocaeli’nde hayvansal üretim çeşitliliğinin belirlenmesi ve kentin bu anlamda ihtiyacının karşılanması bakımından;

- Maliyetler nedeniyle yetiştirilmesi kolay ve satımı hızlı ürünlere yönelme,
- Başka illerden (özellikle İstanbul) gelen yoğun talep,
- Kırmızı etin pahalılaşması nedeniyle beyaz et tüketiminin artması,

- Hayvan çeşitliliği konusuna gereken ehemmiyet ve özenin gösterilmemesi gibi nedenlere dayalı olarak problemlerin geliştiği anlaşılmaktadır.

Kocaeli’nde hayvansal üretim çeşitliliğinin belirlenmesi ve kentin bu anlamda ihtiyacının karşılanması bakımından;

- Hemen hemen her çeşit hayvancılık konusunda çalışan üreticilerin mevcut olması,
- Hayvancılığın yapılmasına ilişkin alt yapı olanaklarının gelişmiş olması,
- Merkezi idare ve yerel yönetimlerin hayvancılık konusunda yoğun desteklerinin olması,
- Konunun uzmanı odalar ile meslek birliklerinin ve diğer sivil toplum örgütlerinin kurulu bulunması,
- Kentte hayvancılık konusunda akademik birikime, olanaklara ve uzmanlara sahip üniversitelerin mevcut olması,
- İstanbul gibi hem satım yapılabilecek hem de hayvancılık konusundaki çalışmalara destek verebilecek uzmanların bulunduğu bir metropole yakın olunması,
- Yasal düzenlemelerle yerel yönetimlere hayvancılık konusunda yetkilendirme yapılması gibi kaynakların sorunların çözümünü kolaylaştırıcı niteliğe sahip olduğu değerlendirilmektedir.

Kocaeli’nde hayvansal üretim çeşitliliğinin belirlenmesi ve kentin bu anlamda ihtiyacının karşılanması bakımından;

- Kocaeli’nde hayvansal çeşitliliğin aşağıda gösterildiği gibi olsa da yeterli olmaması nedeniyle artırılmasına dönük tedbirlerin alınması,
1. 130.000 civarında (manda dâhil) büyükbaş hayvan
 2. 110.000 civarında küçükbaş hayvan
 3. 70.000 ton civarında kanatlı et üretimi
 4. 140.000 gezen tavuk (açık) ve 400.000 kapalı yu-murtacılık işletmesinin
 5. Kanatlı sektöründe yıllık 4.000.000 kapasiteli broiler işletmenin
 6. 800 ton civarında arı balı üretiminin mevcut ve
 7. Türkiye’nin beyaz et ihtiyacının %7’sinin Kocaeli’nden karşılanmakta olduğu ve kırmızı et üretiminde ise kentin ihtiyacının ancak %20’sinin yerel kaynaklarca sağlandığı belirlenmiştir.
- Kentin et ihtiyacının karşılanması bakımından hayvansal üretimde çeşitliliğin ve miktarın artışının sağlanmasına dönük destek ve hibelerin yapılması,

- Damızlık destek ve hibe imkânlarının sağlanması,
- Maliyetlerin yüksek olduğu alanlarda ilgililerine destek verilerek alandan çekilmelerine mani olunması,
- Üniversite gibi uzmanlık kuruluşlarından destek alınarak bilimsel temelde hayvansal üretiminin gerçekleştirilmesi ve sorunların çözümünde katkı alınması,
- Kent içi talebin öncelikle karşılanması konusunda üreticiler nezdinden girişimlerin yapılması,
- Balçılık konusunun da diğer konular kadar önemli olduğunun kabulü ve desteklenmesi gibi eylemler önerilmektedir.

İlimizde Üreticilerin Karşılaştıkları Sorunlar Nelerdir? Üretimin Artırılması İçin Neler Yapılabilir?

- Kocaeli’nde hayvan üreticilerinin karşılaştığı sorunları belirlemek
- Hayvan üretiminin ve kapasitenin artırılması için yapılacakları tespit etmek genel amaç olarak belirlenmiştir.

Hayvan üreticilerinin karşılaştığı sorunları belirlemek ve hayvansal üretimin artırılması yoluyla;

- Hayvan üreticilerinin karşılaştığı sorunları yönetilebilecek düzeye indirmek, ihtiyaçlarını bu kapsamda karşılamak,
- Hayvansal üretim miktarını, kapasitesini ve niteliğini artırmak,
- Hayvansal üretime dayanan gelirleri artırarak ülke ve kent ekonomisine katkı vermek,
- Toplumun hayvansal üretime dayalı gıda ihtiyaçlarını yerinde ve zamanında karşılamak,
- Hayvanların sağlıklı ve nitelikli koşullar altında sürdürülebilir bir şekilde yetiştirilmesini sağlamak,
- Hayvancılığın ortaya çıkan yeni yaklaşımlar ve modeller kapsamında yapılmasını sağlamak gibi etkileşim oluşması beklenmektedir.

Hayvan üreticilerinin karşılaştığı sorunlar ve hayvansal üretimin artırılması bakımından;

- Üreticilerin eğitim ve farkındalıklarının yetersiz olması,

- Kamu otoritelerinin ilgi ve desteklerinin arzu edilen düzeyde olmaması,
- Üreticilerin talebi karşılayacak potansiyel ve kapasiteye tam olarak sahip olmaması,
- Hayvansal çeşitliliğin yeteri kadar sağlanamaması,
- Damızlık üretimi konusunda yetersizliklerin olması,
- Hayvansal üretimde girdilerin giderek artması,
- Kocaeli ilinin aşırı göç alması ile nüfus yoğunluğunda artışın ortaya çıkması,
- İstanbul ili gibi önemli bir metropole yakın olunması nedeniyle üretimin önemli bir kısmının buraya sevk edilmesi gibi önemli problem alanlarının mevcut olduğu belirlenmiştir.

Hayvan üreticilerinin karşılaştığı sorunlar ve hayvansal üretimin artırılması bakımından;

- Üreticilerin eğitim ve farkındalık konularında yeterince hevesli olmaması,
- Üreticilerin kapasite artımı ve potansiyellerinin geliştirilmesine dönük yatırım yapma olanakların düşük olması,
- Kamu otoritelerinin hemen her alanda artan şekilde görev ve sorumluluk yoğunluğuna sahip olması karşısında yeteri kadar kaynağa sahip olmaması,
- Küresel anlamda üretim girdi maliyetlerinde pandemi ve krizler nedeniyle aşırı artışın meydana gelmesi,
- Artan nüfus yoğunluğu karşısında üretim kapasitesi ve miktarının dengeli ve planlı bir şekilde artırılmıyor olması,
- İstanbul ilinde de göç, göçmenler gibi etkenler nedeniyle nüfus yoğunluğunun aşırı artmasına dayalı olarak mevcut üretimin talebi karşılayacak düzeyde olmaması gibi nedenler müzakere edilen problemleri ortaya çıkarmıştır.

Hayvan üreticilerinin karşılaştığı sorunlar ve hayvansal üretimin artırılması bakımından;

- Hayvansal üretim yapan ve yapma potansiyeli olan yatırımcı ve girişimcilerin mevcut olması,
- Kamu otoritelerinin talep ve baskı karşısında alana giderek ilgilerinin artması,
- Kentin doğal alt yapısının üretim miktar ve kapasitesinin artırılmasını sağlayacak nitelikte olması,
- Kentin kara, deniz, demiryolu ve havayolu bağlantılarının olması, bu açıdan geçiş noktasında bulunması,

- Merkezi idare aktörlerinin hayvansal üretim konusunda farkındalıklarının yüksek ve ihtiyaçların bilincinde olmaları, bu açıdan girişimlerde bulunmaları,
- Alanda uzman oda, birlik ve diğer mesleki aktörlerin mevcut olması,
- Kentte hayvansal üretime ilişkin sorunların çözümünü sağlayacak nitelikte akademik örgütler ile akademik personelin bulunması gibi önemli kaynakların sorunların çözümü konusunda mevcut olduğu belirlenmiştir.

Hayvan üreticilerinin karşılaştığı sorunlar ve hayvansal üretimin artırılması bakımından;

- Çiftçi eğitim merkezi kurularak bu çatı altında hayvansal üretim yapanlara da eğitim verilmesi,
- Damızlık hayvan, yem ve yapı desteği gibi desteklerle üretim kapasitesinin artırılması,
- Hayvansal üretim konusunda üreticiler, kamu otoriteleri, araçlar ve diğer uzmanlardan müteşekkil bir ortak proje ve üretim komisyonunun oluşturulması,
- Sorunların ve çözümlerinin politika ve programlara eklenmesini sağlayacak girişimlerde bulunulması,
- Süt kalitesinin artırılması için toplu süt tankları ve entegre tesislerin artırılması,
- Sağlıklı hayvan barınakları ile diğer müştemilatların üretilmesi,
- Arazi planlarının güncellenmesi, mera ve diğer yararlı alanların çoğaltılması,
- Girdi maliyetlerinin azaltılması bakımından ürün bazında desteklerin verilmesi,
- Mısır kurutma tesisi, mezbaha, hayvan tartım alanları ve belirli bir standarda erişen kesim alanları gibi alt yapı olanaklarının geliştirilmesi,
- Hayvansal üretim açısından en önemli meselelerden biri olan hastalıklar konusunda ileri tetkik ve tedavi yapacak kapsamlı tesislerin oluşturulması,
- Doğalgaz, kömür ve elektrik gibi enerji girdilerine ilişkin desteklerin sağlanması,
- Markalaşma, pazarlama ve lojistik gibi konularda alt yapı olanaklarının ve desteklerin geliştirilmesi, mevcudun artırılması,
- Üreticilere alt yapı (yapılaşma, bina, ahır, ağıl ve diğer üretim yerlerinin) tamir ve bakımı noktasında desteklerin verilmesi,
- Üretim yerlerinde imar izinlerinin %30 üzerinde artırılması,

- Organik tarım için alt yapı olanağı sağlanması,
- Balçılık açısından orman ve özellikle kestane alanlarının korunması,
- Hayvancılık birliklerinin tek çatı altında toplanması ve Kocaeli'nin IPARD'a katılımının sağlanması,

İlimizde Üretimin Artırılması Amacıyla Hayvan Islahı Ve Refahında Ne Tür Çalışmalar Yapılmaktadır?

- Kocaeli'nde hayvansal üretimin artırılması amacıyla hayvan ıslahı ve refahı bakımından yapılan çalışmaları belirlemek
- Bu açıdan sorunları ile çözüm önerilerini geliştirmek genel amaç olarak düşünülmüştür.

Kocaeli'nde hayvansal üretimin artırılması amacıyla hayvan ıslahı ve refahı bakımından;

- Yapılmakta olan ve yapılabilecek çalışmaların belirlenmesi, projelerin üretilmesi ve desteklenmesi,
- Hayvansal üretimin nitelik ve refah yönünden artırılması,
- Üreticinin daha nitelikli ve karı yüksek üretim yapmasına olanak sağlanması
- Kentin hayvansal üretim ihtiyacının karşılanmasını sağlamak üzere daha sağlıklı ve yeteri miktar üretimin yapılması,
- Hayvansal üretimle istigal edenlere uygun hibe ve desteklerin sağlanması gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

Kocaeli'nde hayvansal üretimin artırılması amacıyla hayvan ıslahı ve refahı noktasında;

- Üreticilerin yeteri kadar uzmanlık ve teknik bilgiye sahip olmamaları,
- Üreticilerle uzmanların buluşturulmasını sağlayacak organizasyon ve platformların oluşturulmamış olması,
- Üretici birliklerinin dağınık ve çok parçalı olması,
- Hayvancılığa dayalı üretimde kapasite ve miktarın yeteri kadar gelişmemiş olması,
- Hayvansal üretimde geleneksel yöntemlerin tercih ediliyor olması,

- Farklı hayvan türleri kapsamında üretimin yapılması nedeniyle ıslah ve refah konusunda farklı yaklaşımların gerekiyor olması gibi problemlerin mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Kocaeli’nde hayvansal üretimin artırılması amacıyla hayvan ıslahı ve refahı bakımından;

- Geleneksel, bilindik ve az masraflı üretime yönelme,
- Yatırım gerektiren konularda yeteri kadar sermaye birikimine sahip olmama,
- Farklı hayvansal üreticilerin mevcut olması nedeniyle farklı farklı birliklerin doğal olarak ortaya çıkması,
- Hayvan ıslahı ve refahı konusunda uzman birey ve kuruluşlara erişim ile maliyetlere katlanma olanağının düşük olması,
- Üretim çeşitliliğine yönelimin az olması gibi nedenlerin öne çıktığı değerlendirilmektedir.

Kocaeli’nde hayvansal üretimin artırılması amacıyla hayvan ıslahı ve refahına dönük olarak;

- Hayvan ıslahı ve refahı konusunda ileri çalışmaların mevcut olması,
- Kamu otoritelerince destek ve hibelerin sağlanıyor olması,
- Hayvan ıslahı ve refahına açık üreticilerin mevcut olması,
- Hayvan ıslahı ve refahı konusunda uzman kurum/kuruluşların, akademik örgütlerin mevcut olması,
- Ülke genelinde bu bakımdan bir farkındalığın mevcut olması gibi kaynaklar erişilebilir durumdadır.

Kocaeli’nde hayvansal üretimin artırılması amacıyla hayvan ıslahı ve refahına dönük olarak;

- Hayvan türleri bazında ıslah projelerin geliştirilmesi, geliştirilenlere maddi ve makine gibi desteklerin artırılarak devam etmesi (Örneğin, mandacılık).
- Hayvan ıslahını sağlamak üzere (manda, koç gibi) damızlık desteklerinin sağlanması,
- Veteriner, akademik personel ve diğer görevliler gibi alandaki faaliyet gösteren uzmanlarla üreticilerin bir araya getirilmesini sağlayacak platformların oluşturulması,
- Hayvan ıslahı ve refahı konusunda üreticilere teknik destek yanında eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının da yapılması gibi öneriler geliştirilmiştir.

Hayvancılık Faaliyetlerinin Geliştirilmesi İçin Neler Yapılabilir, Üreticilerin Destek Ve Hibe Programları Yeterince Bilgisi Var mıdır? Uygulamada Yaşanılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri Nelerdir?

- Hayvancılık faaliyetlerinin geliştirilmesi bakımından yapılabilecek faaliyetlerin belirlenmesi,
- Bu bakımdan üreticilerin destek ve hibe programlarından haberdar olup olmadığının belirlenmesi,
- Üreticilerin bilgilendirilme ve bilinçlendirilmelerinin sağlanması,
- Hayvancılık bakımından uygulamada yaşanan sorunların belirlenmesi ve bunların ortadan kaldırılmasına dönük çözüm önerilerinin geliştirilmesi ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

İlgili konulara dönük olarak;

- Hayvancılık faaliyetlerinin daha güncel bilgi, teknik ve donanımla yapılmasının sağlanması,
- Hayvancılık üretiminin miktar ve kapasite olarak gelişimine katkı verilmesi,
- Konuyla ilgili hibe ve destek programlarının üreticilere zamanında duyurulması,
- Hibe ve desteklerden yararlanma oranının artırılması,
- Uygulamada yaşanan sorunların çözümüne aracılık edilmesi,
- Üreticilerin bilinç ve farkındalıklarının artırılması gibi etkilerin oluşturulması beklenmektedir.

İlgili konulara dönük olarak;

- Üreticilerin yeterince eğitilmiş olmaması,
- Üretim kapasite ve miktarının artırılmasını sağlayacak olanaklara üreticinin sahip olmaması,
- Hibe ve destek programlarının duyurulmasında yerele doğrudan temas eden uygun iletişim kanal ve araçlarının mevcut olmaması,
- Hayvancılık konusunda geleneksel ve maliyeti daha düşük olarak değerlendirilebilecek yöntemlerin tercih edilmesi gibi problemlerin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda sıralanan problemlerin nedenlerinin ise;

- Hayvancılığın atadan kalma usullerle ve daha çok belirli bir yaşın üzerindekilerce tercih edilmesi,
- Hibe ve destek programlarının duyurulmasında yerele doğrudan ve fert fert ulaşacak iletişim yöntemlerinin daha az tercih edilmesi,
- Alanı düzenleyen kamu otoritelerin bürokratik bir anlayış ve yapıya sahip olması,
- Üreticiye danışmanlık hizmeti verecek yapıların oluşturulmamış olması,
- Farklı farklı hayvansal üretimlerin tercih edilmesi nedeniyle üretimsel sorunlar, hibe destekler ile geliştirilecek yönlerde de farklılaşmaların ortaya çıkması gibilerinin öne çıktığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda sıralanan problemlerin çözümü için;

- Üretici birlikleri, meslek odaları ve diğer sivil toplum örgütlerinin alanda mevcut olması,
- Büyükşehir Belediyesi ve Tarım İlt Müdürlüğü gibi aktörlerin sorunların belirlenmesi ve çözümünde istekli olması,
- Alanda her çeşit hayvansal üretim gerçekleştiren farklı ölçek ve nitelikte üreticilerin mevcut olması, Üretim miktarı ve niteliği ile ihtiyacın artmasına binaen hayvancılık konusunda daha fazla eğilimin gerçekleştirilmesi gibi kaynakların alanda mevcut olduğu değerlendirilmektedir
- Hayvancılığın geliştirilmesi bakımından bürokratik mekanizmalar yerine piyasa mekanizmalarına daha fazla ağırlık verilmesi,
- Üreticilere yerinde ve tatbiki eğitimlerin verilmesi, bunların sürekliliğinin sağlanması,
- Sertifikalı üretim olanağının sağlanması,
- Üreticilere danışmanlık sağlanması yanı sıra uzmanlarla bir araya gelmelerinin sağlanması,
- Diğer alt yapı olanaklarının sunulması (bölgesel kantar, yükleme yeri, kesimhaneler, buzhaneler gibi),
- Tavuk gibi kanatlı hayvan, manda ve büyük-küçükbaş hayvancılıklarıyla uğraşanlara uğraşı alanına özel hibe ve desteklerin sağlanması,
- Hibe destek programlarının mahallinde ve daha çok yüz yüze olarak üreticiye bizatihi izah edilerek bilgilendirme yapılması gibi eylemlerin mevcut sorunların çözümü bakımından öne çıktığı anlaşılmaktadır.

Hayvansal Atıkların Ekonomiye Kazandırılması Yönünde Neler Yapılabilir? Hayvansal Gübrelerin Tarımsal Üretimde Kullanımı Bilinçli Şekilde Yapılmakta Mıdır?

- Hayvansal atıkların ekonomiye kazandırılması yönünde yapılabilecekleri belirlemek,
- Hayvansal gübrenin tarımsal üretimde bilinçli bir şekilde kullanılıp kullanılmadığını belirlemek,
- Bu hususlardaki sorunları belirleyip çözüm önerileri üretmek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.
- Yukarıdaki amaçlar gerçekleştirildiğinde;
- Hayvansal atıkların ekonomiye kazandırılması bakımından yapılacakların belirlenmesi ve böylece hayvansal gübrelerin ekonomiye kazandırılması,
- Üreticilerin hayvansal gübre münasebetiyle ekonomik değer elde etmesi,
- Çevrenin hayvansal atıklardan korunması,
- Yerel yönetimlerin çevrenin korunması ve temizliği konusunda daha etkin hizmet üretebilmesi,
- Hayvansal gübrenin bilinçli bir şekilde tarımsal üretim maksadıyla kullanılması gibi etkilerin oluşması beklenmektedir.

Çalışma konusunun problem oluşturan yönleri ise;

- Üreticinin hayvansal gübreyi bertaraf etme yöntemi olmadığından çevreye zarar verilmesi, hoş olmayan koku ve görüntülerin oluşması,
- Ekonomik değer ifade edilebilecek bir girdinin heba olması,
- Yerel yönetimler üzerinde, hayvansal gübre ve bunların meskûn mahallerden uzaklaştırılması konusunda baskı olması,
- Üreticilerin hayvansal gübre konusunda ek bir külfete ve maliyete katlanmak durumunda kalması,
- Hayvansal gübrenin bilinçli bir şekilde tarımsal üretim maksadıyla kullanılmıyor olması gibi başlıklar altında sıralanabilir.
- Bahsi geçen sorunların gerekçelerine bakıldığında;
- Üreticilerin hayvansal gübrelerin kullanımı, bertaraf edilmesi ve ekonomiye kazandırılması konusunda farkındalıklarının düşük olması,

- Hayvansal gübrenin ekonomik değerinin ve tarımsal üretim açısından kıymetinin tam olarak takdir edilememesi,
- Yerel yönetimlerin hayvansal atıklarla nasıl başa çıkabilecekleri konusunda tam olarak yetkinleşmemiş olması, bu açıdan birtakım zafiyetlerinin olması,
- Zaman zaman hayvansal atıklar nedeniyle üreticilerin tecziye edilmesi gibi uygulamaların öne çıktığı ifade edilebilir.
- Hayvansal gübrenin kullanımı bakımından geleneksel bilgi birikiminin mevcut olması,
- Hayvansal gübrenin kullanımında iyi uygulama örneklerinin mevcut olması,
- Hayvansal gübrenin ekonomiye kazandırılması konusunda çalışmaların mevcut olması,
- Yerel yönetimlerin hayvansal atıklar konusunda duyarlılık kazanıyor olması gibi kaynaklar bu anlamda mevcuttur.
- Hayvansal gübrenin gelişi güzel çevreye atılmasına mani olmak ve bu amaçla depo alanları üretmek,
- Hayvansal gübrenin organik tarım bakımından kullanılması için üretici ile hayvancılıkla iştigal eden bireyleri bir araya getirecek oluşumlar gerçekleştirmek,
- Hayvansal atıkları nakli ve işlenmesi bakımından yurt dışı örnekleri takip etmek ve ülkeye kazandırarak,
- Gübre işleme tesisleri oluşturmak,
- Biyogaz tesisleri gibi tesislerde hayvansal atıkların kullanılmasına ön ayak olmak, bu anlamda inovasyonları teşvik etmek gibi eylemlerin önerildiği ifade edilebilir.

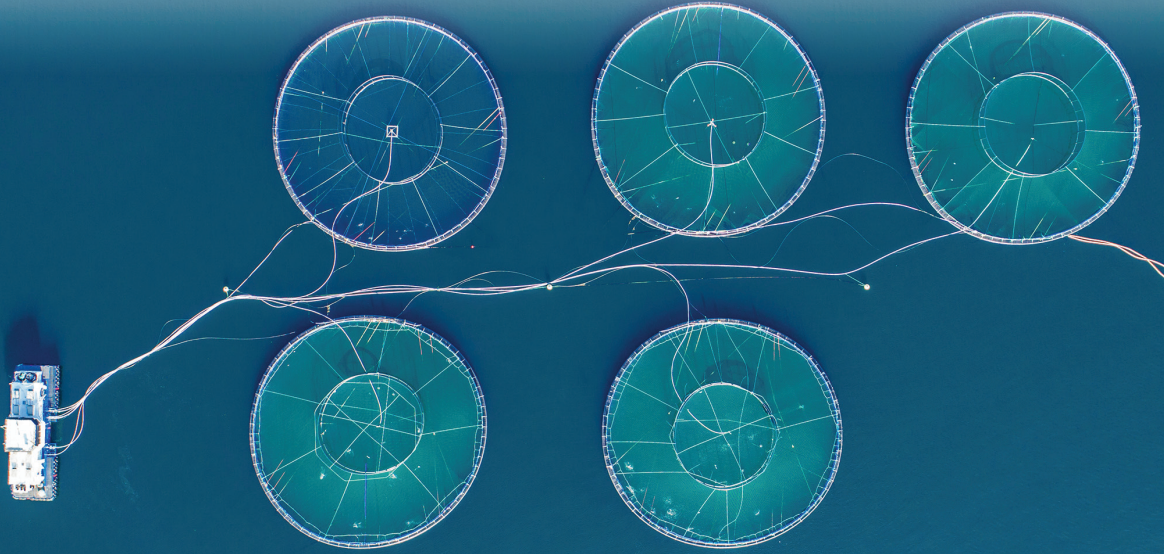

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

4 NO'LU MASA

Su Ürünleri ve Balıkçılık

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

4 NO'LU MASA

SU ÜRÜNLERİ VE BALIKÇILIK

Moderatör

Doç. Dr. Hamdi AYDIN

Kurum /Unvan

Kocaeli Üniversitesi, Su Ürünleri Bölümü

Raportör

Nida KURU

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Masa Koordinatörü

Fetih KALKAN

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Murat ÇOŞKUN

Tarım ve Orman İl Müdürlüğü / Şube Müdürü

Zafer TÜRKMENÖĞLU

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü / Su Ürünleri Mühendisi

Serkan KURT

İSU Genel Müdürlüğü / Havza Koruma Şefi

Ferhat Uğur BULUT

Veteriner Hekimleri Odası / Veteriner Hekimi

Alptekin DEMİR

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Ziraat Mühendisi

Metin BENZER

Karamürsel Belediyesi / Sorumlu Amir

Ayhan ERBAY

Karamürsel İlçe Merkezi Su Ürünleri Kooperatifi / Kooperatif Başkanı

Hayri UÇAR

Kefken ve Çevre Köyleri Su Ürünleri Kooperatifi / Kooperatif Başkanı

Mustafa BAYRAM

Bağırçanlı Köyü Su Ürünleri Kooperatifi / Kooperatif Başkanı

Murat Kamil YANILMAZ

Hereke Beldesi Su Ürünleri Kooperatifi / Kooperatif Başkanı

Engin UZTÜRK

KAMADER / Yönetim Kurulu Başkanı

Ali SARI

Kocaeli Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği / Birlik Başkanı

Doç. Dr. Arzu MORKOYUNLU YÜCE

Kocaeli Kent Konseyi/ KOÜ Hereke MYO Çevre Tem. Hiz. Böl. Bşk.

Ebru Zeynep ÖZEL

Kocaeli Devlet Su İşleri 15.Şube Müdürlüğü / Ziraat Mühendisi

Esra ÇİNİ ULUCE

TEMA / Kandıra Sorumlusu

Kocaeli’nde Su Kirliliğinin Su Yaşamı Ve Ürünlerine Etkileri Ne Boyuttadır? Bu Konuda Yaşanılan Sorun Ve Önerileriniz?

- Kocaeli’nde su ürünleri ve balıkçılık üretim faaliyetlerinin durumunu belirlemek,
- Su ürünleri tüketim alışkanlıklarını, miktarını ve potansiyelini belirlemek,
- Su ürünleri konusunda mevcut ve olası sorunları belirlemek,
- Su ürünleri konusunda mevcut ve olası sorunların çözümünde izlenecek yol ve yöntemleri belirlemek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Su ürünleri konusunda üretim ve tüketime ilişkin vaziyetin belirlenmesi ile;

- Su ürünleri ve balıkçılık faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesini sağlamak,
- Nüfusa oranla üretimin miktarı ve kapasitenin dengelenmesine yardımcı olmak,
- Su ürünleri ile balıkların avlanması ve tüketimini disiplinlemek,
- Sektör için sürdürülebilirlik sağlamak,
- Kent sakinlerinin su ürünleri ve balığa erişimini kolaylaştırmak,
- Su ürünleri ve balıkçılık noktasında kamu idaresi için yönetilebilir süreçler oluşturmak, mekanizmalar kurmak gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

Su ürünleri ve balıkçılık konusunda üretim ve tüketime ilişkin;

- Balık popülasyonunun giderek azalması,
- Deniz ve diğer su kaynaklarının kirliliğinin artması ve bunların suda yaşayan canlılara zarar vermesi,
- Kent sakinlerinin balık ve su ürünlerine erişim olanaklarının yeterli olmaması,
- Deniz ürünlerini depolama tesislerinin yeterli olmaması,
- Balıkçılık ve su ürünleri konusunda kentte müştereken oluşturulmuş bir platformun olmaması,
- Büyük teknelerle kontrolsüz avcılık yapılması,
- Körfezde yoğun gemi trafiğinin olması,
- Körfez alanında tersaneler, iskeleler ve köprülerin su ürünlerinin üretimi için gereken alanları daraltması,

- İşlenmiş balık ürünlerinde çeşitliliğin olmaması,
- Karadeniz kıyısındaki sahaların balıkçılık ve diğer deniz ürünlerinin imalatı için kullanılamaması,
- Turizm sektörünün balıkçılık faaliyetlerini zaman zaman olumsuz olarak etkilemesi,
- Pazarlarda ve tezgâhlarda yeteri kadar denetimin olmaması gibi problemlerin yaşandığı anlaşılmaktadır.

Su ürünleri ve balıkçılık konusundaki sorunların nedenleri ise;

- Kontrolsüz ve kaçak avlanmanın olması,
- Deniz ve diğer su kaynaklarının bilinçsiz üretim ve diğer atıklar nedeniyle kirlenmesi,
- Kente yeteri kadar ve çeşitli türlerde su ürününün üretilmemesi,
- Körfez etrafındaki limanlara yük indirmek ve bindirmek maksadıyla çok fazla yerli-yabancı geminin gelmesi,
- Kocaeli’nin aynı zamanda sanayi ve ticaret şehri olması ve bu nedenle denizlerin ulaşım için yoğun olarak kullanılması,
- Bütün çalışmalara rağmen körfezde balık miktarı ve türlerinin gemi trafiği, avlanmadaki kural dışlıklar gibi nedenlerle çoğaltılamaması,
- Turistik tesisleşme nedeniyle kıyıların balık ve su ürünleri yetiştiriciliği için kullanılamaması,
- Deniz ürünleri konusunda müşterek bir platform oluşturulmasını sağlayacak irade olmaması gibi başlıklar altında sıralanabilir.

Su ürünleri ve balıkçılık konusundaki sorunların çözümünde kullanılmak adına;

- İzmit körfezi gibi bir iç denize sahip olunması,
- Karadeniz’e açılan geniş sahil bantları ve kıyıların olması,
- Ulaşım ve lojistik açısından kentin avantajlı olması,
- Balıkçılık konusunda geçmişten gelen bir birikimin mevcut olması,
- Büyükşehir Belediyesi tarafından İzmit Körfezi’ne kalkan ve levrek yavruarının bırakılıyor olması,
- Kentte su ürünleri üzerine eğitim veren yüksek öğretim kurumları ile programlarının olması,
- Alanında uzman akademik personelin olması,
- Kentin balık ve su ürünleri tüketiminde %20’ye yakın bir tercih oranıyla sosyo-kültürel olarak belirli bir düzeye erişmiş olması gibi kaynaklar sayılabilir.

Su ürünleri ve balıkçılık konusundaki sorunların çözümü bakımından;

- İzmit Körfezi'ne, Darıca'dan-Yelkenkaya Burnu'nun doğusunda kalan bölgeye 12 metre ve üzeri teknele-
rin girmesinin yasaklanması,
- Karadeniz'de uygun kıyı bölgelerinde (midye ve de-
niz balıkları gibi) su ürünleri yetiştiriciliği için uygun
yerlerin üretim alanı olarak belirlenmesi,
- Balık ve su ürünleri tüketimi konusunda bilinç oluş-
turmak adına öğrencilere bilgilendirme yapılması,
- Balık hallerine giren su ürünlerinin izlenebilirlik yön-
nünden (süreçleri, hangi balıkçıdan hangi satıcıya
gittiği gibi hususlarda) kayıtların tutulması,
- Yeni kurulacak Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölge-
si'nde su ürünleri işleme tesisinin kurulması için ge-
rekli teşvik ve desteklerin sağlanması,
- Kocaeli'nin mevcut ve Karadeniz kıyısında bulunan
balıkçı barınaklarının kapasitelerinin artırılması,
modernizasyonlarının sağlanması gibi eylemler öne-
rilmektedir.

Kocaeli'nde Su Kirliliğinin Su Yaşamı Ve Ürünlerine Etkileri Ne Boyuttadır? Bu Konuda Yaşanılan Sorun Ve Önerileriniz?

- Kocaeli'ndeki su kirliliğinin su yaşamı ve ürünlerine
etkilerini belirlemek,
- Su kirliliği bakımından yaşanan sorunları ve çö-
zümleri belirlemek ana amaçlar olarak düşünül-
müştür.
- Su kirliliğinin su yaşamı ve ürünlerine olumsuz etki-
lerinin giderilmesi;
- Su ürünlerinin sağlıklı olarak üretilmesi ve tüketil-
mesini,
- Çevresel kirlilik ve bu kirliliğin sağlık üzerinde oluş-
turacağı olumsuzlukların giderilmesi,
- Deniz ürünleri çeşitliliği ve miktarının artırılmasını,
- Üretici ve tüccarların daha nitelikli üretim ve satış
yapmalarının sağlanmasını,
- Çevre ve su yönetimi açısından yerel yönetimlere
katkı verilmesini sağlayacak etkiler oluşturulması
beklenmektedir.

Su kirliliğinin su yaşamı ve ürünlerine olumsuz et- kileri bakımından;

- Körfez'de yoğun gemi trafiğinin,
- Körfez alanında tersaneler, iskeleler ve köprülerin,
- Körfez çevresinde büyük oranda mevcut ikamet ve
sanayi tesislerinin mevcut olması ve bunların kirliliğe
neden olması,
- Su kirliliğini önlemeye ve su kaynaklarının kirlenme-
sine mani olmaya dönük politikaların mevcut olma-
ması gibi problemler belirlenmiştir.

Su kirliliğinin su yaşamı ve ürünlerine olumsuz et- kileri bakımından sayılan problemlerin nedenlerine bakılacak olursa;

- İzmit Körfezi'nin kadim zamanlardan beri yerleşim
alanı olarak kullanılması,
- İzmit Körfezi etrafında sanayi tesislerinin mevcut olması,
- Körfez çevresindeki sanayi tesislerinin deniz yolu ile
bağılantılı indirme/bindirme faaliyetleri yapmaları
gibi başlıkların öne çıktığı anlaşılmaktadır.

Su kirliliğinin su yaşamı ve ürünlerine olumsuz et- kilerinin kaldırmaya dönük;

- Marmara Denizi Eylem Planı yapılmış olması ve deni-
zin özellikle kirlenme, müsilağ gibi etkilerden korun-
maya çalışılması için girişimlerin başlatılmış olması,
- Büyükşehir Belediyesi ve merkezi idare temsilcileri-
nin eskiye oranla deniz kirliliği konusunda daha du-
yarlı ve hızlı hareket eder nitelikte olması,
- Deniz kirliliğine mani olmak açısından havadan
kontrollerin yapılmasını sağlayacak donanım ve
araçların mevcut olması,
- Deniz kirliliğine mani olmayı sağlayacak yasal dü-
zenlemelerin olması gibi kaynakların mevcut olduğu
değerlendirilmektedir.

Su kirliliğinin su yaşamı ve ürünlerine olumsuz et- kileri bakımından;

- Farklı kurum ve kuruluşların yer aldığı müşterek bir
çevre biriminin, bütünlük bir idari koordinasyon bi-
riminin kurulması,
- Denetimler ile kirlenmeye neden olma münasebeti-
le verilen cezaların artırılması,
- Belediyelerin dere ıslah çalışmaları yaparken ilgili
birimlerle koordineli çalışması,
- Körfez ve iç sularda mevcut olan yabancı balıkların
ve diğer balık türlerinin takibine yönelik bilimsel ça-
lışmaların yapılması,

- Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Toplantısı'nda alınan kararların yürütülmesinin takip edilmesi,
- İzmit Körfezi'nde müsila ve su kirliliği ile ilgili bilimsel çalışmaların düzenli yapılması,
- Kirlilik karşısında tüketime yönelik stratejilerin belirlenmesi ve gereken diğer önlemlerin alınması gibi eylemler önerilmiştir.

Kocaeli'de Kültür Balıkçılığı Ve Balık Çiftliklerinin Gelişimi İçin Neler Yapılabilir?

- Kocaeli'nde kültür balıkçılığının ve balık çiftliklerinin gelişimsel sorunlarını belirlemek,
- Kültür balıkçılığı ve çiftliklerinin geliştirilmesi için yapılabilecek faaliyet ve girişimleri belirlemek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Kocaeli'nde kültür balıkçılığı ve balık çiftliklerinin gelişimine dönük olarak;

- Daha fazla kültür balıkçılığı üretiminin yapılması,
- Toplumun daha fazla balık ürününe erişiminin sağlanması,
- Üreticilerin daha fazla gelir elde etme olanağı elde etmesi,
- İstihdam olanaklarının artırılması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir.

Kocaeli'nde kültür balıkçılığı ve balık çiftliklerinin gelişimi bakımından;

- Uygun alanlar olmasına rağmen buraların üretime açılmaması,
- Turistik faaliyetlerin kültür balıkçılığını etkilemesi,
- Yatırımcı sayısının fazla olmaması,
- Balık çeşitliliğinin az olması gibi problemler belirlenmiştir.

Kocaeli'nde kültür balıkçılığı ve balık çiftliklerinin gelişimine ilişkin problemlerin;

- Çevre ve denizlerin korunması kaygıları nedeniyle balıkçılığa izin yoğun olarak izin verilmemesi,
- Talebin çok fazla olmaması,
- Karadeniz kıyısındaki alanlarda turistik tesisler ile girişimlerin bulunuyor olması gibi nedenlere bağlı olarak geliştiği anlaşılmaktadır.

Kocaeli'nde kültür balıkçılığı ve balık çiftliklerinin gelişimi bakımından;

- Balıkçılığa uygun olabilecek göletlerin mevcut olması,
- Karadeniz kıyısında turizme tesir etmeyecek kültür balıkçılığına uygun alanların olması,
- Kentte su ürünleri üzerine eğitim veren yüksek öğretim kurumları ile programlar olması,
- Alanında uzman akademik personelin olması,
- Büyükşehir Belediyesi'nin balık miktarı ve çeşitliliğini artırmaya dönük girişim ve faaliyetlerinin olması gibi kaynakların alanda mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Kocaeli'nde kültür balıkçılığı ve balık çiftliklerinin gelişimi bakımından;

- Karadeniz'de su ürünleri ve kültür balıkçılığı yetiştirme konusunda uygun yerlerin belirlenmesi ve Bakanlıkların da müsaadesi ile faaliyete geçirilmesi,
- Balıkçılığa uygun göletlerde üretilebilecek balıkların belirlenerek bu balıkların üretilmeleri için tesislerin oluşturulması,
- Çevre dostu balık çiftliği konseptinin tanıtılması ve uygulanmasının sağlanması,
- Balık çiftlikleri ve kültür balıkçılığı konusunda örgütlü bir yapı, bir platform oluşturulması,
- Kültür balıkçılığı ve balık çiftlikleri konusunda teşvik, hibe ve diğer desteklerin verilmesi,
- Kültür balıkçılığı ve balık çiftlikleri konusunda idari düzenlemelerin yapılması gibi eylemler önerilmektedir.

Alternatif Balıkçılığın Geliştirilmesi İçin Daha Fazla Neler Yapılabilir?

- Alternatif balıkçılığın geliştirilmesi için yapılabilecek girişimleri ve diğer eylemler ile faaliyetleri belirlemek ana amaç olarak düşünülmüştür.

Alternatif balıkçılığın geliştirilmesi için yapılabilecekleri belirleyerek;

- Alabalık, sazan gibi alternatif balıkların üretimini sağlayarak ekonomik ve beslenme bakımından katma değer üretmek,
- Alternatif balıkçılık alanının gelişimine katkıda bulunmak,

- Yeni üretim yerleri ve tesisleri açmak,
- Alana ilgi çekmek ve yeni yatırımcıların önünü açmak,
- Alanda istihdam edilebilirlik oranını artırmak gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir.

Alternatif balıkçılığın geliştirilmesi için yapılabilecekleri bakımından;

- Alternatif balıkçılık alanların yeterli olmaması,
- Alternatif balıkçılık yapanların yeteri kadar bilgili olmaması ve alana yeteri kadar ilgilinin de olmaması,
- Alternatif balıkçılıkta getiri oranlarının nispeten tatmin eder düzeyde olmaması gibi problemler belirlenmiştir.

Alternatif balıkçılığın geliştirilmesi için yapılabileceklerle ilişkin problemlerin nedenleri ise;

- Alternatif balıkçılığın geleneksel balıkçılığa göre daha az tercih ediliyor olması,
- Alternatif balıkçılık için ilgili idarelerce alan tahsis yapılmamış olması,
- Mevcut alanların tamamına yakınının üretimde kullanılması,
- Alternatif balıkçılığın yoğun olarak tercih edilmemesi, eğitim olanaklarının bu nedenle kısıtlı olması gibi başlıklar altında sıralandığı anlaşılmaktadır.

Alternatif balıkçılığın geliştirilmesi için yapılabilecekleri bakımından;

- Kent genelinde alternatif balıkçılığa uygun sulak alanların olması,
- Kent nüfus yoğunluğunun fazla olması münasebetiyle talebin canlanabilir nitelikte olması,
- Kentte su ürünleri üzerine eğitim veren yüksek öğretim kurumları ile programlarının olması,
- Alanında uzman akademik personelin olması,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması nedeniyle hem kaynak hem de pazar açısından avantajların olması gibi kaynakların alanda görünür nitelikte olduğu anlaşılmaktadır.

Alternatif balıkçılığın geliştirilmesi için;

- Lisansüstü programlarda alternatif türlere ilişkin çalışmaların yapılması,
- Alternatif balıkçılık yapılabilmesi amacıyla ilgili idarelerce yeteri kadar alan açılması,
- Sazan balığı ve deniz suyunda üretimi ile diğer deniz ürünleri konusunda çalışmalar yapılması,

- Kandıra, Kefken gibi sahil alanlarında uygun üretim alanların belirlenerek (midye, deniz balıkları, çipura, levrek, kalkan gibi balıklarla ilgili) üretim tesisi kurmak isteyenlere destek olunması,
- Alternatif balıkçılık konusunda eğitim programları ve seminerler yapılması,
- Girişimcileri teşvik etmek bakımından destekler sunulması gibi eylem önerileri geliştirilmiştir.

Kocaeli’de Sportif (Amatör) Balıkçılığın Geliştirilmesi İçin Neler Yapılabilir?

- Kocaeli’nde sportif balıkçılığın geliştirilmesi için yapılabilecek faaliyet ve girişimlerin tespit edilmesi ana amaç olarak belirlenmiştir.

Kocaeli’nde sportif (amatör) balıkçılığın geliştirilmesi;

- Sportif balıkçılığın geliştirilmesini sağlayarak vatandaşların boş zamanlarını değerlendirmelerine fırsat yaratılması,
- Sportif balıkçılık vasıtasıyla ekonomik katkı elde edilmesi,
- İstilacı balık popülasyonunun baskılanması gibi etkiler ortaya çıkarılabileceği değerlendirilmiştir.

Kocaeli’nde sportif (amatör) balıkçılığın geliştirilmesinin önünde;

- Kent sakinlerinden yeteri kadar ilgi görmemesi,
- Sportif balık alanlarının belirlenmemiş olması,
- Sportif balıkçılığın belirli bir maliyete katlanmayı gerektirmesi gibi sorunların olabileceği düşünülmektedir.

Kocaeli’nde sportif (amatör) balıkçılığın geliştirilmesinin önündeki sorunların nedenleri ise;

- Kent nüfusunun sportif balıkçılığa yatırım yapacak olanaklara sahip olmaması,
- Sportif balıkçılık için gerekli olan alanlarda yerel idarelerin ıslah ve düzenleme çalışmaları yapmamış olması,
- Kentte farklı aktivitelere olanak sağlayan alan ve araçların olması münasebetiyle sportif balıkçılığa teveccühün az olması gibi başlıklar altında sıralanabilir.

Kocaeli’nde sportif (amatör) balıkçılığın geliştirilmesine dönük olarak;

- Kentte işlenmeye hazır sportif balıkçılığa müsait alanların mevcut olması,
- Kentin İstanbul gibi bir metropole yakın olmasına binaen buradan meraklıların davet edilebilecek olması,
- Kentin nüfus yoğunluğu ve çeşitliliğin artıyor olması gibi kaynaklar sportif balıkçılığın geliştirilmesi bakımından öne çıkıyor gibi görünmektedir.

Kocaeli’nde sportif (amatör) balıkçılığın geliştirilmesi;

- Balıkçılığın verilecek eğitim neticesinde sertifika ve balıkçı belgesi ile yapılmasının sağlanması,
- Balıkçılığın bir spor branşı olarak belirlenmesi,
- Çocuk ve gençler arasında sportif balıkçılığın yaygınlaştırılmasının sağlanması,
- Su kaynaklarındaki kirlilik ve suyun aşırı kullanımının önüne geçilmesi,
- İstilacı balık türlerinin popülasyon bakımından kontrol altına alınması,
- İzmit Körfezi’nde amatör balıkçılık alanlarının belirlenmesi,
- Belediyeler tarafından amatör balıkçılık alanı olarak belirlenen bölgelerde gerekli alt yapı olanaklarını sunulması, düzenlemelerin yapılması gibi eylemler önerilmektedir.

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

5 NO'LU MASA

Tarımsal Sulama ve Su Yönetimi

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

5 NO'LU MASA

TARIMSAL SULAMA VE SU YÖNETİMİ

Moderatör

Doç.Dr. Melekber SÜLÜŞOĞLU DURUL

Kurum/ Unvan

Kocaeli Üniversitesi, Su Ürünleri Bölümü

Raportör

Muhammed İLHAN

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı/ Tekniker

Raportör

Dr. Burcu CİNER

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Prof.Dr. İrfan YOLCUBAL

Kocaeli Üniversitesi / Jeoloji Mühendisi

Doç.Dr. Burak AYDOĞAN

Gebze Teknik Üniversitesi / İnşaat Mühendisi

Fatma Yudum ÜNLÜ

Ziraat Mühendisi

Semih TURAN

İSU Genel Müdürlüğü / Plan Proje Dairesi Başkanı

Ünal BOSTAN

İSU Genel Müdürlüğü / Tesisler Dairesi Başkanı

Vedat MERT

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı-Ziraat Mühendisi

Tuba ÇİZME

Körfez Belediyesi / Ziraat Teknikeri

Ali Cevat TOMARDUR

Bayraktar Muhtarı / Tarımsal Üretim

İbrahim ÖZKUL

Derince Geredeli Muhtarı

Erol ERİC

Çiftçi

Davut BAYRAM

Çiftçi

Ergün USLU

Çiftçi

Ayşe Çolak SEZER

Kocaeli Devlet Su İşleri 15.Şube Md. / Ziraat Mühendisi

Abdullah ORMANOĞLU

Kocaeli Kent Konseyi / Tarım Ve Hayvancılık Çalışma Grubu

Nagihan ÖZCAN

TEMA / Temsilci Yardımcısı

Aydın BÖLÜK

Derince Ziraat Odası / Ziraat Odası Üyesi

Mustafa Okan SEZGİN

Ziraat Mühendisleri Odası / Ziraat Mühendisi

Memduh BİRİNCİ

Karamürsel Ziraat Odası / Oda Başkanı

Bahadır ÖZÇAM

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü / Çevre Mühendisi

Toprak Ve Su Verimliliğini Etkileyecek Faktörler Nelerdir? Bu Konuda Uygulanabilir Ne Tür Çalışmalar Yapılabilir?

- Toprak ve su verimliliğini etkileyecek faktörlerin belirlenmesi,
- Toprak ve su verimliliği konusunda uygulanabilir çalışmaların keşfedilmesi ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Toprak ve su verimliliğini etkileyecek faktörlerin ve bu konuda uygulanabilir çalışmaların belirlenmesi ile;

- Toprağın daha verimli kullanımının sağlanması,
- Yeni alanların ihtiyaçlar doğrultusunda açılması,
- Su kaynaklarının korunması ve mevcut kaynakların daha etkin şekilde kullanımı,
- Yeni su kaynaklarının ihtiyaçlar doğrultusunda keşfi,
- Sürdürülebilir toprak ve su gibi kaynaklar yönüyle yerel idarelere destek olunması,
- Üreticilerin daha verimli ve kârlı bir şekilde toprağı işlemesi, su kaynaklarından yararlanmasının sağlanması olası etkiler olarak görülmektedir.

Toprak ve su verimliliğini etkileyen faktörlerin;

- Toprağın tam olarak tanınmaması, bu nedenle topraktan azami çıktıyı elde etmenin farklı yollarının keşfedilememesi,
- Toprak ıslahı ve tahlili konusundaki yetersizlikler,
- Su kaynaklarının kullanımı, mevcut suyun etkin kullanımı konusundaki elverişsizlikler ve uygun olmayan davranış kalıpları,
- Su kaynaklarının evsel, sanayi ve diğer atıklar nedeniyle kirlenmesi,
- Yoğun sanayileşme nedeniyle toprağın negatif faktörlerden etkilenmesi,
- Yeni yöntemlere sermaye ve yatırım gerektirmeleri nedeniyle yönelememe,
- Üreticiler ve nihai kullanıcılardaki bilinçsizlik ve farkındalık eksikliği gibi temel problemlere dayalı olarak ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

Toprak ve su verimliliğini etkileyen faktörlerin nedenleri;

- Üreticilerin bahse konu hususlarda yeteri kadar eğitim almamış olmaları,

- Toprak ve su verimliliği konusunda yapılacak çalışmaların çeşitli (sermaye, yetki ve baskılar gibi) kısıtlamalar nedeniyle yürütülememesi,
- Sanayi tesislerinin filtrasyon konusunda ileri teknolojiye yatırım yapmaları gerekliliği,
- Toprak ıslahı konusunda yeteri kadar farkındalık oluşmaması, yatırım yapacak sermaye birikiminin oluşmaması,
- Nüfusun yoğun olarak artması nedeniyle eldeki su kaynaklarının yeterlilik sorununun oluşması ve ayrıca mevcut kaynakların kirlenmesi gibi başlıklar altında sıralamak mümkün olmuştur.

Toprak ve su verimliliğini sağlama noktasında;

- Geniş su havzalarına ve yer altı/üstü su kaynaklarına sahip olma,
- Toprak ıslahı ve analizi konusunda ileri tetkik yapabilecek kurum/kuruluşların mevcut olması,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması münasebetiyle toprak ve su verimliliği konusunda teknik personel ve uzmanlardan yararlanma olanağının da bulunması,
- Kentte bulunan yükseköğretim kuruluşlarının toprak ve su verimliliği konusunda destek olma potansiyelinin mevcut olması,
- Yerel yönetimler ve merkezi idare temsilcilerinin konuya yakın ilgi göstermesi gibi birtakım kaynakların sorunları çözme potansiyeline sahip olduğu değerlendirilmiştir.

Toprak ve su verimliliğini sağlama noktasında;

- Yeni sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve gerektiğinde destek sağlanarak kullanımının sağlanması,
- Toprak ıslahı ve analizi konusunda eğitim verilmesi ve üreticilerin teşvik edilmesi,
- Üreticilere toprak ve su verimliliği projelerinde çeşitli desteklerin sağlanması,
- Toprak ve su kaynaklarının kirlenmesinin önüne geçilmesi için sanayi kuruluşlarının sıkı takip edilmesi,
- Nüfus yoğunluğunun kente homojen dağılımın sağlanarak su ve toprakların kirlenmesindeki etkilerinin en aza indirilmesi,
- Toplumda su ve toprak kirliliği konusunda bilinçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Toprak işleme tekniklerinin toprak yapısını bozmayacak şekilde geliştirilmesi ve uygulanması,
- İşlemsiz tarımın yaygınlaştırılması,
- İyi yanmış çiftlik gübrelerinin kullanılması,

- Tarım arazilerindeki mülkiyet ve toplulaştırma sorununun giderilmesi,
- Toprak koruma kanununun projelerine katı şekilde riayet edilmesi,
- Verimli toprağın verimsiz olana aktararak toprak veriminin artırılması,

Toprak verimliliğini,

- Toprağın alabileceği makro ve mikro besinlerin içeriği,
- Toprağın bünyesi,
- Toprağın yapısı ve organik madde içeriği,
- Toprağın pH değeri,
- Toprağın elektriksel özellikleri (tuzluluk oranı),
- Katyon değişim oranı,
- Toprak işleme yöntemleri gibi faktörlerin etkilediği ve bunlara dönük tahliller ile tetkiklerin yapılması gerektiği,

Su verimliliğini,

- Suların içerdiği kirlilik,
- Suların kimyasal ve biyolojik içeriği,
- Suların sertliği,
- Sodyum ve bor içerikleri,
- Sulama yöntem ve sistemleri,
- Sulama yöntemlerindeki bilgi eksikliklerinin belirle-mekte olduğu ve bunlara dönük tedbirlerin alınması gerektiği gibi konularda farklı eylemlerin önerildiği anlaşılmaktadır.

Tarımsal Sulama Ve Su Yönetimi Konusunda Uygulanabilir Ne Tür Çalışmalar Yapılabilir?

- Tarımsal sulama ve su yönetimi konusunda uygulanabilir çalışmaların belirlenmesi genel amaç olarak belirlenmiştir.

Tarımsal sulama ve su yönetimi konusunda uygulanabilir çalışmaların belirlenmesinin;

- Su ve su kaynaklarının etkin kullanımına olanak sağlanması,
- Tarımsal üretimin nitelik ve niceliksel artışına fırsat yaratılması,
- Tarımsal sulama ve su yönetimi konusunda farkındalık oluşturulması,

- Kamu otoritelerinin sulama ve yönetimi konusundaki etkinliğinin artırılması,
- Su yönetimi ve sulama konusunda sürdürülebilirliğin tesis edilmesi,
- İyi uygulama örneklerinin toplanması ve paylaşılması gibi konularda etkisinin olması değerlendirilmektedir.

Tarımsal sulama ve su yönetimi konusunda uygulanabilir çalışmaların belirlenmesi bakımından;

- Tarımsal sulama ve su yönetimi konusunda üreticilerin yeterince eğitilmiş olmaması,
- Tarımsal sulamada yeni teknik ve uygulamaların maliyetleri nedeniyle tercih edilemiyor olması,
- Arazi toplulaştırmasının tam anlamıyla gerçekleştirilememiş olması,
- Deniz seviyesinde tarım yapıldığından tuzlanmanın fazla olması,
- Tarım arazilerinin sanayi ve tarım dışı alanlara açılması,
- Sulama kaynaklarının küresel iklim değişikliği nedeniyle homojen dağılmaması,
- Yağış miktarlarının azalması ve tarımsal kuraklığın yaşanması,
- Vahşi sulamadan kaynaklı arazideki gübrelerin yer altı sularına karışması,
- Toprak ve su tahlili yapılarak ürüne göre doğru zamanda ve doğru miktarda su verilememesi gibi sorunların öne çıktığı ifade edilebilir.

Tarımsal sulama ve su yönetimi konusunda uygulanabilir çalışmalarla ilgili problemlerin;

- Geleneksel tarım uygulamalarının devam ettirilmesi,
- Tarımsal sulama ve su yönetimi konusundaki yeni tekniklerin yatırım ve sermaye birikimi gerektirmesi,
- Tarımsal sulama ve su yönetimi konusundaki yeni tekniklerin teknik bilgi ve uzmanlık gerektirmesi,
- Küresel iklim değişikliği ve ısınmanın negatif etkilerinin olması,
- Toprak ve su tahlili konularının maliyetli olması nedeniyle kullanıcıların bunlara gerekli ehemmiyeti vermemesi gibi nedenlere dayalı olarak ortaya çıktığı değerlendirilmiştir.

Tarımsal sulama ve su yönetimi konusunda uygulanabilir çalışmalarla ilgili;

- Kentte sulama ve su yönetimi konusunda akademik birikime ve kaynaklara sahip yükseköğretim kuruluşlarının mevcut olması,

- Sulama ve su yönetimi konusunda meslek örgütleri ve birliklerin olması,
- DSİ, Büyükşehir Belediyesi gibi sulama ve su yönetimi konusunda uzmanlık birimlerinin mevcut olması,
- Sulama ve su yönetimi konusunda iyi uygulama örneklerini tatbik eden üreticilerin de alanda mevcut olması gibi kaynakların hazır olduğu değerlendirilmektedir.

Tarımsal sulama ve su yönetim konusunda uygulanabilir çalışmalarla ilgili;

- Sulama kooperatiflerinin oluşturulması,
- Sulama ve su yönetimi konusunda eğitimlerin verilmesi, üreticilerin bu anlamda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi,
- Toprakta aşırı gübrelemenin önlenmesi,
- Suyu karışması muhtemel ve toprağa zararlı katı ve sıvı atıklarla ilgili tedbirlerin alınması,
- Deniz seviyesinde yapılan tarım nedeniyle ortaya çıkan tuzlu su ile sulama yapma uygulamasının toprağa ve üretime verdiği zararlar münasebetiyle engellenmesi,
- Zengin su kaynaklarına sahip İzmit-Sapanca arasındaki ovada yapılaşma ve sanayi uygulamalarının azaltılması ve sıkıca denetlenmesi,
- Su kaynaklarının homojen dağılımının, su kullanımının dengeli olarak tesis edilmesinin sağlanması,
- Vahşi sulama uygulamalarının denetlenmesi ve men edilmesi,
- Ürüne ve toprağa göre yerinde ve zamanında sulama yapılması gibi eylemler önerilmektedir.

Uygulanan Modern Sulama Yöntemleri Nelerdir? Bu Yöntemlerle İlgili Hangi Desteklemeler Uygulanmaktadır?

- Uygulanmakta olan modern sulama yöntemlerinin belirlenmesi,
- Uygulanmakta olan modern sulama yöntemleriyle ilgili verilen desteklerin belirlenmesi genel amaçlar olarak belirlenmiştir.

Uygulanmakta olan modern sulama tekniklerinin ve bu tekniklerle ilgili desteklerin belirlenmesi;

- Toprağın korunması ve bu anlamda sürdürülebilirliğin sağlanması,

- Su yönetimi ve sulama konusunda yeni yaklaşım ve tekniklerin kazandırılması,
- Desteklerle ilgili eksikliklerin giderilmesi,
- Üretim verimliliğinin ve niteliğinin artırılması,
- Talebin gereği gibi karşılanması gibi etkilerinin olması beklenmektedir.

Uygulanmakta olan modern sulama tekniklerinin ve bu tekniklerle ilgili destekler bakımından;

- Kentte oluşan kot farklarının değerlendirilmemesi,
- Yeni tekniklerin yatırım, bilgi ve sermaye birikimi gerektirmesi,
- Basınçlı sulama imkânının olmaması,
- Sulama konusunda yeteri kadar desteğin sağlanmaması, verilen desteğin de gübre tankları ve damlama boruları gibi daha çok malzeme desteği olması,
- Geleneksel yöntemlerle tarımsal uygulamaların daha çok yapılması gibi problemlerin alanda mevcut olduğu anlaşılmıştır.

Uygulanmakta olan modern sulama tekniklerinin ve bu tekniklerle ilgili desteklere özgü problemlerin;

- Kentin doğal yapısına dayalı faktörlerle etkilenmesi,
- Üreticinin bilgi ve sermaye birikimi bakımından yetersiz olması,
- Geleneksel üretim tekniklerinden kolaylıkla vazgeçilememesi,
- Sağlanan desteklerin sürdürülebilir ve yaygın olması gibi nedenlere dayalı olarak ortaya çıktığı belirlenmiştir.

Uygulanmakta olan modern sulama tekniklerinin ve bu tekniklerle ilgili desteklere özgü problemlerin ortadan kaldırılması bakımından;

- Kentte doğal su havza ve kaynaklarının mevcut olması,
- Sulama konusunda bilgi birikimi ve donanımına sahip akademik örgüt ve uzmanların mevcut olması,
- Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere merkezi idarenin de sulama konusunda bazı destekler sunması gibi kaynakların alanda mevcut olduğu düşünülmektedir.

Uygulanmakta olan modern sulama tekniklerinin ve bu tekniklerle ilgili destekler noktasında;

- Yüzeysel sulama ve basınçlı sulama gibi teknikler ile tambur, lineer, pivot, yağmurlama, damla ve mini

spring gibi sulama sistemlerinin alanda mevcut olduğu, bunlar içinde daha çok yağmurlama tipinde sulamanın yapıldığı anlaşılmaktadır.

- Üreticilerin daha çok kendi imkânları ile fosil yakıt veya pompa yardımıyla sulama yapması nedeniyle bu anlamda desteklerin artırılması,
- Yeni sulama sistemleri ve tekniklerine intibaklarının sağlanması amacıyla desteklerin sunulması,
- Göl, gölet, gölcük gibi geleneksel sulama olanaklarının artırılması,
- Sulama konusunda teknik bilgi ve deneyimler ile iyi uygulamaların paylaşılması,
- Üreticiye sürdürülebilir şekilde sulama ve sulama teknikleri konusunda hibe ve desteklerin gerek merkezi gerekse yerel otoritelerce sağlanması gibi ey-lemeler önerilmektedir.

Kocaeli’nde Arazilerde Toplu Kapalı Tarımsal Sulama Sistemleri Uygulanabilirlik Durumu Nedir?

- Kocaeli’nde arazilerde toplu kapalı tarımsal sulama sistemleri uygulanabilirlik durumunun belirlenmesi ana amaç olarak düşünülmüştür.

Kocaeli’nde arazilerde toplu kapalı tarımsal sulama sistemleri uygulanabilirlik durumunun belirlenmesi ile;

- Kapalı tarımsal sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve iyileştirilmesi,
- Üretimde kapalı sulama sistemlerinin sağlamış olduğu fırsat ve avantajlardan yararlanılması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Kocaeli’nde arazilerde toplu kapalı tarımsal sulama sistemleri uygulanabilirlik durumu bakımından;

- Kapalı sulama sistemlerine geçiş için adımlar atılmış olsa da bu sistemlere geçişin kısa vadede mümkün görünmemesi,
- Mevcut göl ve göletlerin daha uzak noktadaki köylere su götürecek kapasite ve niteliğe sahip olmaması,
- Elektrik idaresinin sulama birliklerine normal fiyat tarifi üzerinden ücretlendirme yapması,
- Pompaj takviyelerinin olmaması nedeniyle suyun daha ileri mekânlara aktarılamaması,
- Gölet gövdelerinin düşük kalması,

- Küresel ısınmayla beraber artan buharlaşmadan dolayı faydalı hacmin düşmesi ve ölü hacmin artması,
- Toparlama suyun basıncının yetmemesi,
- Sulamada abonelik sistemine geçilmemiş olması,
- Kapalı sulama bakımından uygulanabilirlik ve yeterlik çalışmalarının yapılmamış olması,
- Tarımsal alanların haritalarının kesinleştirilmemiş olması,
- Suyun nasıl kullanılacağı hususunun kamu otoriteleri tarafından net olarak belirlenmemiş olması gibi problemlerin tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Kocaeli’nde arazilerde toplu kapalı tarımsal sulama sistemleri uygulanabilirlik durumuna ilişkin problemlerin;

- Küresel ısınma ve bunun yan etkilerine bağlı olarak gelişmesi,
- Elektrik idaresinin sulamaya özgü ayrı bir tarife oluşturmamış olması,
- Sulamada abonelik sisteminin düşünülmemiş olması,
- Gölet gövdelerinin arazi yapısı ve mevcut koşullara uygun olarak inşa edilmemiş olması,
- Tarımsal alanlara ilişkin planlar ile haritalamalara gereken ehemmiyetin verilmemesi,
- Su yeterliği ve basıncı konularının uygulamada göz ardı edilmesi,
- Kapalı sulama sistemlerinin hem kamu otoriteleri hem de üreticiler bakımından önemli bir maliyet kalemi oluşturması gibi gerekçelere dayalı olarak ortaya çıktığı değerlendirilmiştir.

Kocaeli’nde arazilerde toplu kapalı tarımsal sulama sistemleri uygulanabilirliği bakımından;

- Kent genelinde sulama kanalları, göletler, barajlar, göller gibi doğal ve suni yapıların mevcut olması,
- Kapalı sulama konusunda kamu idarelerinin destek ve teşvik vermeye arzulu olmaları,
- Kapalı sulama sistemlerine geçiş amacıyla adımların atılmış olması,
- Kapalı sulama konusunda iyi uygulama örneklerinin farklı ölçeklerde mevcut olması,
- Kapalı sulama konusunda yeni teknik ve uygulamalara erişim olanaklarının mevcut olması gibi kaynakların hazır olduğu düşünülmektedir.

Kocaeli’nde arazilerde toplu kapalı tarımsal sulama sistemleri uygulanabilirlikleri bakımından;

- Uygulanmaya başlanılan kapalı sulama sistemlerinin modernize edilmesi,

- Mevcut göl ve göletlerden daha uzak noktalara suyun aktarılması için gerekli alt yapının, pompaj sistemlerinin kurulması,
- Elektrik idarelerinin sulama birliklerine özel fiyat tarifi uygulamasının sağlanması,
- Gölet gövdelerinin artırılması,
- Suyun yönetilmesi bakımından abonelik sisteminin geliştirilmesi,
- Gerekli tetkik ve analizlerin yapılarak basınçlı sulama yapılacak alanlar ile daha az maliyetle sulama yapılacak alanların belirlenmesi, bunlarla birlikte tarımsal faaliyetlerin devam edebileceği alanların da belirlenmesi,
- Kamu otoritelerince su kullanımının sıkıca denetlenmesi ve standartlar oluşturulması,
- DSİ tarafından harita ve topoğrafik özelliklere göre kanal, kanalet gibi yapıların oluşturulması,
- Göl, gölet gibi sulama yerlerinin yerel yönetimler veya DSİ tarafından yönetilmesi,
- Eski göletlere yatırım yapılırken fayda/maliyet analizlerinin mutlaka yapılması,
- Kapalı sulama sistemlerinin uygulanmasını sağlamak üzere basınç artırımının sağlanması gibi eylemler önerilmektedir.

Tarımsal Sulamada Yağmur Sularından Yeterince Faydalanıyor Mu?

- Tarımsal sulamada yağmur sularından yeterince yararlanılıp yararlanılmadığını belirlemek,
- Yararlanmada eksiklik mevcut ise bunun nedenlerini ortaya çıkartarak alınacak önlemleri müzakere etmek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Tarımsal sulamada, yağmur sularından yeterince yararlanılıp yararlanılmadığını belirlenmesi ile;

- Sulama konusundaki zafiyetlerin aşılması,
- Alternatif sulama kaynaklarının oluşturulması,
- Yağmur sularının kullanılmadan kaybolmasının önüne geçilmesi,
- Kent içinde yerel yönetimlerin sulama faaliyetlerinde yağmur suyundan faydalanılması gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

Tarımsal sulamada yağmur sularından yeterince yararlanılması bakımından;

- Yağmur suyu depolama alanlarının yetersizliği,
- Yağmur suyunu biriktirmek kolay gibi görünse de ayrıca bir maliyeti olan yatırıma ihtiyaç duyması,
- Yağmurların küresel ısınma nedeniyle azalması gibi problemlerin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Tarımsal sulamada yağmur sularından yeterince yararlanılması bakımından ortaya çıkan problemlerin nedenleri ise;

- Yağmur suyu depolama alanlarının belirlenmesi ve kullanılmasını sağlayacak mekanizmaların oluşturulmasında belirli bir maliyetin olması,
- İklim değişiklikleri ve küresel ısınmanın etkileri,
- Yağmur suyunun depolanmasının bazı riskler taşıması gibi başlıklar altında sıralanabilir.

Tarımsal sulamada yağmur sularından yeterince yararlanılması bakımından ortaya çıkan problemlerin çözümünde;

- Kentin yağmur suyu depolama konusunda uygun bir coğrafyaya sahip olması,
- Yağmur suyundan çeşitli maksatlarla yararlanabilecek yerel idarelerin mevcut olması,
- Yağmur çekecek şekilde kentte deniz, göl, yeşil alan ve orman dokusunun olması gibi kaynakların mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Tarımsal sulamada yağmur sularından yeterince yararlanılması bakımından ortaya çıkan problemlerin çözümünde;

- Köylerde yağmur sularının biriktirilip sulama için kullanılması,
- Yağmur suyu hatlarının yenilenmesi, güçlendirilmesi ve İzmit bölgesi içinde bir yerde depolanarak yeşil alanların sulanması için kullanılması,
- Yağmur sularının riskler nedeniyle açık alanda biriktirilmemesi,
- Büyük yapı ve sitelerde yağmur suları biriktirilerek site bahçesinde veya çevre bahçelerde sulama yapılması,
- Toplu konut bölgelerinde yer altı sarnıçlarının yapılması gibi öneriler geliştirilmiştir.

Kocaeli’nde Tarımsal Sulamada Gri Su Kullanımına Yönelik Çalışmalar Yapılmakta Mıdır? Gri Suyun Kullanım Alanları Nelerdir?

- Kocaeli’nde tarımsal sulamada gri su kullanımına yönelik çalışmaların yapılıp yapılmadığını belirlemek,
- Gri suyun kullanım alanlarının keşfedilmesini sağlamak ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Kocaeli’nde tarımsal sulamada gri su kullanımına yönelik çalışmaların belirlenmesi ile;

- Gri su kullanımının özendirilmesi ve desteklenmesi,
- Gri su kullanımında yapılması gereken dezenfeksiyon gibi işlemler olması durumunda bunlara olanak sağlanması,
- Gri su kullanımının sanayi işletmeleri dışında da sağlanması bakımından gerekli girişimlerin (bilinçlendirme gibi) yapılması, böylece gri su kullanımında çeşitliliğin sağlanması,
- Gri suların çevresel negatif etkilerinin azaltılması,
- Su kaynaklarından efektif yararlanmanın mümkün kılınması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Kocaeli’nde tarımsal sulamada gri su kullanımı bakımından;

- Gri su kullanımının yeteri kadar fazla olmaması,
- Gri su kullanım alanlarında çeşitliliğin olmaması,
- Toplum nezdinde gri su kullanımı bakımından farkındalık olmaması,
- Gri su geri kazanımının zor ve maliyetli olması,
- Gri su kullanımının her alana uygun olmaması gibi problemlerin mevcut olduğu anlaşılmıştır.

Kocaeli’nde tarımsal sulamada gri su kullanımı bakımından ortaya çıkan problemlerin;

- Toplumda gri su kullanımı konusunda farkındalık ve alışkanlık olmaması,
- Gri su kullanımının kamu idareleri tarafından da özendirilip teşvik edilmemesi, bu anlamda desteklerin sunulmaması,
- Gri su kullanımının her alana ve işe uygun olmaması,
- Ülke insanının geleneksel olarak gri su kullanımına müzahir olmaması,
- Gri su kullanımının alt yapı ve temizlik mekanizma-

ları gibi ekstra işlemler gerektirmesi gibi gerekçelere bağlı olarak ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

Kocaeli’nde tarımsal sulamada gri su kullanımı bakımından;

- Nüfus yoğunluğunun fazla olması nedeniyle gri su üretiminin de fazla olması,
- Kentte yoğun olarak bulunan sanayi tesislerinin de gri su üretimi konusunda etkisinin olması,
- Gri suyu kullanabilecek sanayi tesislerinin yoğun olması,
- Gri suyun ev dışında kullanımını sağlayacak tarımsal üretimin de kentte mevcut olması gibi kaynakların mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Kocaeli’nde tarımsal sulamada gri su kullanımı bakımından;

- Gri suyun kullanılması bakımından halkın ikna edilmesi, bu anlamda bilinçlendirme ve farkındalık çalışmalarının yapılması, eğitimlerin verilmesi,
- Gri su kullanımını özendirmek amacıyla destek ve teşviklerin geliştirilmesi ve sunulması, uygulama projelerinin hazırlanması,
- Gri suyun tarımsal maksatla ve evlerde kullanımının zor olduğundan bahisle daha çok fabrikalarda ve sanayide kullanımını sağlamak amacıyla projelere destek verilmesi,
- Gri su kullanımında temizleme, dezenfekte etme gibi suyun kullanılabilir hale getirilmesine dönük sistem ve mekanizmaların kurulması gibi eylemler önerilmiştir.

Su Kullanımı Ve Yönetimi Konusunda Çözüm Önerilerinin Uygulanmasında Taraflar Kimlerdir? Etkileri Ve Katkıları Neler Olabilir? Sorunların Çözümü İçin Kısa, Orta Ve Uzun Vadeli Öneriler Nelerdir?

- Su kullanımı ve yönetimi konusunda çözüm önerilerinin uygulanmasını sağlayacak tarafların belirlenmesi,
- Bu tarafların su kullanımı ve yönetimi bakımından etkileri ile katkılarının belirlenmesi,

- Su kullanımı ve yönetimi bakımından ortaya çıkan sorunların çözümü için kısa, orta ve uzun vadede uygulanabilecek önerilerin toplanması ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Yukarıda sıralanan amaçlar bakımından;

- Su kullanımı ve yönetiminde sorumlu ve görevli kurum/kuruluşların net olarak belirlenmesi,
- Bunların sorumluluk ve görevlerinin katı bir şekilde belirlenmesi,
- İlgili sivil toplum örgütlerinin de fonksiyonlarının açıkça tanımlanması,
- Su kullanımı ve yönetiminin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi,
- Su kullanımı konusundaki mevcut sorunların ve zafiyetlerin ortadan kaldırılması,
- Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, çeşitlenmesi ve sürdürülebilirliklerinin sağlanması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Su kullanımı ve yönetimi bakımından;

- Su kullanımı ve yönetiminde paydaş olabilecek tarafların net olarak belirlenmemiş olması,
- Bu konuda sivil duyarlığın tam olarak gelişmemiş olması,
- Kamu otoritelerinin sorumluluk ve görevlendirme bakımından tek başına hareket etmesi,
- Su kullanımı ve yönetimi bakımından bazı zafiyetlerin mevcut olması,
- Su kullanımından çeşitliliğin olmaması ve özellikle atık suların yeniden kullanımında yatırım ve maliyet gibi sorunların öngörülmesi gibi problemler tanımlanmıştır.

Su kullanımı ve yönetimi bakımından tanımlanan problemlerin;

- Daha çoklukla kamu idarelerinin sorumlu ve görevli olarak tutulması,
- Su kaynaklarının korunması ve etkin kullanımını konusunda farkındalığın olmaması,
- Su kullanımını ve yönetiminde özellikle geri dönüş-türme maliyetlerine katılma arzusunun olmaması gibi nedenlere bağlı olarak geliştiği ifade edilebilir.

Su kullanımı ve yönetimi bakımından tanımlanan problemlerin çözümünde;

- Kent genelinde su kaynakları bakımından olanakların mevcut olması,
- Su yönetimi konusunda yetkin kurumların ve uzmanların olması,
- Su kullanımı bakımından giderek artan bir duyarlılığın olması gibi kaynakların mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Su kullanımı ve yönetimi bakımından tanımlanan problemlerin çözümünde;

- Küresel ısınma ve iklim değişikliği nedeniyle yağmurların azalması gibi sorunlar karşısında alternatif sulama olanaklarının geliştirilmesi,
- Suların depolanma olanaklarının artırılması,
- Yüzey örtüsünün azalması karşısında, azalan yerlerde ikmal çalışmalarının yapılması, yüzey örtüsünün artırılması için projeler geliştirilmesi, eğitimlerin verilmesi,
- Hayvanların kullanımı için his göletlerinin yapılması ve böylece temiz içme suyu kullanımının azalması,
- Parçalı (hisseli) mülkiyet sorununun aşılması/çözümüne kavuşturulması, arazi toplaştırmalarının tamamlanması,
- Uygun alanda uygun üretimin yapılması,
- Gölet yapımında etütler yapıldıktan sonra harekete geçilmesi,
- Tarım arazilerinde iskan ve yapılaşma problemlerinin çözümlenmesi,
- Su kullanımı ve yönetimi konusunda mevzuatın ihmal edilmesi,
- Tarım alanlarının korunması, tarım alanları belirlendikten sonra şehir planlarının yapılması,
- İSU'nun yer altı su miktarları, içme suyu miktarları, sulama suyu miktarları, fabrikalar için kullanma suyu miktarlarının planlamasını 25-50 yıllık dönemler için yapması,
- Su kullanımı ve yönetimi konusunda fayda/maliyet analizlerinin yapılması gibi eylemler önerilmektedir.

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

6 NO'LU MASA

Kentsel ve Alternatif Tarım

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

6 NO'LU MASA

KENTSEL VE ALTERNATİF TARIM

Moderatör

Doç. Dr. Oktay TOMAR

Kurum/ Unvan

Kocaeli Üniversitesi, Tarım Ekonomisi

Raportör

Doç. Dr. Oktay TOMAR

Kocaeli Üniversitesi, Tarım Ekonomisi

Masa Koordinatörü

Özcan MUMCU

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Şener ATAK

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müd./ Bitkisel Üretim Şube Müdürü

Doç. Dr. Selma ONARICI

TÜBİTAK MAM / Başuzman Araştırmacı

Dr. Fikret EYÜPOĞLU

Ziraat Yüksek Mühendisi

Dr.Öğr. Üyesi Bahar YILDIZ KUTMAN

Gebze Teknik Üniversitesi / Dr.Öğr. Üyesi

Öğr. Gör. Şükran DUMAN

Gebze Teknik Üniversitesi / Öğr. Gör.

Öğr. Gör. Bahar SANCAR

Kocaeli Üniversitesi İzmit Meslek Yüksek Okulu / Öğr. Gör.

Arş. Gör. Alptekin Mert YILMAZ

Kocaeli Üniversitesi / Arş. Gör.

Aziz Sadun KALPAKOĞLU

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Ziraat Mühendisi

Gürcan DİLEK

İstanbul Blubery Danışmanlık / Biyolog

Mustafa AKCAN

Kocaeli Ticaret Odası / 4.Meslek Komitesi Başkanı

Şahika KILIÇ

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi / Şehir Plancısı

Tayfun SÖKMEN

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi / Ziraat Mühendisi

Hakan KUTAL

Sekapark A.Ş. / Ziraat Mühendisi

Berfu Özge YILDIZ

MARKA / Uzman

Seda AKDUMAN HOŞER

Başiskele Belediyesi / Ziraat Yüksek Mühendisi

Burcu CANAYAKIN

Çiftçi - Bitkisel Üretim

İsmail DEMİR

Derince Ziraat Odası Başkanı

Nuri ER

Esenteppe Muhtarı / Çiftçi - Bitkisel Üretim

Bora ERGENE

Mupa Tarım / Girişimci

Sümeyye GERGERLİOĞLU

Genç Çiftçi / Lavanta Üretimi

Rifat OLGUN

Sağlık İl Müdürlüğü / Çevre Sağlığı Teknikeri

Özlem TURA KOZANKURT

HGT TARIM / Yazılım

Sena ELMALI

Girişimci

Mustafa GÜNEŞER

Kocaeli Valiliği / Avrupa Birliği Dış İlişkiler Sorumlusu

Fatma Azize AKTÜRK

KO-MEK / Ziraat Mühendisi

Ayşe Köşker Yaman

Kocaeli Tarım ve İl Müdürlüğü / Ziraat Mühendisi

Birden SARITOPRAK

Darıca Kaymakamlığı / Proje

Kocaeli’nde Geleneksel Tarım Alışkanlıklarının Üretim Faaliyetlerine Olumlu Ve Olumsuz Etkileri Nelerdir?

- Kocaeli’nde geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini belirlemek ana amaç olarak düşünülmüştür.

Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesi ile;

- Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki olumlu etkilerinin sürdürülmesinin sağlanması,
- Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasının sağlanması,
- Yeni ve yenilikçi tarım uygulamalarının tanıtılması ve bu konuda farkındalık oluşturulması,
- Çevrenin, suyun ve toprağın korunması gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki etkileri bakımından;

- Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkilerinin tam olarak bilinemesi,
- Geleneksel tarım uygulamalarının üretim faaliyetleri üzerindeki olumlu etkilerinden tam olarak yararlanılamaması,
- Geleneksel tarım faaliyetlerinin toprak, su ve çevre üzerindeki etkilerinin tam olarak bilinmemesi,
- Geleneksel tarım faaliyetlerinin maliyetinin de yüksek olması,
- Üreticilerin tamamının kayıt altında olmaması, kimin nerede, hangi yöntemle, ne gibi bir üretim yaptığı konusunda etraflı bilgi olmaması,
- Yeni ve yenilikçi tarım uygulamalarının yararlarının bilinmemesi,
- Geleneksel tarım uygulamalarını terk etmenin belirli bir maliyete katlanmayı gerektirmesi,
- Ürüne katma değer yapacak unsurların eksik olması,
- İnsan olarak davranış değiştirmenin bir süreç olması ve kolaylıkla başarılabılır olmaması gibi problemlerin mevcut olduğu değerlendirilmiştir.

Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki etkileri bakımından ortaya çıkan problemlerin nedenleri ise;

- Üreticilerin yeteri kadar eğitim almış kişilerden olmaması,
- Yeni ve yenilikçi tarım uygulamaları konusunda farkındalığın oluşmamış olması,
- Üreticilerin yatırım yapmak için gereken sermaye birikimine sahip olmaması,
- Üreticilerin eğitim almak konusunda zaman, para ve arzularının olmaması,
- Geleneksel tarım uygulamalarının zararlarının yeteri kadar tanıtılmamış olması,
- Geleneksel tarım uygulamalarının üreticilerin önemli bir kısmı tarafından sürdürülmesi ve taklidin değişime göre daha kolay olması veya tercih edilmesi gibi başlıklar altında sıralanabileceği müzakere edilmiştir.

Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki etkilerini yönetmek bakımından;

- Kentte üreticilere dönük eğitim verebilecek uzmanların, eğitim kurum/kuruluşlarının mevcut olması,
- Geleneksel tarım uygulamalarının zararları konusunda yeteri kadar bilimsel çalışmanın mevcut olması,
- Geniş ürün desenlerine dayalı üretim yapılabiliyor olması,
- Üreticilere geleneksel tarım uygulamaları konusunda kolaylık ve müştereken bilgi aktarabilecek oda, birlik gibi mesleki örgütlerin, sivil toplum kuruluşlarının mevcut olması,
- Geleneksel tarım uygulamalarının toplumda da hobi veya turizm gibi açılardan popüler olması gibi birtakım kaynakların hazır olduğu değerlendirilmektedir.

Geleneksel tarım alışkanlıklarının üretim faaliyetleri üzerindeki etkilerini yönetmek bakımından;

- Bakanlığın yetkilendirdiği illerden biri olması bakımından üreticilere iyi tarım uygulamaları noktasında desteklerin sürdürülmesi,
- Tarımsal olarak iyi olduğu değerlendirilen alüvyonlu toprakların sanayi ve yapılaşmaya kapatılması,
- Ürünlere katma değer katacak unsurların (paketleme, kurutma tesisleri veya ara mamuller gibi) projelendirilerek üreticiye kazandırılması ve tahsis edilmesi,

- Üreticinin iyi geleneksel tarım uygulamaları noktasında arzu ettiği destek ve ilginin sağlanması,
- Geleneksel iyi tarım uygulamalarının sürdürülmesi bakımından projelendirilmesi ve politik olarak desteklenmesi,
- Tarımda çalışacak işgücü teminindeki zorlukların aşılması için gerekli desteklerin sunulması,
- Arz ve talep dengesizliğinin giderilmesi,
- Geleneksel yöntemlerle üretim yapanların yeniliklere intibak edebilmesi için gerekli hibe ve desteklerin sunulması,
- Geleneksel tarım faaliyetlerinin su, çevre ve toprak üzerindeki etkilerinin üreticiye aktarılması,
- Tarımsal faaliyetler konusunda çok başlılığın kaldırılması ve kurumlar arasında koordinasyon sağlanması,
- Hibrit ve alternatif tarım faaliyetlerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi,
- Su, tohum, gübre gibi kısıtların kamu idarelerince yönetilmesi,
- Her tarımsal faaliyetin kendi alanında yenilikçi ve sürdürülebilir modelleri sahiplenmesi ve uygulaması,
- Teşviklerin araziden çok ürün bazında sunulması gibi eylemler önerilmiştir.

Kocaeli’nde Yeni Nesil Tarım Yöntemlerinden Hangileri Daha Karlı Ve Verimli Olarak Kullanılabilir?

- Kocaeli’nde yeni nesil tarım yöntemlerinden hangilerinin daha karlı ve verimli olarak kullanılabileceğinin belirlenmesi ana amaç olarak düşünülmüştür.

Kocaeli’nde yeni nesil tarım yöntemlerinden hangilerinin daha karlı ve verimli olarak kullanılabileceğinin belirlenmesi ile;

- Daha evvelce kentte üreticiler tarafından kullanılan yeni nesil tarım uygulamalarının üreticiye kazandırılması ve uygulanması,
- Üreticiler tarafından kullanılmakta olan mevcut yeni nesil uygulamaların kalıcılaştırılması veya yaygınlaştırılması,
- Yeni nesil tarım uygulamaları ile üretilen ürünlerin tüketiciyle buluşturulması,
- Yeni nesil tarım uygulamalarını tatbik etmek isteyen üreticiye destek ve hibe üretilmesi gibi etkilerin oluş-

ması beklenmektedir.

Kocaeli’nde yeni nesil tarım yöntemleri konusunda;

- Üreticinin yeteri kadar eğitim almamış olması ve yeni nesil uygulamalar konusunda farkındalığının düşük olması,
- Yeni nesil tarım uygulamalarına geçişin belirli bir sermaye birikimi gerektirmesi,
- Yeni nesil tarım uygulamalarının uzmanlardan destek almayı gerektirmesi,
- Yeni nesil tarım uygulamalarının aynı zamanda çoklukla teknolojik tabanlı olması, teknolojiye yatırım yapmayı gerektirmesi,
- Kamu idarelerince de yeni nesil tarım uygulamalarının üreticiye yoğun olarak önerilmemesi gibi problemlerin mevcut olduğu değerlendirilmiştir.

Kocaeli’nde yeni nesil tarım yöntemleri konusundaki problemlerin;

- Üreticinin geleneksel üretici tipinde daha çok olması ve geleneksel yöntemlerle üretim yapmaya alışkın olması, bunu değiştirmek konusunda hevesli olmaması,
- Üreticinin sermaye birikimi açısından yetersiz olması,
- Uzman desteğinin belirli bir maliyete katlanmayı gerektirmesi,
- Kamu idarelerinin yeni nesil tarım uygulamaları konusunda duyarlılık ve farkındalıklarının düşük olması gibi nedenlerden kaynaklı olarak ortaya çıktığı düşünülmüştür.

Kocaeli’nde yeni nesil tarım yöntemleri konusundaki problemlerin yönetiminde;

- Yeni nesil uygulamaların her ne kadar maliyeti görece yüksek olsa da erişilebilir ve yaygınlaşma eğiliminde olması,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması münasebetiyle yeni nesil tarım uygulamaları konusunda uzman ve teknik destek alınmasının kolay olması,
- Kentte bulunan yükseköğretim kurumlarının yeni nesil tarım uygulamaları konusunda yetkin bireyler bulundurması,
- Yeni nesil tarım uygulamalarının tatbik eden ve olumlu sonuçlar alan üreticilerin de mevcut olması gibi kaynakların hazır olduğu anlaşılmaktadır.
- Yeni nesil tarım uygulamalarına geçişin kolaylaştırılması bakımından desteklerin sunulması,

- İyi uygulama örneklerinin toplanarak paylaşılması,
- Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri ile üreticide farkındalık oluşturulması,
- Kamu idarelerinin de konuya sahip çıkmasını sağlamak bakımından farkındalıklarının artırılması, yeni nesil uygulamalar bakımından özendirilmeleri ve buna göre politika ile program hazırlamaları,
- Yeni nesil projeler için destek sağlanması, yurtdışı kaynaklı fonlardan yararlanmanın yollarının aranması,
- Arazi toplulaştırmalarının tamamlanması,
- Tarımsal arazilerde yapılaşmaya müsaade edilmemesi,
- Yapay zekanın içinde olduğu tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi,
- Yeni nesil tarım uygulamaları ile ilgili teknolojiye yatırım yapılması,
- Üretim-bitki fabrikaları kurulması,
- Yerli teknoloji üretiminin desteklenmesi ve maliyet açısından daha uygun olması münasebetiyle üreticiye önerilmesi,
- İlaç, sulama, ıslah gibi hususlarda maliyetleri azaltıcı tedbir ve politikaların uygulanması,
- Dikey tarıma geçilmesi,
- Kapalı alanlarda bitki yetiştiriciliğinin özendirilmesi,
- Akıllı tarım uygulamalarına geçiş yapılması ve bunun için bir mevzuat oluşturulması,

Yeni nesil tarım uygulamaları ile ilgili olarak;

- GTÜ ile birlikte yapılan akıllı tarım uygulama projesi,
- Daha az maliyete katlanmaya gerektiren "Hasılmatic" uygulaması,
- Yapay zekanın kullanıldığı tarım uygulamaları,
- Besi yerlerinden alınan katı gübrenin sıvılaştırılarak kullanılması,
- Topraksız tarım uygulamaları (Örneğin, 2 dönümde 22 bin marul yetiştirilmesi) gibi uygulama ve öneriler sunulmuştur.

Kentsel Ölçekte Mikro Tarım Uygulamaları Neler Olabilir? Endüstriyel Tarıma Karşı Alternatif Bir Model Midir?

- Kentsel ölçekte mikro tarım uygulamalarını belirlemek,
- Endüstriyel tarıma karşı alternatif bir model olup olmayacağını belirlemek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Yukarıda sıralanan amaçlara erişilmesi durumunda;

- Mikro tarım uygulamaları yoluyla tüketicinin kendi ihtiyacını karşılaması,
- Çevre, su ve toprağa daha az zarar verilmesi,
- Üretim maliyetlerinde görece düşüşün sağlanması,
- Tüketicinin arzu ettiği ürüne kolayca erişiminin sağlanması,
- Endüstriyel tarıma müracaatın azaltılması ve böylece yan etkilerinin de en aza indirilmesi,
- Kente estetik bir değer kazandırılması gibi etkilerin meydana gelebileceği değerlendirilmiştir.

Mikro tarım konusunda;

- Amacı dışında kullanılması nedeniyle bazı uygulamaların (hobi bahçeciliği gibi) kaldırılması,
- Endüstriyel tarıma rakip olacak ölçeğe ve dayanıklılığa sahip olmaması,
- Toplumsal yapıya ve beklentilere uygun olmayabilmesi,
- Tarımsal üretimde çeşitlilik olmaması,
- Mikro tarım yapmaya elverişli alanların olmaması,
- Mikro tarım yapabilecek durumda olanların eğitim ve maliyet gibi konularda yetersiz olabilmeleri gibi problemler tanımlanmıştır.

Mikro tarım konusunda tanımlanan problemlerin;

- Yasal mevzuat ve kamu idarelerinin uygulamalar bakımından mikro tarımı uygun görmeyebilmesi,
- Mikro tarım uygulamalarının ölçek, kapasite ve çeşitlilik açısından elverişli ve sürdürülebilir olmaması,
- Tarımsal üretimde çeşitlilik sağlayacak bazı ürünlerin zarara neden olması,
- Kentte mikro tarıma elverişli alanların yapılaşma vs. gibi nedenlerle azalması,

- Mikro tarım uygulamaların zararlıları davet etmesi nedeniyle itirazlara neden olması gibi nedenlere bağlı olarak geliştiği değerlendirilmiştir.

Mikro tarım uygulamaları bakımından;

- Topluluk bahçeleri (community garden),
- Belediyelerin engelliler için hususi arazi tahsis etmesi,
- Hobi bahçeciliği,
- Balkon bahçeciliği,
- Çatı bahçeciliği,
- Okullarda bulunan alanlarda mikro tarım uygulamaları,
- AVM çatılarının mikro tarım için kullanılabilmesi,
- Yapı/mahalle bahçeciliği,
- Park ve rekreasyon alanlarının mikro tarım uygulamaları için değerlendirilmesi,
- Boş parsellerde bostan bahçeciliği,
- Arıcılık uygulamalarının da değerlendirilmesi gibi alternatifler önerilmiştir.
- Ancak mikro tarımının endüstriyel tarıma alternatif olmadığı, tamamlayıcı olabileceği, bu nedenle çok iddialı olmayan projelerin geliştirilmesi,
- Çocuklarda tarım bilincinin oluşturulması,
- Mikro tarım uygulayabileceklere destek ve hibelerin verilmesi, bunlar verildikten sonra uygulamaların takip edilmesi,
- Kentin çevresinde mikro tarım için daha fazla alan ayrılması,
- Uzman ve makine, araç-gereç desteği verilmesi gibi eylemler önerilmiştir.

Kocaeli’nde Tarımsal Faaliyetlerde Üretimden Tüketime Gıda Güvenliğinin Sağlanması İçin Hangi Çalışmalar Yapılabilir?

- Kocaeli’nde tarımsal faaliyetler merkezinde üretimden tüketime varan zincirde gıda güvenliği için yapılabileceklerin belirlenmesi ana amaç olarak düşünülmüştür.

Üretimden tüketime gıda güvenliğinin sağlanması bakımından;

- Tüketicieye daha sağlıklı ürünlerin sunulması,
- Üretimden kaynaklanan yan etkiler nedeniyle insanlarda oluşması muhtemel sağlık sorunlarının nispeten engellenmesi,
- Üreticilerin gıda güvenlik zincirinde yer alması muhtemel zararlı uygulama ve ürünler konusunda bilinçlendirilmeleri,
- Kamu idarelerinin sorumluluk üstlenmeleri gibi etkilerin oluşması beklenmektedir.

Üretimden tüketime gıda güvenliği konusunda;

- Üreticilerin yeteri kadar bilgili ve bilinçli olmaması,
- Gıda güvenlik zincirini bozabilecek uygulama ve ürünlerin görece maliyet olarak daha düşük olması ve bu nedenle daha ok tercih edilebilmesi,
- Talebe karşılık verilmesinin gıda güvenliğine göre öncelenmesi,
- Gıda güvenliği konusunda yeteri kadar uzman, laboratuvar ve diğer teknik donanımın mevcut olmaması gibi problemlerin öne çıktığı belirlenmiştir.

Üretimden tüketime gıda güvenliği konusundaki problemlerin;

- Hızlı satış ve daha fazla kar elde etme arzusu,
- Tüketime köruklenmesi ve tüketim toplumunun gıda güvenliği konusunda yeteri kadar duyarlı olmaması,
- İyi tarım uygulamalarındaki desteklerin az olması ve bunların yaygınlaşamaması,
- Gıda güvenliği konusunda yeteri kadar denetimin mevcut olmaması gibi etmenlerce üretildiği değerlendirilmiştir.

Üretimden tüketime gıda güvenliği konusundaki problemlerin çözümünde;

- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması nedeniyle birtakım kaynaklara (makine, teçhizat, laboratuvar, uzman gibi) erişimin görece kolay olması,
- Gıda güvenliğindeki zafiyetlerin oluşturdukları yan etkiler nedeniyle giderek kamu idarelerinin de gündemine girmesi,
- İyi tarım uygulamalarının kentte tatbik ediliyor olması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Yasal ve idari düzenlemelerin harfiyen uygulanması,
- Üretimde kullanılan ilaçların denetlenmesi,

- Dijital denetimin uygulamaya geçmesi,
- Ziraat mühendislerinin mahallinde üreticiye destek vermesi, sorunlarını dinlemesi, gıda güvenliği konusunda çalışma yapması,
- Satılması yasak veya ruhsatsız ilaçların üreticiye erişimine engel olunması,
- Hijyen konusunda üreticilerin bilgilendirilmesi,
- Ürün satışında içerik etiketi bulundurulması (ürünün üretiminde kullanılan her maddenin burada yer alması),
- Ürünlerin ileri yöntemlerle analiz edilmesi,
- İyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- Gıda güvenliğinin sağlanması noktasında laboratuvar, analiz merkezleri gibi uzmanlık kuruluşlarının tesis edilmesi,
- Hallerin denetlenmesi gibi eylemler önerilmiş, yani sıra ürünlerin büyük çoğunluğunda gıda güvenliği açısından sorun olmadığı ileri sürülmüştür.

Kocaeli’nde Alternatif Tarımsal Ürün Çeşitleri Nelerdir? Kocaeli’nin, Türkiye’de Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği Ve İşleme Merkezi Haline Gelebilmesi İçin Neler Yapılabilir?

- Kocaeli’nde alternatif tarım ürün çeşitlerinin belirlenmesi,
- Kocaeli’nin Türkiye’de tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği ve işleme merkezi haline gelebilmesi için yapılabileceklerin belirlenmesi ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Yukarıdaki amaçlara erişilmesi durumunda;

- Kentte alternatif tarımı geliştirilmesi ve ürünlerinin tüketiciye erişiminin sağlanması,
- Tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği ve işleme konusunda Kocaeli’nin bir üs haline getirilmesi,
- Tarım alanındaki istihdamın artırılması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Alternatif tarım ve tıbbi aromatik bitkiler konusunda;

- Üreticinin yeteri kadar eğitilmiş olmaması,

- Halkta alternatif tarım ve tıbbi aromatik bitkiler konusunda farkındalık ve bilinç oluşmamış olması,
- Tıbbi aromatik bitkiler konusunda yöreye uygun ürünlerin seçilmemiş olması,
- Adaptasyon/seleksiyon bahçelerinin mevcut olması,
- Ürünlerde alım garantisinin olmaması, plansız üretim yapılabilmesi,
- Sanayi/tarım gelişme alanlarının belirlenmemiş olması ve birbirinden ayrılmamış olması,
- Üründen yetiştirmeye gidilmiyor olması, yani üretimde doğru yol ve yöntemlerin uygulanmaması,
- STK’ların (Örneğin TSO) yeteri kadar sorumluluk almaması,
- Teşviklerin ürün bazında kişilere yapılması ve sıkı denetimlerin uygulanması,
- Üretim planı ve hedeflerinin önceden belirlenmesi,
- Bürokratik iş/işlemlerin azaltılması gibi problemlerin mevcut olduğu düşünülmüştür.

Alternatif tarım ve tıbbi aromatik bitkiler konusundaki problemlerin;

- Üreticilerin geleneksel yapıda ve tutucu olmaları,
- Özellikle tıbbi aromatik bitkiler konusunda aceleci davranılması,
- Yörenin özelliklerinin ürün bazında analiz edilmemiş olması,
- Seleksiyon/adaptasyon konusuna yeteri kadar özen gösterilmemesi,
- Pazarlama konusuna üretime göre daha az ehemmiyet verilmesi,
- STK’lardan daha çok kamu otoritelerince sorumluluk üstlenilmesi,
- Teşviklerin bürokratik mekanizmalara bağlanması ve denetimlerden kaçınılması gibi nedenlere bağlı olarak geliştiği düşünülmektedir.

Alternatif tarım ve tıbbi aromatik bitkiler konusunda;

- Üreticilerin geleneksel yapıda ve tutucu olmaları,
- Özellikle tıbbi aromatik bitkiler konusunda aceleci davranılması,
- Yörenin özelliklerinin ürün bazında analiz edilmemiş olması,
- Seleksiyon/adaptasyon konusuna yeteri kadar özen gösterilmemesi,

- Pazarlama konusuna üretime göre daha az ehemmiyet verilmesi,
- STK'lerden daha çok kamu otoritelerince sorumluluk üstlenilmesi,
- Teşviklerin bürokratik mekanizmalara bağlanması ve denetimlerden kaçınılması gibi nedenlere bağlı olarak geliştiği düşünülmektedir.

Alternatif tarım ve tıbbi aromatik bitkiler konusunda;

- Kentte genel olarak bir etkileşim olması,
- Tıbbi aromatik bitkilere son süreçte yoğun talep olması,
- Tıbbi aromatik bitkiler konusunda çalışmaya hevesli üreticiler ile kamu otoritelerinin mevcut olması,
- Kentin ulaşım bakımından oldukça avantajlı konumu,
- Kent arazi planlarının yapılıyor olması ve giderek daha fazla denetimin gerçekleştirilmesi gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Alternatif tarım ürün çeşitliliği bakımından;

Aronya çay ağacı, Biberiye, Nane, Oğul otu, Melisa bitkisi, Kestane, Defne, Koca yemiş, Blueberry (mavi yemiş),

Ahududu, Karamürver gibi bitkilerin önerildiği anlaşılmaktadır.

- Tarımda yörenin yapısına uygun ürünlerin üretilmesi,
- Adaptasyon/seleksiyon bahçelerinin oluşturulması,
- STK'ların üreticiye aktif destek vermesi
- Pazarlama ve lojistik sorunlarının çözülmesi,
- TÜBİTAK gibi bilimsel kuruluşlarla işbirliği yapılması,
- Halkta tarım bilincinin oluşturulması,
- Ürünler açısından standardizasyonun sağlanması ve geliştirilmesi,
- Tarım alanları ile sanayi alanlarının birbirinden ayrılması ve gelecek planlarının buna göre yapılması,
- Üretimde en uygun yol ve yöntemleri bilimsel olarak belirlenmesi,
- Teşviklerin objektif kriterlere göre verilmesi sağlanmalı,
- Liyakat sorununun önüne eğitim ve uzmanlıkla geçilmeli,
- Bürokratik engeller, kırtasiyecilik vs. azaltılmalı,
- Tarımsal hizmetler başlı başına ayrı bir daire olarak Büyükşehir Belediyesi bünyesinde teşkilatlanmalı gibi önerileri sunulmuştur.

KOCAELİ
BUYUKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

7 NO'LU MASA

Tarım Turizmi

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

7 NO'LU MASA

TARIM TURİZMİ

Moderatör

Doç.Dr. Bilsen BİLGİLİ

Kurum/ Unvan

Kocaeli Üniversitesi, Turizm Fakültesi

Raportörler

Fatih ERDİL

Raşit AVCILAR

İmar Ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı, Kentsel Dönüşüm Şube Md.

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Raportörler

Aysun SABUR

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Selçuk KIRMAZ

Adnan SANCAK

Çağlar OKTAY

Ayşe Nur Betül DUYSAK

Ümran ŞİRİN

Kadir USTAOĞLU

Erkan TOKUÇ

Ayşe Hande ÖZDÜR DURSUN

Erkul KILIÇ

Nejla SARI AKYAZI

Evrin TAYLAN

Hüseyin SERT

Aysel YILDIRIM KARAGÖZ

Şevkiye UĞUR

Selim GÜNAY

Hülya ÖZER

Hüseyin TURAN

Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü / Ziraat Yüksek Mühendisi

Kocaeli Ticaret Odası / Meclis Üyesi

KBB İmar Ve Şehircilik / Şehir Plancısı

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Tekniker

Turizm Ve Doğal Yaşam Alanları Şube Müdürlüğü

SEKAPARK AŞ. / Müdür

Kocaeli Damızlık Birliği / Birlik Üyesi

Kartepe Belediyesi / Peyzaj Mimarı

Kartepe Ketenciler Mahallesi Muhtarı

Kocaeli Ekolojik Yaşam Derneği - Dağ Köy- Ebe Kadın

Kandıra Ziraat Odası / Ziraat Mühendisi

Kocaeli Kent Konseyi - Kültür Ve Turizm Çalışma Grubu

Girişimci / Lavanta Üreticisi

TEMA / Tema Vakfı Mahalle Sorumlusu

Kartepe Ziraat Odası / Muhtar

Kültür Ve Turizm İl Müdürlüğü / Şube Müdürü

VODAFONE / Güney Marmara Kobi Satış Md.

Kocaeli'nin Eko Turizm Potansiyeli Ve Varlıkları Hakkında Düşünceleriniz Nedir? Hangi Destinasyonların Eko Turizme Uygun Olduğunu Düşünüyorsunuz?

- Kocaeli'nin eko-turizm potansiyeli ve varlıklarının belirlenmesi,
- Kocaeli'nde bulunan destinasyonlardan eko-turizme uygun olanların belirlenmesi ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Kocaeli'nin eko-turizm potansiyel ve varlıklarının belirlenmesi;

- Kentin sahip olduğu doğal varlıkların ekonomiye kazandırılması,
- Kentte tarım turizminin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi,
- Kentin eko-turizm noktasında bir destinasyon haline getirilmesi,
- Üreticiye geleneksel faaliyetler dışında bir pencere daha açılması,
- Kent pazarlaması bakımından bir başka değer üretilmesi,
- İstihdam konusunda katkı sağlanması,
- Kent ekonomisine katkıda bulunulması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Kocaeli'nin eko-turizm potansiyel ve varlıklarının belirlenmesi bakımından;

- Eko-turizm kapsamına girecek doğal varlıkların ne olduğu konusunda belirsizlik olması,
- Kentin hangi bölgelerinin eko-turizme açılabilceğinin belirlenmesi,
- Eko turizmin yatırım ve sermaye birikimi gerektiren bir faaliyet olması,
- Eko-turizm konusunda tanıtım çalışmalarının yeterli olmaması,
- Üreticilerin eko-turizm konusunda teşvik ve farkındalığa ihtiyaç duyması,
- Bazı sivil kesimlerin ekolojik varlıkları riske etmesi nedeniyle turistik faaliyetlere sıcak bakmaması,
- Tüketicilerin eko-turizmden beklentilerinin standartlaşmamış olması,
- Köyleri turizme açmanın birtakım riskleri barındırması,

- Eko-turizm için gerekli alt yapının hazır olmaması gibi problemlerin mevcut olduğu düşünülmüştür.

Kocaeli'nin eko-turizm potansiyel ve varlıklarına ilişkin problemlerin;

- Eko-turizm faaliyetlerinin görece yeni olması,
- Kentin tarım, eko-turizm, sanayi, iskan gibi planlamalarının henüz tam anlamıyla olgunlaşmamış olması,
- Eko-turizm konusunun tam anlamıyla bilinmiyor olması,
- Eko-turizm faaliyetlerinin negatif dışsallıklara sahip olması,
- Köylerin otantik ve doğal yapı ile karakterinin bozulmaya açık olması,
- Eko-turizm konusunda yatırım teşviklerinin ve konuyla ilgilenenlerin de sermaye birikimlerinin yetersiz olması gibi nedenlerin öne çıktığı değerlendirilmiştir.

Kocaeli'nin eko-turizm potansiyel ve varlıklarına ilişkin problemlerin çözümünde;

- Kentin doğal yapısı,
- Kentte daha evvelce başlatılan projeler olması,
- İstanbul metropolüne yakınlık nedeniyle dikkate değer teveccüh ve talep olması,
- Eko-turizme yatırım yapabilecek girişimcilerin olması,
- Eko-turizm konusunda başarılı uygulamaların olması,
- Kamu otoritelerinin eko-turizmi desteklemesi gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Tarıma ve turizme katkı verebilecek hobi bahçelerinin desteklenmesi,
- Tabiat parkları ve kuş gözlem noktaları oluşturulması, böylece köylülere ek gelir kazandırıcı faaliyetler organize edilmesi,
- Mancar ot festivali, fındık hasat festivali veya hasat bayramı gibi organizasyonlar ile mantar türlerinin tanıtılması ve toplanması gibi programlar düzenlenmesi (Kandıra'da bu anlamda etkinlikler düzenlenebilir),
- Deniz kenarı veya göllerde balık tutmaya meraklı insanlar için etkinlikler düzenlenmesi (Kartepe'de bu anlamda etkinlikler düzenlenebilir)
- Su, su kaynakları, tarım ve turizmin bir arada değerlendirilmesi (Karamürsel'de etkinlikler düzenlenebilir),

- Köy evlerinin turizme açılması, böylece köylere gelecek turistlerin konaklama olanağına kavuşturulması,
- Anıt ağaçların araştırılması, kayıt altına alınması ve takdim edilmesi,
- Tarım arazilerinin kesinlikle yapılaşmaya açılmaması,
- Tahtalı Göleti'nde su sporlarına dönük etkinliklerin düzenlenmesi, restoran gibi tesislerin oluşturulması, göl kenarlarında hobi bahçelerinin oluşturulması,
- Derince Belediyesi'nin ortak hasat sonu festivalinin ve güreş müsabakalarının desteklenmesi,
- Balaban Kiraz Festivali, Eşme Ayva Festivali gibi etkinliklerin desteklenmesi ve çoğaltılması (Kartepe'de bu anlamda festivaller düzenlenebilir),
- Değirmendere'de fındık festivalinin desteklenmesi, fındığa coğrafi işaret alınması,
- Maşukiye'de kahvaltı ve doğa yürüyüşü organizasyonların sürdürülmesi ve desteklenmesi, tanıtımlarının daha yoğun olarak yapılması,
- Lavanta üretimi ve lavantadan yağ üretimi konusunda turistik organizasyonlar yapılması,
- Gölcük dağ köylerinin karavan ve kamp turizmine açılması,
- Doğa yürüyüş parkurlarının düzenlenmesi, korunması ve bunların tanıtımlarının yapılması,
- Kentte üretilen ve bilinirliği yüksek olan ürünler için coğrafi işaret alınması,
- Orman alanlarında orman meyveleri ve bitkileri ile alakalı tarımsal faaliyetlerin yapılması ve bunların turizme açık hale getirilmesi,
- Köy evlerinin restorasyonu yapılarak turizme kazandırılmaları,
- Altyapının yoğun turistik akıma karşı güçlendirilmesi, olgunlaştırılması,
- Köylerde turizm rehberlerinin bulundurulması,
- Kandıra keteninin yeniden üretilmeye başlanması,
- Kandıra hindisi için coğrafi işaret alınması,
- Kandıra'ya tarım ve tarihle alakalı müze açılması,
- Kandıra taşı için canlandırma çalışması yapılması,
- Dağ köylerinde üretim kooperatifleri kurulması,
- Körfez'de kiraz üretiminin canlandırılması, desteklenmesi,
- Genel istihdam ile bunun içinde kadın istihdamının artırılması gibi eylemler önerilmiştir.
- Eko-turizmde destinasyon olarak;

1. Gölcük
2. Kandıra
3. Karamürsel
4. Kartepe
5. Körfez gibi ilçeler ile bunların doğal zenginlikleri ve köylerinin önerildiği anlaşılmaktadır.

Kocaeli'nde Ekolojik Yaşam Ve Permakültür (Permanent Agriculture) Alanında Ne Tür Çalışmalar Yapılabilir? Uygulama Örnekleri Nelerdir? Nitelikli İnsan Kaynağı Yeterliliği İle İlgili Görüşleriniz Nelerdir?

- Kocaeli'nde ekolojik yaşam ve permakültür alanında yapılabilecek çalışmaları belirlemek,
- Uygulama örneklerini toplamak
- Bu alandaki nitelikli insan kaynağının yeterliliğini müzakere etmek ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Yukarıda bahsi geçen amaçlar doğrultusunda;

- Kentte ekolojik yaşamı ve permakültürü (sürdürülebilir tarım) mümkün kılacak projelerin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Bu yolla kente daha fazla insan davet edilmesi,
- Permakültür ve ekolojik yaşam örnekli uygulamalar vasıtasıyla kente ekonomik değer katılması,
- Bu bakımdan istihdam olanaklarının geliştirilmesi,
- Tarımda iyi uygulamalar ve sürdürülebilirlik eksenli çalışmaların yapılması,
- Kent estetiği ve çevrenin korunması bakımından yeni ve yaratıcı uygulamaların kazandırılması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Kocaeli'nde ekolojik yaşam ve permakültür bakımından;

- Bahsi geçen konuların tam olarak bilinirliğinin uygulamacılar arasında sağlanamamış olması,
- Toplumsal olarak da yararlanıcılar bakımından ekolojik yaşam ve permakültür konusunda bilinç ve farkındalık eksikliklerinin mevcut olması,

- Ekolojik yaşam ve permakültürün nihayetinde yatırım ve sermaye birikimi ile uzmanlık gerektirmesi,
- Ekolojik yaşam ve permakültür konusunda yetişmiş eleman ve uzman personelin tedarik edilmesinde yaşanan güçlükler,
- Kentin her alanında ekolojik yaşam ve permakültür uygulamalarına uygun alanların olmaması ve bu anlamda planlama yapılmamış olması,
- Bu yönlü bir dönüşüme kamu otoritelerinin de henüz tam anlamıyla hazır olmamaları ve ilgisizlikler gibi birtakım problemlerin mevcut olduğu düşünülmüştür.

Kocaeli’nde ekolojik yaşam ve permakültür bakımından ortaya çıkan problemlerin;

- Her iki konunun da henüz gelişme aşamasında olması,
- Türkiye’de tarım alanına yatırım yapılmasının cazip olmaması,
- Yetişmiş insan kaynağının mevcut olmaması,
- Kamu otoritelerinin daha temel sorunlara odaklanmak zorunlulukları,
- Kentin ekolojik yaşam ve permakültür gibi uygulamalara elverişli bölgeleri olsa da ekonomik, sosyolojik ve kültürel olarak bunlara hazır olmaması,
- Toplumun gündelik kaygılarının ekolojik yaşam gibi uygulamaları önüne geçmesi gibi nedenlere dayalı olarak geliştiği değerlendirilmiştir.
- Kentin doğal kaynakları ve olanakları,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması münasebetiyle pazar ve müşteri bulma olasılığı,
- Aynı zamanda kaynak ve uzmanlara erişimin de bu metropolden kaynaklı olarak ihtimal dahilinde olması,
- Kamu otoritelerinin giderek artan ilgi ve motivasyonları,
- Kentte turizm, tarım ve bağlantılı alanlarla ilgili akademik örgüt ve uzmanların mevcut olması,
- Yabancı turistlerin de son zamanlarda kente dönük beklenti ve ilgilerinin artması,
- Pandemiye dayalı olarak gelişen ekolojik yaşam düşüncesi gibi kaynakların bu anlamda mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Tarım alanında yetişmiş insan kaynağını çoğaltmak, bu anlamda öğrencileri teşvik etmek,
- Kentin ekolojik yaşam ve permakültür bakımından özellikli bölgelerinin haritalanması ve planlamasının yapılması,

- Ekolojik yaşam ve permakültür alanında yatırım yapabilecekler ile bu alanlarda istihdam edilecekler için özel teşvikler ve desteklerin sunulması,
- Köylerde doğal yapıyı bozmamak kaydıyla restorasyon ve diğer uygulama örneklerinin gerçekleştirilerek buraların cazibe merkezi haline getirilmesi,
- Ekolojik yaşam ve permakültür bakımından nitelikli işgücünün mevcut olmadığı ve nitelikli insan kaynağını üretebilmek adına eğitimlerin verilmesi, eğitim-öğretim kurumlarında programların açılması gibi eylemler önerilmiştir.

Ayrıca ekolojik yaşam ve permakültüre dönük uygulama bakımından;

1. Tabiat parkları,
2. Eko köy projeleri,
3. Hobi bahçeleri,
4. Tahtalı Göleti’nde mevcut proje,
5. Köylerde hayvan bakımı, süt sağımı gibi etkinliklere misafirlerin katılımı,
6. Çeşitli ilçelerde bulunan doğa ve yürüyüş parkurları,
7. Kandıra ve Kartepe gibi ilçelerde görülen tarımsal turizm uygulamaları gibi örnekler sunulmuştur.

Kocaeli’nin Tarım Turizmine Açılması Durumunda Öngördüğünüz Olumlu Ve Olumsuz Yönler Nelerdir? Olumsuzluktan Çevrenin Sürdürülebilirliğine Yönelik Riskler, Bu Risklerin Nasıl Önlenebileceği Ve Kocaeli’nin Zengin Biyoçeşitliliğinin Korunması İçin Hangi Çalışmalar Yapılabilir?

- Kocaeli’nin tarım turizmine açılması halinde gelişebilecek olumlu ve olumsuz durumların belirlenmesi,
- Olumsuzlukların yaratabileceği çevresel sürdürülebilirlik risklerinin belirlenmesi ve bunları önleme stratejileri ile biyoçeşitliliği koruma anlamında yapılabileceklerin müzakere edilmesi ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Yukarıda sayılan amaçlara erişme durumunda;

- Kocaeli’nin tarım turizmine açılması stratejilerinin daha sağlıklı belirlenip uygulanabilmesi,

- Kentin çevre ve ekolojik dokusu ile tarımsal faaliyetlere ilişkin alt yapısının korunması,
- Bu anlamda ortaya çıkabilecek risklerin öngörülerek bunlara karşı tedbirlerin alınması,
- Tarım turizmi bakımından istihdam ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi,
- Kent ekonomisine sürdürülebilir şekilde katkı yapılması gibi sonuçların ortaya çıkabileceği müzakere edilmiştir.

Tarım turizmi ve çevresel sürdürülebilirlik bakımından;

- Tarım turizminin geleneksel tarım uygulamaları ile köy yaşantısı ve mevcut doğal dokuyu olumsuz etkilene potansiyelinin olması,
- Turistik girişimlerin çevresel bozulmalara, endemik bitki ve diğer canlı popülasyonlarında zararlara neden olması,
- Tarım turizminin tek başına gelir odaklı düşünülmesi ve çevrenin ve ekolojik korunmanın sağlanması için ayrıca yatırım yapılmaması,
- Biyoçeşitlilik ve sürdürülebilirlik konusunda yatırımcılar, üreticiler ve genel olarak topluma farkındalık olmaması,
- Bahse konu alanlarda tam anlamıyla yetişmiş işgücünün olmaması,
- Sivil toplum örgütlerinin de sürdürülebilirlik ve çevrenin korunması bakımından girişimlerinin yetersiz kalması,
- Tarım turizmi bakımından alt ve üst yapı yetersizliği,
- Bu bakımdan yatırımların yetersizliği ve elverişsizliği,
- Kamu otoritelerinin konuyu istihdam, kent ekonomisi gibi daha dar bir spektrumdan değerlendirmesi gibi problemlerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Bu gibi problemlerin kaynaklarına bakıldığında ise;

- Tarım turizmine kentin bütün bileşenleri ile müştereken henüz hazır olmaması,
- Kenti ekolojik ve biyoçeşitlilik bakımında haritalanmasının tamamlanmamış olması,
- Tarım turizmi gibi bazı yeni ve yenilikçi uygulamaların sadece yeni gelir kalemleri ve ekonomik katkıları bakımından olumlu yönleriyle değerlendirmeye alınması,
- Tarım turizminin bölgeye verebileceği zararları ortadan kaldıracak destekleyici yatırımların düşünülüyor olması, muaccel görülmemesi veya zaman bırakılması,

- Bu gibi uygulamaların olumsuz yanlarının yeterince tartışılmaması, tartışmaya açılmaması gibi gerekçelere bağlı olarak geliştiği değerlendirilmiştir.

Tarım turizmi ve çevresel sürdürülebilirliğe ilişkin problemleri çözümünde;

- Kentte bulunan akademik örgütlerin bilgi birikimi ve uzmanlık açısından bahse konu sorun alanlarıyla ilgili belirli bir olgunluğa erişmiş olmaları,
- Kamu otoritelerinin bahse konu sorunlara olan ilgi ve uygulamalarının artması,
- Tarım turizmi alanında yatırımcıların da ilgisinin artması ve nitelikli iş gücünün geliştirilmesi ihtiyacının farkına varılması,
- Sivil toplum ve örgütlerinin çevrenin korunması ve sürdürülebilirlik konusundaki farkındalık ve eylemlerinin artması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Tarım turizminin olumlu olarak;

1. Kente ekonomik kazanımlar sağlayabilecek olması,
 2. Yeni yatırımlar çekecek olması,
 3. Yeni istihdam olanakları ve sahaları açacak olması,
 4. Çevrenin korunması ve sürdürülebilirlik açısından farkındalık ve eyleme geçme baskısı oluşturmaması,
 5. Kentin geleneksel ve doğal dokusunun korunmasına ve tanıtılmasına olanak sağlayabilecek olması,
 6. Kentin doğal yapısında mevcut canlı türleri ile sonradan imal edilen yapıların kayıt altına alınarak korunması,
 7. Köy yaşamının ve değerlerinin tanıtımına katkı yapacak olması,
 8. Köylerdeki tarihi evler gibi yapıların korunmasına katkı yapacak olması,
 9. Tarımsal alanlarda yeni ve turizme elverişli uygulamaların yapılması,
 10. Bölgesel ürünler üzerinden yapılacak festivaller ile bölgesel ürünlerin tanıtımının ve festival anlayışının kurumsallaşabilecek olması,
 11. Köylü ve tarımsal faaliyetler ile iştigal edenler için yeni ve yenilikçi uygulamalar vasıtasıyla kazanç olanağı sunması gibi katkılarının olabileceği değerlendirilmiştir.
- Tarım turizminin olumsuzlukları bakımından ise;
 1. Kentin doğal yapısı ve otantik özelliklerinin bozulabilecek olması,

2. Çevre kirliliğine neden olunması,
3. Suyun ve toprağın zarar görme ihtimalinin olması,
4. Tarım alanlarında yapılaşmaya neden olacak olması,
5. Köy yaşantısı ve sosyolojisini değişime maruz bırakması,
6. Köylü ve üreticinin rant nedeniyle elindeki arazileri satması ile kent sosyolojisinin bozulması,
7. Endemik canlı türlerine zarar verilmesi,
8. Su kaynakları ile toprağın bozulmasına neden olunması gibi durumlar sıralanmıştır.

Bu risklerin ortadan kaldırılması ve biyoçeşitliliğin korunması amacıyla;

1. Risklere karşı topyekûn duyarlık ve farkındalık çalışmalarının yapılması, eğitimlerin verilmesi
2. Sivil toplum örgütleri ile kamu otoritelerinin daha fazla sorumluluk üstlenmesi ve inisiyatif kullanması,
3. Alt ve üst yapı yatırımlarının hızla yapılması,
4. Kentin tarım turizmi bakımından uygun bölgelerinin uzmanlar marifetiyle belirlenmesi ve planlamalarının yapılması,
5. Yapılacak projelerde çevrenin korunmasına dönük tedbirlerin mutlaka aranması,
6. Tarım turizminin sadece iktisadi kalkınma ve istihdam gibi olumlu yönlerine odaklanılmaması,
7. Konunun uzmanlarından yardım ve destek alınması,
8. Yerli ve yabancı iyi uygulama örneklerinin takip edilmesi ve gerektiğinde müşterek çalışmaların yapılması,
9. Kentin kültürel, tarihi ve bitki dokusuna uygun projelerin kabul edilmesi ve desteklenmesi,
10. Tarım turizmi bakımından yetkin üreticilerin desteklenmesi,
11. Sürdürülebilirliğe odaklanan projelere önem ve öncelik verilmesi,
12. Biyoçeşitlilik bakımından kentin sahip olduğu zenginliklerin kayıt altına alınması,
13. Tarım turizmi uygulamalarının sıkı denetlenmesi ve olası zararlar karşısında katı yaptırımların uygulanması gibi öneriler geliştirilmiştir.

Kocaeli'nin Coğrafi İşaretli Ürünleri Nelerdir, Neler Olmalıdır? Bu Ürünlerin Yeterince Tanıtılıp Tanıtılmadığı Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? Coğrafi İşarete Sahip Olan Yöresel Ürünlerin Kocaeli'nin Turizm Ve Tanıtımına Katkısı Ve Bu Katkının Sağlanabilmesi İçin İzlenecek Stratejiler Neler Olabilir? Bu Ürünlerin Markalaştırılması İle İlgili Önerileriniz Nelerdir? (Kooperatif Vb. Gibi Yapılanmalar)

- Kocaeli'nin mevcut coğrafi işaretli ürünlerini belirlemek,
- Coğrafi işaret alınabilecek ürünleri belirlemek,
- Bu ürünlerin tanıtımını müzakere etmek,
- Coğrafi işarete sahip ürünlerin kentin turizm ve tanıtımına katkısını tartışmak,
- Bu anlamda uygulanabilecek stratejileri belirlemek,
- Bu ürünlerin markalaşması için yapılacakları belirlemek hususları ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Bahse konu amaçlara erişilmesi halinde,

- Kocaeli'nin mevcut coğrafi işaretli ürünlerinin envanterinin çıkartılması,
- Coğrafi işaret alma potansiyeli olan ürünlerin belirlenmesi,
- Coğrafi işaretli ürünler üzerinde kent ekonomisine ve üreticiye katkı yapılması,
- Coğrafi işaretli ürünlerin turizm gibi alanlar için kullanılması,
- Markalaşması tamamlanmamış ürünlerin markalaşmalarına katkı verilmesi gibi etkilerinin olabileceği düşünülmüştür.

Bu amaçlarla ilgili problemlerin ise;

- Coğrafi işaretleme, işaret alma gibi hususların ve işlevlerinin yeterince bilinmiyor olması,
- Bunların katkı ve faydalarına inanılmaması, bu anlamda farkındalık olmaması,
- Coğrafi işaretlemenin belirli bir süreç ve maliyet gerektirmesi,

- Coğrafi işaret alınacak ürünleri belirlemede güçlüklerin olması,
- İlgili ürünlerin tanıtılmasında sorumlulukların belirlenmemiş olması,
- Kamu otoritelerinin ilgisizliği gibi başlıklar altında sıralanabilmesi mümkündür.

İlgili problemlerin nedenlerine bakıldığında;

- Üreticilerde ve kamu otoritelerinde coğrafi işaretleme ve bunun katkıları konusunda duyarlılıkların yeni geliyor olması,
- Coğrafi işaret almanın zaman ve maliyet sorunu,
- Coğrafi işaretlemede görev ve sorumluluk belirsizliği,
- Bu anlamda koordinasyon ve müşterek çalışma zorluğu,
- İlgili ürünlerin tanıtılması için ayrı bir bütçeye ihtiyaç olması gibi önerilerin öne çıktığı anlaşılmaktadır.

Bahse konu problemlerin çözümünde ise;

- Kamu otoritelerinin giderek daha fazla sorumluluk üstlenmeye başlaması,
- Ticaret Odası gibi kuruluşların coğrafi işaretleme konusunda çalışmalar yapması,
- Kentte coğrafi işaretlemeyle ilişkin bir kültür oluşmaya başlaması,
- Başka illerdeki coğrafi işaretleme çalışmaları ve bunların faydalarının paylaşılması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Kocaeli'nin coğrafi işaret alan ürünlerinin;

1. Hereke İpek Halısı,
2. Hereke Yün El Halısı,
3. Hereke Yün İpek El Halısı,
4. İzmit Pısmaniyesi,
5. Karamürsel Sepeti,
6. Kandıra Bezi,
7. İzmit Simidi olduğu belirlenmiştir.

Bununla birlikte coğrafi işaret alınması muhtemel ürünlerin ise;

1. Derince Çenesuyu,
2. Yarımca Kirazı,
3. Kocaeli Sütlü Nuriye Tatlısı,
4. Kandıra Hindisi,
5. İhsaniye Elması,
6. Değirmendere Fındığı,
7. Eşme Ayvası,

8. Döşeme Bebeği,
 9. İzmit Çınarı gibi anıt ağaçlar,
 10. Kandıra Manda Yoğurdu,
 11. Kandıra Taşı gibi ürünlere de coğrafi işaret alınabileceği müzakere edilmiştir.
- Coğrafi işaretli ürünlerin ulusal ve uluslararası anlamda tanıtılması,
 - Bu amaçla ortak girişim gruplarının oluşturulması,
 - Sivil toplum ve örgütlerinin farkındalıklarının artırılması ile coğrafi işaretli ürünlere ilgilerinin yükseltilmesi,
 - Coğrafi işaret almış başka ürünler ile diğer illerdeki uygulamaların takip edilmesi ve bunlar üzerinden diğer ürünler için propaganda çalışmalarının yapılması,
 - Coğrafi işaretli ürünlerin kent tanıtımı ve ekonomisine katkı bakımından öneminin gösterilmesi,
 - Coğrafi işaretli ürünlerin kalıcılık ve katkılarının artırılması bakımından kurumsal bir mantıkla sahiplenilmesi ve muhafaza edilmelerinin, üretilip sunulmalarının sağlanması gibi eylemler önerilmektedir.

Kocaeli İlindeki Yoğun Üretilen Tarımsal Ürünler (Ayva, Kestane, Aromatik Bitkiler Vb.) İçin Düzenlenen Festivallerde, Ülkemizdeki Bağbozumu Festivallerinde Olduğu Gibi Ziyaretçilerin Hasat Da Dahil Tam Katılımının Sağlanması Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? Bu Tip Festivallerde Ziyaretçilere Deneyim Yaşatabilmek İçin Önerileriniz Nelerdir?

- Kocaeli'nde yoğun olarak üretilen tarımsal ürünler için düzenlenen festivallerde ziyaretçilerin katılımının sağlanması hakkında genel düşünceleri toplamak,
- Bu tip festivallerde ziyaretçilere deneyim yaşatmaya dair önerilerini belirlemek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Bu amaçlar doğrultusunda ortaya çıkması muhtemel etkilerin;

- Tarım turizminin gelişmesine katkı sağlanması,

- Festivaller ve bunlar vasıtasıyla kent ve beldelerin tanıtılması,
- Kent ekonomisi ile üreticiler ve yerel halka katkı sağlanması,
- Genel olarak yerli ve il dışı halk için etkinlikler düzenlenmiş olması,
- Yerel tarım ürünlerinin pazarlanmasına katkı sağlanması,
- Yerel istihdama katkı yapılması,
- Kamu otoriteleri için ayrı ve ayrıcalıklı fonksiyonlar üretilmesi gibi etkilerinin olabileceği değerlendirilmektedir.

Yerel ürün ve bunlara özgü düzenlenen festivallerle ilgili;

- Yeterince kurumsallaşamamış olmaları,
- Yatırım ve sermaye birikimi gerektiriyor olmaları,
- Kamu otoritelerinin yoğun ilgi ve desteğini gerektiriyor olmaları,
- Yerli üretici ve halkın festivallere dışarıdan ve kendileri dışındaki aktif katılımlara karşı çekinik olmaları, faydalarının tam olarak kestirilememesi,
- Kent dışından katılımlı festivallerin kentin sosyo-kültürel dokusuna da zarar verme ihtimalinin bulunması gibi problemler tanımlanmıştır.

Festivallerle ilgili problemlerin nedenleri ise;

- Festival düzenleme konusunun kesintili olması ve bazı alanlarda yeni yeni uygulanması,
- Yerel idareler, meslek örgütleri ve odalar gibi kamu otoritelerinin konuya ilgilerinin yeni yeni gelişmesi,
- Halkın tam anlamıyla festival mantığını kavramamış olması,
- Dışarıdan festivallere katılacakların yerel olanaklara karşı korumacı davranmaması gibi başlıklar altında sıralanması mümkündür.
- Kentte bir süredir ayva, kiraz ve fındık gibi festivallerin uygulanıyor olması ve bu anlamda bir birikimin oluşması,
- Ticaret Odası ve belediyeler gibi otoritelerin festival mantığını kavramış olması ve bu anlamda destek sunmaları,
- Kentte yerel festival yapmaya uygun ürün ve alanların bulunması,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması,
- Festivallerin faydalarının somut ve görünür olması,

- Kocaeli'nin ulaşım açısından avantajlı konumda bulunması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Festivallerin çeşitlendirilerek sürdürülmesi, bu anlamda;

1. Fındık (Değirmendere, Kandıra),
 2. Mantar,
 3. Balıkçılık,
 4. Derince hasat sonu festivali,
 5. Ayva,
 6. Kestane,
 7. Kiraz (Balaban),
 8. Kandıra'da üretilen ürünlerin hasat bayramı/şöleni,
 9. Mancar (Kandıra) gibi konularda da festivaller düzenlenmesi önerilmektedir.
- Festivallerin daha çok tarım alanları dışında düzenlenerek mevcut dokuya ve ürünlere zarar verilmesinin önlenmesi,
 - Gelen misafirlerin ağırlanabileceği konak ve konutların yapılması,
 - Köy evlerinin bu amaçla restorasyonu ve kullanılması,
 - Hasat festivalleri için arazilerin elverişli olmaması nedeniyle yapılacak etkinliklerin daha uygun alanlarda gerçekleştirilmesi,
 - Alt yapı ve üst yapının gelecek olanların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesi,
 - Festivaller kapsamında dışarıdan katılacaklara tam deneyim yaşatılması (peynir, tarhana, salça ve erişte yapımına fiilen katılımlarının sağlanması) gibi öneriler geliştirilmiştir.

Online Hobi Bahçeleri, Çiftlikler Gibi Uygulamaların Kocaeli İlinde Gerçekleştirilebilmesi İle İlgili Olarak Ne Düşünüyorsunuz? Hangi Ürünler İçin, Hangi Bölgelerde, Ne Şekilde Uygulamalar Gerçekleştirilebilir?

- Online hobi bahçeleri, çiftlikler gibi uygulamaların Kocaeli ilinde gerçekleştirilmesi ile ilgili düşünceleri belirlemek,

- Bölgesel olarak bu amaçla kullanılabilecek ürün ve uygulamaları belirlemek ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Yukarıda sıralanan amaçlar gerçekleştirildiğinde;

- Kentte tarım turizmi ve tarımsal ekonomi bakımından ayrı alanların açılması,
- Bu anlamda kent ve üreticiye ekonomik katkı sağlanması,
- İlgililerine farklı deneyimler sunulabilmesi,
- Kentin doğal ve tarıma ilişkin özelliklerinin tanıtılması,
- Kente daha fazla yatırım çekilmesi,
- Yeni istihdam sahalarının açılması,
- Yeni istihdam sahalarının açılması gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

Bu alanlardaki olası problemlerin ise;

- Kentin ve toplumun online uygulamalara tam hazır olmaması,
- Online uygulamaların maliyetli ve belirli bir yatırımı gerektirmesi
- Ayrıca uzmanlık ve teknik bilgi gerektirmesi
- Kamu otoritelerinin bu anlamda destekleri ile yasal ve idari düzenlemelerin de yapılması zorunluluğunun olması,
- Kentte hobi bahçeciliğin uzun bir geçmişinin olmaması,
- Online tarım ve hobi bahçeciliği gibi uygulamaların genel olarak toplum ve üreticiler tarafından yeteri kadar bilinmiyor olması gibi problemlerin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Bu problemlerin nedenlerine bakıldığında;

- Online hizmetlerin güçlü teknolojik alt yapı gerektirmesi,
- Uzmanların ve teknik personelin ayrıca görevlendirilmesine ihtiyaç duyması,
- Tarım alanında online hizmetlerin yeni yeni gelişiyor olması,
- Üreticilerin sermaye yeterlilikleri bakımından gelişmemiş olması,
- Üreticilerin geleneksel tarımsal faaliyetler dışındaki alanlara ilgi göstermemesi,
- Online hizmetler konusunda yatırımcı bulmanın zor olması gibi nedenlere bağlı olarak geliştiği ileri sürülebilir.

Bahse konu problemlerin çözülmesi bakımından;

- Kentte tarım ve teknoloji konusunda yetkin akademik birimlerin ve uzmanların bulunması,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması nedeniyle kaynakların ve teknik uzmanların erişiminde kolaylık olması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Online hobi bahçeciliği ve diğer turistik etkinlikler bakımından;

1. Kandıra'da tarımsal faaliyetler,
 2. Karamürsel'de balık ve su kaynakları,
 3. Kartepe'de meyvecilik ve balıkçılık,
 4. Başiskele'de orman, akarsular ve yürüyüş parkurları,
 5. Körfez'de meyvecilik,
 6. Derince'de Tahtalı Göleti
 7. Lavanta üretimi ve yağının çıkartılması
 8. Hayvanların bakılması ve süt sağılması gibi etkinliklerin önerilmiş olduğu ifade edilebilir.
- Bu gibi etkinliklerin yapılabilmesi için teknolojik olanakları geliştirilmesi,
 - Üreticilerde ve genel olarak toplumda farkındalık yaratılması,
 - İlgili alanlar yatırım yapılması, yatırımcı bulunması,
 - Tanıtım ve reklam yapılması gibi öneriler geliştirilmiştir.

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

8 NO'LU MASA

Akıllı Tarım ve Dijital Pazarlama

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

8 NO'LU MASA

AKILLI TARIM VE DİJİTAL PAZARLAMA

Moderatör

Prof. Dr. Metin TURAN

Kurum/ Unvan

Yeditepe Üniversitesi, Genetik Biyomühendisliği

Raportör

Ersin YOLASIĞMAZ

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Bilgisayar Mühendisi

Masa Koordinatörü

Mehmet COŞKUN

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Semra KOŞUMÇU

Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü / İlçe Müdürü

Dr.Öğr. Üyesi Mine Gül ŞEKER

Gebze Teknik Üniversitesi / Dr.Öğr. Üyesi

Doç.Dr. Sanem ARGİN

Yeditepe Üniversitesi / Gümrük İşletme Bölüm Başkanı

Dr. Nihat ÖZCAN

TÜBİTAK MAM / Başuzman Araştırmacı

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜNEŞ

Gebze Teknik Üniversitesi- Savunma Teknolojileri Enstitüsü

Tahsin Can KUŞKAN

Kocaeli Ticaret Odası / Meclis Üyesi

Fikret FIRINCI

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Ziraat Mühendisi

Salih GÜNER

SEKAPARK Aş./ Müdür

Özkan GÜLTOPRAK

Kocaeli İl Ticaret Müdürlüğü / Memur

Ahmet Cihat KAHRAMAN

Marmara Belediyeler Birliği / Çevre Yönetimi Koordinatörü

Mesut ÇINAR

MARKA / Uzman

Haşim ŞAHİN

Gebze Belediyesi / Ziraat Mühendisi

Bora SADIÇ

Bayraktar Köyü / Çiftçi- Bitkisel Üretim

Metin KAYA

Karamürsel Akçat Mahalle Muhtarı

Hakan ERGENE

Mupa / Mantar Üreticisi

Erdoğan TEKİNALP

Kandıra Ziraat Odası / Ziraat Mühendisi

Damla GÜROCAK

Kandıra Ziraat Odası / Ziraat Mühendisi

Oğuz USLU

Girişimci- Makine Mühendisi

Ali BOSTAN

Kocaeli Kent Konseyi / Yönetim Kurulu Üyesi

Ayhan ACAR

KBB Haller Şube Müdürlüğü / Haller Şube Müdürü

Neslihan YAVUZ

KBB Haller Şube Müdürlüğü / Mühendis

Dilara ÜZÜNLÜ

Gebze Teknik Üniversitesi- Öğrenci

Abdulkadir KÖYBAŞI

Veteriner Hekimleri Odası- Veteriner Hekimi

Kemal İMANOĞLU

HGT TARIM- Yazılım

Tarımsal Üretimde Dijitalleşme Ve Teknoloji Hangi Düzeydedir? Bu Teknolojiler Kocaeli Ölçeğinde Neler Kazandıracaktır?

- Tarımsal üretimde dijitalleşme ve teknolojinin düzeyini belirlemek,
- Bu teknolojilerin Kocaeli ölçeğinde kazanımlarını belirlemek ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Yukarıda sayılan amaçlara erişildiğinde;

- Kocaeli’nde yapılan tarımsal faaliyetlerde teknolojik farkındalık ve kullanım oranını artırmak,
- Daha nitelikli ve kaybı az, verimliliği yüksek tarımsal faaliyet gerçekleştirmek,
- Daha az çevresel zarara neden olmak ve ekolojik üretim yapmak,
- Değer zinciri yaratmak,
- Bilimsel tarım üretimi gerçekleştirebilmek,
- Gıda güvenliğinin sağlanması,
- Verinin kaydedilmesi, paylaşılması ve aktarılmasını mümkün kılmak,
- Üreticinin refahının artırılması, zahmet ve külfetli üretimin dönüştürülmesi,
- Kamu otoriteleri bakımından daha kontrol edilebilir ve izlenebilir bir üretim sürecinin oluşturulması gibi etkilerin meydana gelmesi değerlendirilmektedir.

Bahse konu amaçlara erişmede karşılaşılabilecek problemlerin;

- Teknolojiye yatırım maliyetli ve sermaye birikimi gerektiriyor olması,
- Teknik bilgi ve uzmanlık gerektirmesi,
- Girdi maliyetlerini artırması nedeniyle tercih edilmemesi,
- Üreticilerin eğitim ve farkındalık düzeylerinin düşük olması,
- Teknolojik tarım uygulamalarında çalışacak işgücü bulmanın zor olması gibi problemler tanımlanmıştır.

Yukarıda ifade edilen problemlerin nedenleri ise;

- Üreticinin yeteri kadar sermaye birikimine sahip olmaması,
- Kredi olanaklarının düşük, mevcutların ise cazip bulunmaması,
- Teknolojiye erişimin özellikle yabancı teknolojiye kur

farkı vs.den dolayı güç olması,

- Üreticilerin daha çok atadan kalma usullerle üretim yapan kişiler olması,
- Tarım kesiminde normal istihdam yanı sıra teknolojiye dayanan istihdamın da düşük olması gibi başlıklar altında sıralanabilir.

Tarımda dijitalleşme konusunda sahip olunan kaynaklar ise;

- Kentte mühendislik, tarım gibi alanlarda eğitim veren, ileri araştırma yapma kapasitesine sahip ve uzmanlar istihdam eden akademik örgütlerin mevcut olması,
- İstanbul gibi bir metropole yakın olunması nedeniyle yatırımcı, teknik bilgiye sahip uzman gibilerinin bulunma ve erişilme ihtimalinin yüksek olması,
- Veri işleme sistemleri, yapay zeka, bulut sistemleri, sensörler, uydu sistemleri gibi gelişmelerin alanda mevcut olması,
- Akıllı tarım teknolojisinin geliştiriliyor olması,
- Alanda Dijital Tarım Platformu gibi veya başkaca teknolojik tabanlı tarımsal uygulamaları destekleyen örgütlerin, oluşumların mevcut olması gibi kaynakların bulunduğu değerlendirilmektedir.
- Teknolojik tarım yapma arayışında olanlara destek ve kredilendirme yapılması,
- Teknik bilgi ve uzmanlığa sahip kurum/kuruluş ile uzmanların üreticilerle buluşturulması
- Dijital tarım yoluyla değer zinciri oluşturma konusunda girişimlerde bulunulması,
- Teknolojinin faydalı modellerinin belirlenerek alınması,
- Veri işleme sistemleri, yapay zekâ, bulut sistemleri, sensörler, uydu sistemlerinin kullanılmasının teşvik edilmesi,
- Üretimden tüketime barkod sistemi geliştirilerek kontrol ve izlenebilirliğin artırılması,
- Akıllı tarım teknolojisi ve SMS bilgilendirme sistemi ile hava durumu, iklim şartları, gübreleme, ilaçlama gibi konularda bilgi üreticiye bilgi sunulması,
- Mobil servis sağlayıcıların sunduğu akıllı tarım çözümlerinin geliştirilmesi ve daha çok kullanımının sağlanması,
- Ürün bazında izlenebilirlik ve çiftçi ile tüketicinin buluşturulması (Uzman çiftçi platformu vasıtasıyla)
- Dijital tarım istasyonu (İklimlendirme istasyonu) gibi uygulamaların takip edilmesi ve uygulanması,

- Kocaeli genelinde uygulanabilir dijital tarım faaliyetleri ile;
 1. Tarım girdilerinin takibi ve zararlıların ayıklanması,
 2. Ürün fiyat takip sistemi ile fiyat kontrolü,
 3. Ürün miktarının kontrolü ile talep ve arzın yönetilmesi,
 4. Üretim planlamasının yapılabilmesi,
 5. Tarımdan kaynaklı atık yönetiminin yapılabilmesi,
 6. Üretime ilişkin envanter ve arşiv kaydı oluşturulması,
 7. Çevreye daha az zarar verilmesi,
 8. Ürünlerin test ve analiz edilmesi,
 9. Ürün bazına tüketici güveninin tesis edilmesi,
 10. Danışmanlık hizmeti sunulması,
 11. İyi tarım uygulaması ile sertifikasyon almanın mümkün olması,
 12. Kocaeli'nin tarım konusunda markalaşması,
 13. Talebin hızlı ve nitelikli bir şekilde karşılanması gibi çıktılarının elde edilmesi beklenmektedir.

Kocaeli'de Akıllı Tarım Uygulamalarının Üretici, Tüketici Ve Ekoloji Bazında Kazandırdıkları Neler Olabilir? Bu Sürecin Oluşumda Mevcut Duruma Entegrasyonu Nasıl Yapılmalıdır?

- Kocaeli'nde akıllı tarım uygulamalarının üretici, tüketici ve ekoloji bazında kazanımlarını belirlemek,
- Akıllı tarım uygulamalarını mevcut duruma entegre etmenin yollarını müzakere etmek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Yukarıda bahsedilen amaçların üreteceği etkilerin;

- Kocaeli'nde akıllı tarım uygulamaları sayesinde çevresel zararların engellenmesi,
- Ekolojik dengenin ve korunumun sağlanması,
- Endemik canlı türlerinin korunması,
- Sürdürülebilir iyi tarım uygulamalarının gerçekleştirilmesi,
- Kocaeli'nde mevcut tarımsal uygulamaların dijitalleşmesinin sağlanması gibi etkilerin oluşabileceği değerlendirilmektedir.

Bahse konu amaçlara erişme noktasında oluşabilecek problemler ise;

- Akıllı tarım uygulamalarının sağlayacağı yararlar konusunda farkındalığın düşük olması,
- Akıllı tarım uygulamalarına entegrasyonun zor ve yavaş olması,
- Bu uygulamaların sermaye birikimi ve yatırım gerektirmesi,
- Yine bahse konu uygulamaların teknik bilgi ve uzmanlık gerektirmesi,
- Bu uygulamaların bazı dezavantajlarının olması,
- Kocaeli'nde daha çok geleneksel tarım uygulamalarının kullanılıyor olması gibi başlıklar altında toplanmış ifade edilebilir.

Yukarıda bahsi geçen problemlerin oluşmasında ki nedenler;

- Üreticilerin eğitim ve farkındalık düzeylerinin düşük olması,
- Akıllı tarıma yatırım yapacak üretici nitelik ve sayısının düşük olması,
- Üreticilerin uzmanlıklarının yeterli olmaması,
- Yeni tarım uygulamalarına geçişin zaman alıcı ve tarımda bekleme sürelerinin düşük olması gibi başlıklar altında toplandığı değerlendirilmektedir.

Bahse konu problemlerin çözümünde;

- Kentte bulunan akademik örgütlerin mühendislik ve tarım konusunda donanımlı olması ve uzmanlar istihdam etmesi,
- Dijital tarım uygulamalarının mevcut olması (DİTAP, AKT gibi),
- Büyükşehir Belediyesi'nin akıllı tarım uygulamalarına destek vermesi,
- Kocaeli'nin akıllı tarım uygulamaları için elverişli olması gibi kaynakların mevcut olduğu düşünülmektedir.
- Üretim süreçlerinde akıllılaşma oranının artırılarak değer zinciri yaratılmaya odaklanılması,
- Akademik kuruluşlardan destek alınması,
- Yapay zeka, bulut sistemleri, sensörler, uydu sistemleri gibilerinin kullanımının sağlanması,
- Akıllı tarım uygulamalarının kullanımının artırılması bakımından iyi uygulama örneklerinin tanıtılması, faydalarının anlatılması
- Uydu sistemleri vasıtasıyla arazi yapısı, ekim alanlarının büyüklüklerinin takip edilmesi,

- Topraktaki nem, yaprak renk değişimi gibi faktörlerin belirlenip işlenerek üretici karar destek sistemlerine aktarılması,
- Geçmiş yıllardaki verilerin depolanması ve paylaşılması ile üreticilerinin gelecek kararlarına zemin oluşturulması,
- Üreticiye geleneksel tahmin yöntemlerinin artık işlevsiz hale geldiğinin anlatılması,
- Üretim planlaması, pazarlama gibi iş süreçlerinin akıllı teknolojiler vasıtasıyla görülmesi,
- Tarımsal atıkların kayıt altına alınması ve takibinin dijital olarak sağlanması gibi eylemler önerilmektedir.

Tarladan Sofraya Gıda Zincirinde İzlenebilirlik Uygulamaları Nelerdir?

- Başından sonuna değin gıda zincirinde izlenebilirlik uygulamalarının belirlenmesi ana amaç olarak düşünülmüştür.

Gıda zincirinde izlenebilirlik uygulamalarının belirlenmesi ile;

- Ürünlerin üretimin başından sonuna değin takip edilmesi,
- Böylece gıda güvenliğinin tesis edilmesi,
- Güvenilir üretim, güvenilir üretici imajının oluşturulması,
- Daha sağlıklı besinlerin tüketiciyle buluşturulması,
- Oluşabilecek fiyat farklılıklarının izlenmesi,
- Üretim sürecine katılabilecek zararlıların engellenmesi gibi etkilerin oluşabileceği değerlendirilmiştir.

Gıda zincirinde izlenebilirlik uygulamaları bakımından;

- Her üretimin izlenebilirliğe uygun olmaması,
- Üreticilerin hepsinin izlenebilirlik konusunda hevesli olmaması,
- İzlenebilirliği sağlayacak teknolojilerin maliyetli olması,
- İzlenebilirliğin her aşaması için (tohum, iklim şartları, ekim dönemi, hasat gibi) veri toplamanın mümkün olmaması,
- Bu konuda yasal düzenlemelerin ve fikir birliğinin yeteri kadar gelişmemiş olması,

- İzlenebilirlik uygulamalarının yeterince bilinmiyor olması gibi problemlerin mevcut olduğu anlaşılmıştır.

Gıda zincirinde izlenebilirlik uygulamalarına özgü problemlerin oluşumunda;

- Üreticilerin tutucu davranması,
- Yasal uygulama ve denetimlerin yeteri kadar gerçekleştirilmemesi,
- Tüketici tarafında izlenebilirlik açısından farkındalığın yüksek olmaması,
- Geleneksel tarım faaliyetlerinin halen sürdürülmeye devam edilmesi gibi nedenlere dayalı olarak geliştiği ifade edilmektedir.
- İzlenebilirlik konusunda bazı uygulamaların halen uygulanması (hal uygulaması, akıllı tarım teknolojileri gibi)
- Büyükşehir Belediyesi, akademik örgütler ve sivil toplum kuruluşlarının izlenebilirlik konusunda duyarlı davranması,
- Birtakım yeni yazılımların ve uygulamaların geliştiriliyor olması (Akıllı Tarım Çözümü gibi) benzeri kaynakların alanda mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- İzlenebilirlik konusunda barkod sistemi, yaş sebze fiyat kayıt sistemi ve Büyükşehir Belediyesinin kurmuş olduğu sistemler gibi dijital uygulamalardan yararlanılabileceği değerlendirilmiştir.

Teknolojik Gelişmeler İle Birlikte Tarımsal Modernizasyonun Ve Üründe Katma Değerin Artırılması Nasıl Sağlanmalıdır?

- Teknolojik gelişmeler ile birlikte tarımsal modernizasyonun ve üründe katma değer artırılmasının imkânlarını müzakere etmek ana amaç olarak belirlenmiştir.

Bu amaca erişildiğinde;

- Teknolojik olanaklar sayesinde ürün katma değerinin artırılması, bunun yol ve yöntemlerinin belirlenmesi,
- Üreticinin daha fazla verim ve kar elde etmesi,
- Tüketicinin talebini karşılar nitelik ve nicelikte ürüne kavuşması mümkün olabilecektir.

Yukarıdaki amaca erişmeye mani olabilecek faktörler ise;

- Üreticilerin yeteri kadar eğitilmiş ve teknolojik okur-yazarlık sahibi olmaması,
- Teknolojik yatırımların maliyetli olması,
- Tarımsal modernizasyonun zahmetli ve maliyetli olması,
- Her ürünün teknoloji vasıtasıyla katma değer yaratmaya elverişli olmaması,
- Teknoloji ve modernizasyon vasıtasıyla katma değer yaratılabileceğinin bilinmemesi,
- Katma değer artırılmasının gerekliliği konusunda bilgi eksikliğinin olması gibi başlıklar altında toplanabileceği ifade edilmektedir.

Teknoloji ve modernizasyon yoluyla katma değer artırılmasındaki sorunların ise;

- Üreticinin geleneksel yöntemleri daha çok tercih etmesi,
- Üretimde/üründe katma değer olgusunun bilinmemesi,
- Üretimde teknoloji kullanımının teknik bilgi ve uzmanlık gerektirmesi,
- Modernizasyonun ürün bazında ele alınıyor olması gibi faktörlerden etkilendiği değerlendirilmektedir.

Bahsi geçen sorunların çözümünde;

- Katma değer yaratacak teknolojik olanakların mevcut olması,
- Mevcut tarım araç ve gereçlerinin modern ve son teknoloji ile geliştirilmiş olması,
- Modernizasyon konusunda desteklerin ve kredi olanaklarının bulunması gibi kaynakların hazır olduğu düşünülmektedir.
- Arazi toplulaştırması ve araç parkurunun ortak kullanımı ile cihaz mekanizasyonu (araç iyileştirme) yapılması,
- Kuşaklar arası üretim mantalitesinde farklılıkların mevcut olması, genç kuşakların dijital tarım ve teknoloji sayesinde tarıma kazandırılması,
- Değer zinciri ve marka imajı oluşturulması,
- Fazla üretimin dış satım yoluyla tüketilmesi ve ürünün değerinin düşürülmemesi,
- İnovasyonlar yoluyla ürünün tüketim sürecinin uzatılması,
- Modern ambalajlama ve saklama olanaklarının kullanılması gibi eylemler önerilmiştir.

Üreticinin Yaşadığı Üretim Maliyetleri, Ürün Kalitesi Ve Sağlığı Ve Pazarlama Sorunları Nelerdir? Çözüm Önerileri Neler Olabilir?

- Üreticinin yaşadığı üretim maliyetleri, ürün kalitesi ve sağlığı ile pazarlama sorunlarını belirlemek,
- Bu bakımdan çözüm önerileri sunmak ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Üreticinin yaşadığı üretim maliyetleri, ürün kalitesi ve sağlığı ile pazarlama sorunlarının belirlenmesi;

- Üretim sürecinin başından sonuna değin niteliğini artırmak,
- Tüketici memnuniyet ve tatminini artırmak,
- Üreticinin kayıplarını önlemek ve maliyetlerini düşürmek,
- Tüketici sağlığına odaklanmak,
- Kayıt dışı üretimi azaltmak,
- Hasat öncesi birtakım uygulamaları gündeme getirmek,
- Tüketicinin ürünle yerine ve zamanında buluşmasını sağlamak gibi etkilere ulaşılabilir.

Bahse konu amaca erişilmesinde karşılaşılabilecek muhtemel sorunların ise;

- Üreticinin bazı çekincelerinin olması,
- Pazarlamanın geleneksel yöntemlerle ve tek yanlı olarak yapılmaya devam edilmesi,
- Üretimde maliyet hesabı yapılmaması ve teknolojik olanaklardan özellikle karar almada yararlanılmaması,
- Ürün kalitesine odaklanmanın az olması, daha çok maliyet bazlı kestirmelerin yapılmaya çalışılması gibi başlıklar altında ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Bu sorunların nedenleri ise;

- Üreticinin geleneksel yöntemlerden kolay kolay vazgeçmemesi
- Modern yöntemlere uyum sağlanmasının belirli bir maliyete katlanmayı gerektirmesi,
- Üreticinin sorunları görmezden gelmesi gibi nedenlere dayalı olabileceği düşünülmüştür.

Bahse konu sorunların çözümü amacıyla;

- Modern karar verme olanaklarının geliştirilmiş olması,

- Üreticiye danışmanlık yapabilecek meslek örgütleri veya sivil toplum kuruluşlarının mevcut olması,
- Tüketici tarafından kalite, temiz ve sağlıklı ürün konusunda talep ve baskının olması gibi kaynakların alanda mevcut olduğu değerlendirilmiştir.
- Kayıt dışı üretimin azaltılması (vergi vermemek için üretimin kayıt altına alınmaması),
- Üretim kayıplarının engellenmesi,
- Mumyalama ve hasat öncesi (beslenme ve bakım gibi) uygulamaların tatbik edilmesi,
- Dijital pazarlamaya ağırlık verilmesi,
- Kamu otoritelerinin ürünlerin güvenliği ve niteliğine ehemmiyet göstermesi ve sıkı denetim yapması,
- Tahlil ve analiz laboratuvarlarının oluşturulması,
- Soğuk zincir lojistik uygulamalarının geliştirilmesi ve tatbik edilmesi gibi eylemler önerilmiştir.

Kocaeli’de Yaşanılan Tarımsal Enerji Sorunları Nelerdir Ve Tarımsal Üretimde Hangi Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanılabilir?

- Kocaeli’nde yaşanan tarımsal enerji sorunlarını belirlemek,
- Tarımsal üretimde kullanılabilecek enerji kaynaklarını belirlemek ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Kocaeli’nde yaşanan tarımsal enerji sorunlarının ve tarımda kullanılabilecek enerji kaynaklarının belirlenmesi;

- Tarımda karşı karşıya olunan enerji sorunlarının aşılmasına,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasıyla geleneksel enerji kaynaklarının yarattığı çevresel bozulmalarının engellenmesine,
- Tarımda enerji giderlerinin azaltılmasına,
- Sürdürülebilir enerji yönetimine,
- Enerji kesintileri münasebetiyle oluşabilecek zararların aşılmasına olanak sağlayabilecektir.

Kocaeli’nde yaşanan tarımsal enerji sorunları;

- Enerji girdilerinin yüksek olması,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının sıklıkla kullanılmaması,

- Geleneksel enerji kaynaklarının daha çok kullanımının tercih edilmesi,
- Bu nedenle çevresel bozulmaların meydana gelmesi,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının yatırım ve sermaye birikimi gerektirmesi,
- Üreticilerin enerji girdilerinin yüksekliği nedeniyle üretimde darboğazlar yaşaması,
- Yer yer kaçak elektrik kullanma girişimlerinin olması gibi başlıklar altında toplanabilir.

Kocaeli’nde yaşanan tarımsal enerji sorunlarının nedenleri ise;

- Yenilenebilir enerji konusunda üreticilerin bilgili ve farkındalıklarının yüksek olmaması,
- Yenilenebilir enerji kaynakları konusunda uzman ve danışman eksikliğinin mevcut olması,
- Yenilenebilir enerjinin maliyetleri nedeniyle üretici-de isteksizlik oluşması,
- Geleneksel enerji sistemlerinin maliyetlerinin artması,
- Zaman zaman kesintilerin meydana gelmesi,
- Usulsüz enerji kullanımı nedeniyle cezalarla karşı karşıya kalınması gibi başlıklar altında toplanabileceği görülmektedir.

Enerji sorunlarının aşılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarına intibak konusunda;

- Kent doğal yapısının güneş rüzgar enerjisi gibi yenilenebilir enerji türlerini edinmeye uygun olması,
- Yenilenebilir enerji kaynakları konusunda teşvik ve desteklerin olması,
- Kentte ve yakın kentlerde yenilenebilir enerji sistemleri imal tesislerinin olması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına dönük duyarlılık ve farkındalığın artırılması,
- Bu alandaki teşvik ve desteklerin çeşitlendirilmesi (sadece hayvan üretim tesisleri için verildiği beyan edilmiştir),
- Soğuk hava deposu tesislerinin artırılması,
- Otonom robotlar yoluyla üretim sistemlerinin tasarlanması, enerjiden bu yolla tasarruf edilmesi,
- Yenilenebilir enerji kaynakları konusunda uzman ve danışman desteği sağlanması,
- Üretim sistem ve süreçlerinin yenilenebilir enerji kaynaklarına intibak ettirilerek üzere yeniden tasarlanması,

- Tarımsal enerji kullanımında en önemli sorunlar;
 1. Maliyet,
 2. Çevre, toprak ve su gibi alanlarda kirliliğe neden olma,
 3. Enerji kesintilerinin mevcut olması,
 4. Yasal olmayan enerji kullanımı,
 5. Üretim sistem ve süreçlerinin yenilenebilir enerjiye uygun olmaması gibi sorunlar ileri sürülmüştür.

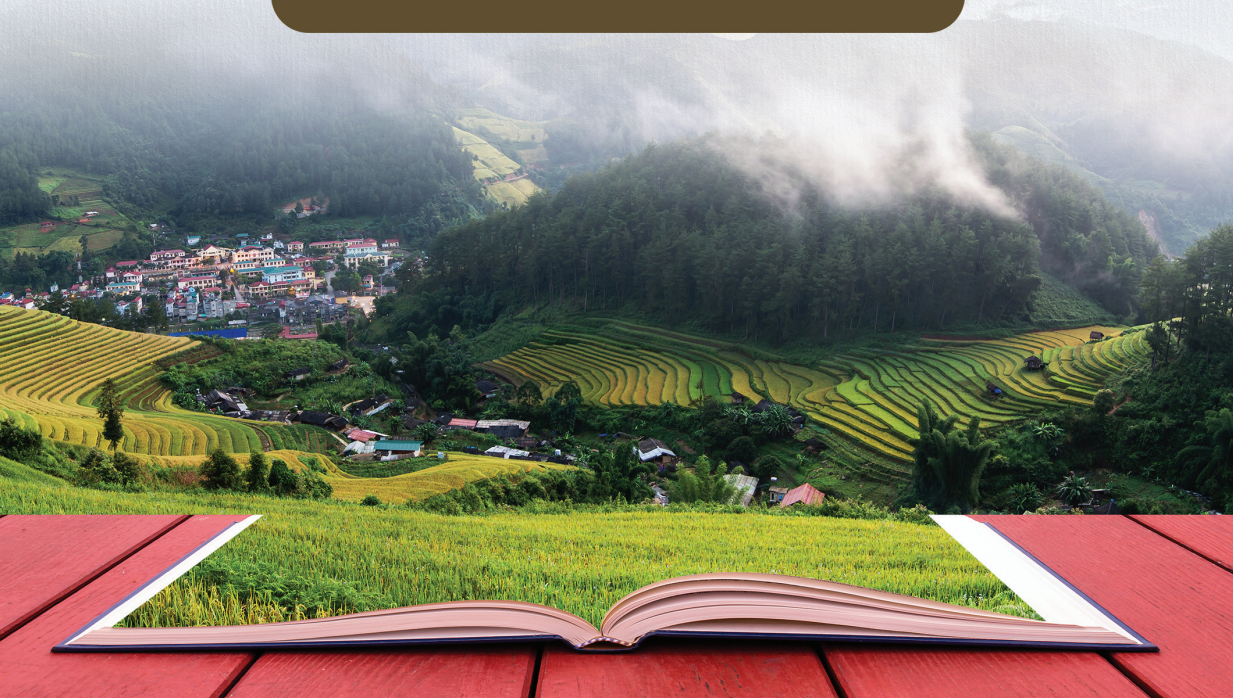

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

9 NO'LU MASA

Tarımda Eğitim ve Çevre Bilinci

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

9 NO'LU MASA

TARIMDA EĞİTİM VE ÇEVRE BİLİNCİ

Moderatör

Dr. Nurgül KITIR ŞEN

Kurum/ Unvan

Gebze Teknik Üniversitesi, Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü

Raportör

Emre ÖZSEMİZ

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Bilgisayar Teknikeri

Masa Koordinatörü

Dilek KUVVET ÖZTÜRE

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi

Katılımcılar

Mustafa ERDOĞAN

Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü / Şube Müdürü

Doç.Dr. İsmail ÖZBAY

Kocaeli Üniversitesi, Çevre Mühendisliği

Öğr. Gör. Dr. Mesut TEKBAŞ

Gebze Teknik Üniversitesi, Çevre Mühendisliği

Mustafa KÜÇÜKBAYRAK

İSU Genel Müdürlüğü- Havza Koruma Ve Ruhsat Şube Müdürü

Türkan ATAĞ

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Ziraat Mühendisi

Cüneyt ÖZER

Veteriner Hekimleri Odası / Genel Sekreter

Hüseyin KARAN

Gebze Cumaköy / Çiftçi

Uğur YALÇIN

Doğa Koruma Ve Milli Parklar İl Müdürlüğü / Mühendis

Kerim ÖZ

İl Milli Eğitim Müdürlüğü / Okul Müdürü

Hasan SEZER

Gölcük Belediyesi, Park Ve Bahçeler Md. / Ziraat Mühendisi

Nardane KUŞCU

Nar Organik / Girişimci

Hüdayim YILDIZ

Karaabdülbaki Mahallesi Muhtarı

Ercan SARI

Kocaeli Damızlık Birliği / Üye

Nermin TOL

TEMA / İl Temsilcisi

Ufuk Salih KAYA

Kocaeli Kent Konseyi / Çevre Teknikeri

Hüseyin YÜCE

Kocaeli Ekolojik Yaşam Derneği / Ziraat Yüksek Mühendisi

Osman İŞÇİMEN

Ziraat Mühendisleri Odası / Ziraat Yüksek Mühendisi

Cankut GÖNENÇ

Sağlık İl Müdürlüğü / Çevre Mühendisi

Onur ULUDAĞ

İZAYDAŞ / Proje Müdürü

Mehmet IRMAK

İGSAŞ / Antalya Şube Müdürü

Ahmet AKBULUT

İGSAŞ / AR-GE Müdür Yardımcısı

Alaattin TÜRKOĞLU

Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü / Ziraat Mühendisi

Cemal TÜRENGÜL

Kocaeli Ticaret Odası

Ertuğrul ÇELİK

TARSİM Bitkisel Ürün Sigortaları / Grup Müdürü

Kerem DİLMEN

VODAFONE / Çevre Mühendisliği

Kübra KAYA

KBB / Havza Koruma Ve Ruhsat Şube Müdürü

Vedat ALTINOK

Veteriner Hekimleri Odası / Genel Sekreter

Tarım Alanında Faaliyet Gösteren Üreticilerin Eğitime Yönelik Kapasite Sorunları Nelerdir? Bu Kapsamda Hangi Konularda Nitelikli Üretici Eğitimleri Verilebilir?

- Tarım alanında faaliyet gösteren üreticilerin eğitime yönelik kapasite sorunlarının belirlenmesi,
- Kapasite sorunları kapsamında verilebilecek nitelikli üretici eğitimlerinin belirlenmesi ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Tarım alanında faaliyet gösteren üreticilerin eğitime yönelik sorunlarının ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi;

- Üreticilere ihtiyaç duydukları alanlarda eğitim sağlanması,
- Daha nitelikli tarım uygulamaları yoluyla düşük maliyetle ve tatmin sağlar üretim yapılması,
- Kaynakların efektif kullanılması,
- Tüketicilere arzu ettikleri nitelik ve maliyetle ürün sunulması,
- İş gücü, kaynak, zaman ve üretim kayıplarının önüne geçilmesi,
- Sektörün rekabet gücünün artırılması gibi etkiler üretebileceği değerlendirilmiştir.

Tarım alanında faaliyet gösteren üreticilerin eğitime yönelik sorunları;

- Geleneksel yol ve yöntemlerin üretimde daha çok tercih edilmesi,
- Eğitimin meşakkatli ve zaman alıcı görülmesi,
- Eğitimle birlikte edinilen bilginin üretime aktarılması bakımından yatırıma ihtiyaç duyulacak olması,
- Eğitim ihtiyaç analizlerinin net olarak yapılamaması,
- Eğitim dönemlerinin üretimin yoğun olduğu dönemlere denk gelebilmesi,
- Eğitsel faaliyetlerin üniversite, belediye, meslek odaları gibi paydaşların koordinasyonu ile yapılmaması,
- Eğitimlerin ihtiyaç duyanlara yakın yerlerde düzenlenmemesi gibi başlıklar altında toplanabileceği belirlenmiştir.

Tarım alanında faaliyet gösteren üreticilerin eğitime yönelik sorunlarının zemininde;

- Üreticilerin belirli yaşları ihmal etmeleri nedeniyle

eğitime sıcak bakmamaları,

- Eğitimin maliyetine katlanma konusundaki arzusuzluk,
- Eğitim konusunda yetki ve göre karmaşasının mevcut olması,
- Üreticilerin eğitim eksikliklerinin farklı düzey ve kapsamlarda olması,
- Bir çiftçi eğitim merkezinin mevcut olmaması,
- Üreticilerin eğitilmesi sorununun taraflarının net olarak belirlenmemiş olması gibi nedenlere bağlı olarak geliştiği anlaşılmaktadır.

Tarım alanında faaliyet gösteren üreticilerin eğitime yönelik sorunlarının aşılmasında;

- Kentte akademik anlamda eğitim verebilecek kurum/kuruluşların mevcut olması,
- Üretici birlikleri ile meslek odalarının eğitim konusunda arzulu ve arayış içinde olmaları,
- Üreticilerin de gelişen yeni teknikleri öğrenme konusunda harekete geçirilebilir potansiyeli taşıması,
- Büyükşehir Belediyesi'nin üreticilerin eğitilmesi konusunda inisiyatif üstlenmeye arzulu ve aracılık yapabilecek durumda olması gibi kaynakların mevcut olduğu belirlenmiştir.

Tarımsal faaliyetlerde eğitim sorununun aşılması ve eğitim ihtiyaçları konusunda ise;

- Üreticilerin tarımsal alanlarına göre tasnif edildikten sonra eğitim ihtiyaç analizlerinin yapılması ile eğitim faaliyetlerinin planlanması,
- Çok taraflı ve paydaşlı olmak üzere bir çiftçi eğitim merkezinin kurulması,
- Önder üretici gruplarının belirlenmesi ve bunlara özel eğitimlerin verilmesi,
- Belediye tarafından ÇKS sistemi kurularak buna göre üretici gruplarına eğitim verilmesi,
- Eğitim ihtiyaçları konusunda kurum/kuruluşlar arasında koordinasyon kurulması,
- Eğitimlerin doğru kişi ve eğitimciler tarafından planlanarak verilmesi,
- Eğitimlerin ilkökula kadar indirilmesi,
- Eğitimlerin üreticilere en yakın yerlerde verilmesi,
- Belediye görevlisi mühendislerin mahallinde üreticilerle sürekli temas halinde olması ve eğitim vermesi,
- Gübre, mazot ve ilaç gibi desteklerin eğitim şartı ile verilmesi,

- Eğitim dönemlerinin daha çok kış aylarında planlanması gibi öneriler geliştirilmiştir.
- Eğitim ihtiyaç ve taleplerinin ise;
 1. Toprak analizi ve ıslahı,
 2. Sulama ve ilaçlama,
 3. Eko-sistem,
 4. Küresel ısınma ve iklim değişikliği,
 5. Ekoloji ve sağlım ilişkileri,
 6. Yetiştirilecek ürün ve ürün çeşitliliği,
 7. Üretim verimliliği ve etkinliği,
 8. Denetleme,
 9. Ölçme ve değerlendirme,
 10. Tıbbi aromatik bitkiler,
 11. Kadın üreticilere özel eğitimler,
 12. Toprak işleme teknikleri,
 13. Toprağın korunması ve erozyonla mücadele,
 14. Budama, koltuk altı alma, toprağı gübre ile yakma gibi eğitimler,
 15. Araç-gereç ve ekipman eğitimi,
 16. İlaç ve gübre kullanımı,
 17. Katma değerli ve işlenmiş ürünlere ilişkin eğitimler,
 18. Temel tarım eğitimi,
 19. Dijital platform eğitimleri,
 20. Kaliteli tohum ve üretim,
 21. Üretim sürecini izleme ve hasat,
 22. Ürün koruma ve depolama gibi başlıklar altında listelendiği anlaşılmaktadır.
- Tarım alanındaki istihdam edilebilirliği artırması,
- İstihdamdaki eksikliklerin ve odaklanılması gereken alanların belirlenmesi,
- Tarımda istihdamı daha nitelikli olarak gerçekleştirmesi,
- Nitelikli işgücüne bağlı olarak daha verimli, etkin ve nitelikli üretim yapılması,
- Müşteri memnuniyetinin tesis edilmesi,
- Üreticilerin rekabet edebilirliklerinin artırılması,
- Genel olarak ülkeye sosyo-ekonomik bakımdan katkıda bulunulması,
- Tarım sektörünün niteliğinin artırılması ve nitelikli insanlar tarafından tercih edilir hale gelmesi gibi etkiler oluşturabileceği değerlendirilmiştir.

Tarımdaki istihdam bakımından sorunların;

- Tarım sektöründe nitelikli işgücünün istihdam edilmesinin diğer sektörlerde göre daha düşük olması,
- Özellikle genç nüfusun tarım sektörünün (arazilerin küçük olması, üretimin az ve maliyetli olması, girdilerin yüksek olması, pazarlama sorunları gibi) özellikleri nedeniyle tarım dışı istihdamı daha çok tercih etmesi,
- Göç nedeniyle işgücünün de hareket halinde olması,
- Tarım alanına dönük yeni yatırımların az olması,
- Nitelikli iş gücünün daha çok kentlerde yaşamak ve çalışmak istemesi,
- Tarım sektöründe sosyal güvencenin düşük olması,
- Üretimin yapıldığı köy gibi alanların sosyo-kültürel olarak gelişmemiş olması,
- Tarımda nitelikli işgücünün ilgisini çekecek yenileşme ve yeni iş yapma biçimlerinin yavaş seyretmesi gibi başlıklar altında toplandığı anlaşılmaktadır.

Tarımdaki istihdama ilişkin sorunların nedenleri;

- Tarım sektörünün genç nüfus tarafından tercih edilebilirliğinin az olması,
- Dünya genelinde istihdamın tarım ve sanayiden çok hizmet sektörüne kayması,
- Eğitim-öğretim olanaklarının da bu sektör için yeteri kadar gelişmemiş olması,
- Tarım sektörünün sunduğu sosyo-ekonomik olanakların, kariyer imkanlarının düşük olması,
- Geleneksel tarımı tercih edilmesi nedeniyle yoğun çaba gerektirmesi,
- Nüfus hareketleri,

Tarım Alanında İstihdam Durumu Ve Yaşanılan Nitelikli Ara Eleman Sıkıntıları Nelerdir? Bu Kapsamda Hangi Çalışmalar Yapılabilir?

- Tarım alanında istihdam durumu ve yaşanan nitelikli ara eleman sorunlarını belirlemek,
- Tarım alanında yaşanan istihdam sorunlarını aşmak için yapılabilecek çalışmaları belirlemek amaçlar olarak düşünülmüştür.

Tarımdaki istihdam durumunun belirlenmesi ve bunlara karşı çözümler geliştirilmesi;

- Yatırımların maliyetli ve sermaye birikimi gerektirmesi,
- Yeni kuşakların daha fazla sosyal güvence ve refah arayışı gibi başlıklar altında toplanması mümkün olmuştur.

Tarım sektöründeki istihdama ilişkin sorunların çözümünde;

- Yüksek öğretim kurumlarında tarım sektörüne özgü bölüm ve programların mevcut olması,
- Genç nüfusun hızlı artması,
- Diğer sektörlerdeki iş ve işgücü talebinin daralması,
- Nitelikli, teknolojiye dayalı ve daha az külfet gerektiren tarım uygulamalarının artması,
- Tarım alanına yatırım yapan sermaye sahiplerinin artması,
- Tarım alanında işbirlikleri ve ortaklaşmaların çoğalması,
- Tarım alanına özgü kredi, destek ve hibe gibi özendirici katkıların artması ve devam etmesi gibi kaynakların alanda mevcut olduğu belirlenmiştir.

Tarım alanındaki istihdama ilişkin sorunların çözümünde;

- Alana özgü eğitim çalışmalarının artırılması ve çeşitlenmesi,
- Tarım sektörüne yapılan yatırımların artırılmasının sağlanması,
- Tarım sektörünün ülkeler ve insanlar için değerinin kitlelere anlatılması ve sektörün gelecek öngörülerinin paylaşılması,
- Büyükşehir Belediyesi'nin USTAM projesi gibi bir projenin geliştirilmesi,
- Tarımda üretiminin düşürülmemesi,
- Nitelikli ve külfeti az üretim yapılabilmesi için tarım sektöründe teknoloji başta olmak üzere farklı konulara yatırım yapılması,
- Tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirildiği köylük yerler gibi alanların istihdam edilecekler için sosyo-kültürel olarak cazip hale getirilmesi,
- Tarım sektörünün işgücüne sunduğu ekonomik olanakların artırılması,
- İşgücü tedarigi konusunda ortak platformların oluşturulması,
- Dikey tarım ve alana özgü üretim modelleri vasıtasıyla cazibe merkezleri oluşturulması,
- Alana özgü (pazarlama, kaynak bulma, sosyal güvence, arazi toplulaştırması gibi) sorunların kamu

- otoriteleri tarafından müdahale edilerek çözülmesi,
- (Eko-turizm, agro-turizm, hobi bahçeciliği) gibi yeni ve yenilikçi tarım uygulamalarının tanıtılması ve artırılması,
- Alana özgü (Ekoder, Ekoter) gibi sivil toplum örgütleri eliyle istihdamın artırılması,
- Alana özgü eğitim faaliyetlerinin planlanması ve mahallinde üreticiye sunulması,
- Üreticiye danışmanlık desteklerinin sunulması,
- Entansif tarım uygulamaları yoluyla yüksek getirisi olan üretimlerin yapılması,
- Nüfus hareketlerinin planlı hale getirilmesi gibi çözümler ile eylemlerin önerildiği anlaşılmaktadır.

Tarım İlaçlarının Ve Kimyasal Gübrelemenin İnsan Ve Çevre Üzerinde Olumsuz Etkileri Nelerdir Ve Çözüm Önerileri Nelerdir?

- Tarım ilaçlarının ve kimyasal gübrelemenin insan ve çevre üzerine olumsuz etkilerini belirlemek,
- Bu etkilerin azaltılması ve mümkünse ortadan kaldırılması için yapılabilecekleri belirlemek ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Tarım ilaçlarının ve kimyasal gübrelemenin insan ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin belirlenerek çözüm önerileri sunulması;

- Tarım sektöründe daha sağlıklı ve tercih edilebilir üretim yapılmasına,
- Rekabet avantajı elde edilmesine,
- Tarımsal üretimin nitelik ve nicelik olarak artırılmasına,
- İyi tarım uygulamalarının geliştirilmesine,
- Çevrenin korunmasına,
- İnsan sağlığının korunmasına,
- Çevre ve insan sağlığı bakımından yapılacak yatırımların ve harcamaların düşürülmesine etkilerinin olabileceği değerlendirilmiştir.

Tarım ilaçlarının ve kimyasal gübrelemenin insan ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri;

- Tarım ürünlerinde tercih edilebilirliğin düşmesi,
- Tarımsal üretimin nitelik ve nicelik olarak azalması,
- Tüketicilerin tarımsal ürünlerle ilgili kuşku duyması,
- Tarım üretiminin güvenilirliğinin azalması,

- Kayıt dışı ilaç ve gübre kullanımının maliyet nedeniyle tercih edilmesi,
- İnsanların kalıcı ve ağır hastalıklara maruz kalmaları,
- Çevrenin, toprağın ve su kaynaklarının bozulması gibi sorunlara yol açmaktadır.

Bahsi geçen sorunların nedenleri ise;

- Zirai ilaçların ve suni gübrelemenin toprak ve ürün niteliğine olumsuz etkilerinin olması,
- Bununla birlikte su kaynaklarının, havanın ve diğer çevresel koşulların zarar görmesi nedeniyle üretim sorunlarının oluşması,
- Tarımsal ilaçlama ve gübrelemenin bir maliyete katlanmanı gerektirmesi,
- Tarım ilaçları ve suni gübre konusunda tüketicideki olumsuz algı,
- Oluşan zararlar nedeniyle sektöre dönük algının da negatif olması,
- Tarım ilaçları ve suni gübrelemenin insanlarda yol açtığı zararlar gibi başlıklar altında toplanmıştır.

Bu sorunların çözümünde;

- İyi tarım uygulamalarının mevcut olması,
- Organik tarım uygulamalarının gelişmekte ve tercih edilir olması,
- Yeni nesil ilaç ve gübrelerin zararlarının daha aza indirgeniyor olması,
- Tarım ilaçları ve kimyasal gübreler konusunda toplumda genel olarak bir karşı duruş oluşması,
- İlaç takibinin yasal düzenlemelere dayandırılması,
- Eğitim ve denetimlerin mevcut olması gibi kaynakların kullanılabilmesi değerlendirilmiştir.
- Tarım ilaçları ve suni gübre konusunda üreticinin eğitilmesi,
- Yeni nesil ilaç ve gübrelemenin tercih edilir hale getirilmesi, erişilebilir kılınması,
- Bakanlığın ruhsatlı hale getirdiği ilaçların kullanılması, kayıt dışı ilaç ve gübre kullanılmaması,
- İlaçlar ve gübreler kullanıldıktan sonra atıkların ve ambalajların çevreye atılmaması, bunların Büyükşehir eliyle toplatılması,
- Üreticilerin sertifikalı üreticiliğe özendirilmesi,
- Üretimde her aşamanın takip edilmesi,
- İlaçların saklanması gereken iklim ve alan koşullarının belirlenmesi ve üreticinin uyumunun sağlanması,
- Pes ve gübre kontrollerinin yapılması, organik tarım,

iyi tarım gibi uygulamaların geliştirilmesi ve teşvik edilmesi,

- Toprak analizi yapılarak gerçekten ihtiyaç duyulan ilaçların kullanılması,
- Atıklardan gübre imalinin desteklenmesi,
- 2872 sayılı kanun çerçevesinde eğitimlerin verilmesi ve kanun uygulamasının sıkı takip edilmesi,
- Tarım alanların için zirai mücadelenin nitelikli bir şekilde yapılması,
- Çiftçinin ilaç ve gübreleme konusunda destek alabileceği platformların oluşturulması,
- Belediyelerin bu anlamda kurdukları sistem ile ilgili eğitimlerin verilmesi,
- Toprak için doğal yollardan üretilebilecek tarımsal toprak besleyicilerinin teşvik edilmesi,
- Ata tohumu ile üretiminin teşvik edilmesi gibi çözümler önerilmiştir.

Tarımsal Ve Hayvansal Atık Kaynaklı Çevre Sorunları Nelerdir? Bu Kapsamda Önleyici Hangi Çalışmalar Yapılabilir?

- Tarımsal ve hayvansal atık kaynaklı çevre sorunlarının belirlenmesi,
- Tarımsal ve hayvansal atık kaynaklı çevre sorunlarını önleyici uygulanabilir çalışmaların belirlenmesi ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Tarımsal ve hayvansal atık kaynaklı çevre sorunlarının ve bunların çözümlerinin belirlenmesi;

- Daha yaşanabilir bir çevre oluşturulması,
- Sürdürülebilir bir çevre ve atık yönetiminin tesis edilmesi,
- İyi tarım uygulamalarının tatbik edilmesi,
- Atık yönetimi ve risk analizinin yapılması,
- Tüketici duyarlılıklarına karşılık verecek üretim modelinin uygulanması,
- Atıkların geri dönüşümünün sağlanması gibi etkileri oluşturabileceği değerlendirilmiştir.

Tarımsal ve hayvansal atık kaynaklı çevre sorunları bakımından;

- Atık depolama, geri dönüşüm ve bertaraf tesislerinin mevcut olmaması,

- Atıklarla ilgili mevcut çalışmaların kapasite, işleme vb. gibi açılardan yeterli olmaması,
- Atıklar konusunda uzman eleman ve teknik personel bulunamaması,
- Üreticinin atıklar konusunda yeteri kadar duyarlı olmaması ve yatırım yapamaması,
- Müsilaj gibi ciddi çevresel sorunların ortaya çıkması,
- Atık nakil ve depolamasındaki yetersizlikler gibi problemlerin mevcut olduğu değerlendirilmiştir.

Tarımsal ve hayvansal atık kaynaklı çevre sorunları bakımından ortaya çıkan problemlerin nedenleri ise;

- Hayvansal atıkların çevresel etkilerinin farklılaşması ve yoğunlaşması,
- Hayvansal atık bertaraf, dönüşüm ve işleme tesislerinin yatırım gerektirmesi,
- Atık işleme, dönüştürme, depolama gibi konularda eğitimlerin verilmemesi,
- Üreticinin atıkları geleneksel olarak kullanma veya bertaraf etmeyi daha kolay, zahmetsiz ve masrafsız olarak görmesi,
- Atık yönetimindeki zafiyetler (kontrollerin olmaması),
- Hayvansal atıklar konusunda kamu otoritelerinin yeterince inisiyatif almaması ve reaktif hareket etmesi gibi başlıklar altında sıralanmıştır.

Tarımsal ve hayvansal atık kaynaklı çevre sorunlarının yönetiminde;

- Atık dönüştürme, işleme ve bertaraf teknolojisinin gelişmesi,
- Atık yönetimi konusunda toplumda duyarlılık oluşması,
- Üreticilerin de hayvansal ve tarımsal atıkların yönetimi konusunda harekete geçmesi,
- Kamu otoritelerinin müsilaj gibi geniş ve ürkütücü sorunlara binaen duyarlılık ve yönetme girişimlerinin artması,
- Kentte katı atık tesislerinin mevcut olması gibi kaynakların hazır olduğu değerlendirilmiştir.

Tarımsal ve hayvansal atıklar kaynaklı sorunların aşılabilmesi için;

- Büyükbaş hayvan atıklarında gübre oluşturulması,
- Fermente ürünün tarım alanında kullanılması ve Bakanlığın bunların kullanımını sağlaması,
- Bu ürünlerin kullanılmasıyla ilgili bilgi ve gerekli ekipmanların oluşturulması,

- Biyogaz üretiminin desteklenmesi,
- Hayvansal atıkların işlenmesi ve dönüştürülmesine ilişkin desteklerin yükseltilmesi,
- Hayvansal ve bitkisel atıkların risk analizlerinin yapılması,
- Hayvansal ve tarım atıklarının denetimlerinin yapılması,
- Atık toplama ve dönüştürme merkezlerinin oluşturulması,
- Atık yönetimi konusunda uzman teknik personel yetiştirilmesi,
- Yerel yönetim örgütlerinin oluşturulan katı atık yönetim sisteminin kesintisiz işlemlerini sağlaması,
- Tarımsal ve hayvansal atıkların bekletilmeden tarımsal alanlara nakledilmesi ve toprakla buluşturulması gibi öneriler sunulmuştur.

Tarım Sigortası Sisteminde Görülen Sorunlar Ve Alternatif Modeller Nelerdir?

- Tarım sigortası sisteminde görülen sorunların belirlenmesi,
- Tarım sigortasına alternatif modellerin belirlenmesi ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Tarım sigorta sisteminde görülen sorunların ve alternatif modellerin belirlenmesi ile;

- Tarım sigortası kapsamında ortaya çıkan ve çıkması muhtemel sorunların giderilmesi,
- Üreticilerin tarım sigortalarından memnuniyetlerinin artırılması,
- Tarım sigortalarının kullanımının artırılması,
- Tarım sigortalarının çeşitliliğinin ve kapsamının artırılması,
- Tarım sigortalarından kaynaklı memnuniyetsizliklere bağlı olarak alternatif sigorta seçenekleri oluşturulması,
- Oluşabilecek rekabete bağlı olarak yenilikçilik, fiyat avantajı ve müşteri memnuniyeti bazında faaliyetlerin geliştirilmesi,
- Tarımsal üretiminin nicelik ve niteliksel olarak geliştirilmesi gibi olası çıktıların elde edilebileceği değerlendirilmiştir.

Tarım sigorta sisteminde görülen sorunlar bakımından;

- Tarım sigortasının üreticiler tarafından tam olarak anlaşılamamış olması,
- Tarım sigortası kapsamındaki üretici sayısının yeterli olmaması,
- Tarım sigortasına yönlendirme çalışmalarının yapılmaması,
- Tarım sigortasına alternatiflerin mevcut olmaması gibi problemler tanımlanmıştır.

Tarım sigorta sisteminde görülen sorunların nedenleri;

- Sistemin görece yeni olması,
- Sistemin üretici tarafından işlevsel bulunmaması,
- Sistemin üreticinin bir maliyete katlanmasına bağlı olması,
- Sistemle ilgili tanıtım ve reklam konularının göz ardı edilmesi gibi başlıklar altında sıralanmıştır.

Tarım sigorta sisteminde görülen sorunların yönetilmesi için;

- Kurulu ve işler durumda bir tarım sigortası sisteminin mevcut olması,
- Sigortacılığın gelişmiş olması ve özel sigortaların da tarımsal uygulamalarının bulunması,
- Tarımsal sigortanın yararlarının az da olsa deneyimlenmiş olması gibi kaynakların alanda mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Tarım sigorta sisteminin üreticiye tanıtılması,
- Üreticilerin tarım sigorta sistemine katılımlarının sağlanması için prim desteği ve teşviklerle desteklenmesi,
- Tarım sigorta sisteminin iyi örneklerinin üreticilerle paylaşılması,
- Tarım sigortası kapsamı ve güvencelerinin net olarak belirlenmesi gibi eylemler önerilmiştir.
- Gelir sigortası (üreticinin satış ve gelirini garanti eden bir sigorta) gibi bir alternatif önerilmiştir.

Tarımda Su Kullanımının Etkinleştirilmesi İçin Hangi Eğitim Ve Yayım Faaliyetleri Yapılabilir?

- Tarımda su kullanımının etkinleştirilmesi için yapılacak eğitim ve yayım faaliyetlerinin belirlenmesi ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Bahse konu amacın elde edilmesi durumunda;

- Su kullanımının etkinliğinin artması,
- Su kaynaklarının verimli, sorumlu ve etkin kullanımının mümkün olması,
- Üreticinin suya dayalı sorunlarının çözülmesi,
- Çevrenin korunması,
- Üreticilerin su kullanımı ve korunması konusunda eğitilmiş ve yetkin hale getirilmesi,
- Üreticilerin su kaynaklı şikâyetleri ile üreticilere dönük olarak ileri sürülen bu anlamdaki şikâyetlerin ortadan kaldırılması gibi etkilerin oluşması beklenmektedir.

Tarımda su kullanımının etkinleştirilmesi bakımından;

- Üreticilerin su ve su kullanımı konusunda yeteri kadar duyarlı ve farkındalığa sahip olmaması,
- Üreticilerin su ve su kullanımı konusunda eğitim almamış olması,
- Kamu otoritelerinden kaynaklanan (denetim, farkındalık artırma gibi) bazı zafiyetlerin olması,
- Üreticilere dönük eğitimsel faaliyetlerin çok kısıtlı olması gibi problemlerin mevcut olduğu değerlendirilmiştir.

Tarımda su kullanımının etkinleştirilmesi bakımından ortaya çıkan problemlerin nedenleri ise;

- Su kaynaklarının sınırsız olduğuna dair kanaatler,
- Tarımda geleneksel üretim biçimleri ve tutuculuğun mevcut olması,
- Üreticilerin eğitim alma konusundaki isteksizlikleri,
- Üreticilerin eğitim ihtiyaç analizlerinin yapılmıyor olması gibi başlıklar altında toplandığı anlaşılmaktadır.

Tarımda su kullanımının etkinleştirilmesi bakımından ortaya çıkan problemlerin yönetilmesi bakımından;

- Kentte su kullanımı konusunda ileri eğitim verebilecek farklı eğitim-öğretim kurumlarının mevcut olması,

- Kentte sulama konusunda uzmanlar ile teknik bilgi sahibi çalışanların mevcut olması,
- Su kullanımı konusunda motive olmuş olan meslek örgütleri, kamu otoriteleri gibi aktörlerin mevcut olması,
- Üreticilerin kaynakların sınırsız olmadığı konusunda farkındalıklarının artması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Tarımsal sulama projelerinin yapılması,
- Üretimin yoğunluğuna göre tarımda verimi artıracak sulama yöntemleri kurulması ve kullanılması,
- Doğal su kaynaklarından planlı bir şekilde ve denetim altında yararlanılması,
- Belediye sulama kanalının kapalı sisteme geçirilmesi,
- Ürün ve toprak tahlilleri yapılarak buna uygun sulama yöntemlerinin kullanılması,
- Verilebilecek eğitimlerin;
 1. Muhasebe ve finans
 2. Damlama sistemleri,
 3. Yağmurlama sistemi,
 4. Sulardan kaynaklanacak hastalıklar (mantar gibi),
 5. Sulama sistemlerinin kurulum ve kullanımı,
 6. Yağmur suyu depolama ve kullanımı,

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ÇALIŞINCA OLUYOR

ŞURA
KENT POLİTİKALARI
VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

10 NO'LU MASA

Tarım Sosyolojisi

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

10 NO'LU MASA

TARIM SOSYOLOJİSİ

Moderatör

Prof.Dr. Vehbi BAŞER

Kurum/ Unvan

Kocaeli Üniversitesi, Kentleşme ve Çevre Sorunları

Raportörler

Mustafa ŞENEL

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Sosyolog

Murat KARAL

İmar Ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı / İnşaat Mühendisi

Masa Koordinatörü

Selahattin Ensar Komut

ŞÜRA Kent Politikaları ve Araştırmaları Merkezi / Editör

Katılımcılar

Funda ARSLAN

Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü- Şube Müdürü

Ensari CEYLAN

TÜİK / Uzman

Celal YALÇIN

TÜİK / İstatistikçi

Gülcemal ARICAN

Mevsimlik Tarım İşçisi - Ekip Lideri

İlknur ALTIBAĞ

Muhtarlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığı / Ziraat Mühendisi

Meral SARIKOL

KBB İmar Ve Şehircilik / Şehir Plancısı

Yasemin DİLEK

MARKA / Uzman

Gülbahar KAHRAMAN

Kocaeli Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü / Şef

Sertif YILMAZ

Kocaeli Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü / Şube Müdürü

İlhami KOÇAR

Kocaeli Damızlık Birliği / Üyesi

Mustafa YILMAZ

Gebze Kadıllı Muhtarı

Gülfem UZTÜRK

Uztürk Petrol- Kandıra / Girişimci

Nalan TÜTÜNCÜ

Kocaeli Devlet Su İşleri 15.Şube Müdürlüğü / Ziraat Mühendisi

Ayşegül SAKALOĞLU

Kocaeli Kent Konseyi / Yönetim Kurulu Üyesi

Mukadder ÖZDİL

Balcı Köyü- Kandıra / Çiftçi

Hüseyin ERTÜRK

Genç Çiftçi - Kandıra Süllü / Çiftçi

İbrahim TANIK

Genç Çiftçi - Karamürsel Akçat / Çiftçi

Semih AKYAZI

Kocaeli Ekolojik Yaşam Derneği

Bahadır AZİZOĞLU

Şehir Plancıları Odası / Şehir Plancısı

Mustafa ÇAKIR

Kocaeli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği

Nüket ÖZCAN

Marmara Kadın Girişimci Üretim Ve İşletme Ve Koop. Birliği

Melike BAY

Girişimci

Hasan ÖZTÜRK

Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü / Tarım Sosyoloğu

Gençlerin Köy Hayatı Ve Rençberlikten Koparak Şehirlere Yönelmelerinin Gerekçeleri Nelerdir? Köyde Tarım Faaliyetlerinin Sürekliliğini Sağlamak İçin Neler Yapılmalı, Nasıl Önlemler Alınmalıdır?

- Gençlerin köy hayatı ve rençberlikten koparak şehirlere yönelmelerinin gerekçelerini belirlemek,
- Köyde tarım faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak için yapılabilecekleri ve alınacak önlemleri belirlemek ana amaçlar olarak düşünülmüştür.

Gençlerin köy hayatında koparak şehirlere yönelmelerinin gerekçelerinin belirlenmesi ve köyde tarım faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak için yapılabileceklerin belirlenmesi ile;

- Tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliğini tesis etme,
- Kent nüfusunun yoğunluğunu yönetme,
- Kentlerde işsiz nüfusun çoğalmasına mani olma,
- Köylerde nüfusun azalmasına, dolayısıyla köy sosyolojisinin değişmesine mani olma,
- Köy yaşamında yeni ve yenilikçi uygulamaların hayata geçirme,
- Köylerde sosyal imkân ve altyapının geliştirilmesine olanak sağlama,
- Köy yaşamının çekici hale getirilmesi,
- Köylerde istihdam edilebilirliğin artırılması,
- Kırsal alanın ekonomik koşullarının iyileştirilmesi gibi etkilerin ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Gençlerin köy hayatında koparak şehirlere yönelmelerinin gerekçelerinin belirlenmesi ve köyde tarım faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak için yapılabilecekler bakımından;

- Köylerde sosyal ve ekonomik olanakların azalması,
- Köylerde tarım dışında gençler için istihdam üretecek iş fırsatlarının olmaması,
- Gençlerin TV programları, internet ve sosyal mecralardan etkilenmeleri,
- Köylerde gençleri tutundurmanın altyapısal sorunlarının olması,
- Kent hayatının kolay para kazanma ve çekici yaşamal olanaklar nedeniyle cazip gelmesi,

- Medyanın köye yaşantısını küçümsemesi,
- Gençlerin geleneklerden ve geleneksel yaşam biçiminden kopmaları gibi problemlerin mevcut olduğu düşünülmüştür.

Gençlerin köy hayatında koparak şehirlere yönelmelerinin gerekçelerinin belirlenmesi ve köyde tarım faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak için yapılabilecekler bakımından ortaya çıkan sorunların;

- Köylerde iş ve istihdam olanaklarının gençler bakımından olmaması,
- Fabrika gibi iş alanlarının daha çok kentler veya yakın bölgelerine kurulu olması,
- Köylerin alt yapısına (internet, doğal gaz gibi) fazlaca yatırım yapılmaması,
- Köylerde yapılan işlerin daha çoklukla fiziki güce dayanması,
- Türkiye’de okullaşma oranının artması ve gençlerin üniversite okuma imkânlarına kavuşmakla kentlere yönelmesi,
- Kentlerin konforlu bir yaşam sunması,
- Kent yaşamında maaşla çalışmada ücretin çiftçiliğe göre garanti olması,
- Köylerin sosyo-ekonomik bakımdan görece az gelişmiş olması gibi nedenlere binaen ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

Gençlerin köy hayatından kopması ve köylerde tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliği bakımından;

- Yeni tarım uygulamalarının (hobi bahçeleri, ekoturizm gibi) köy yaşamını çekici hale getirmesi,
- Pandemi nedeniyle ortaya çıkan açık havada olma ve toprakla buluşma arayışı,
- Kentlerin nüfus bakımından doygunluğa ulaşması ve iş olanaklarının daralması,
- Köylerde yeni tarım uygulamaları ile birlikte yatırımların artması,
- Dış yatırımcıların köylerde alt yapısal olanakları geliştirmesi gibi etmen ve kaynakların ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

Gençlerin köylerde tarımsal faaliyetlerde istihdam edilmeleri ve köy yaşamından kopmamaları adına;

- Köylerde ekoturizm, hobi bahçeciliği, seracılık, süs bitkisi yetiştirme, aromatik bitki yetiştirme gibi yeni tarım uygulamalarını geliştirmek, bu amaçla destekler sunmak,

- Teknolojiye yatırım yaparak tarımsal faaliyetlerin teknolojik yönlerini artırmak, işleri kolaylaştırmak
- Gençlerin duyarlılıklarını anlayarak bunlara yanıt vermeye çalışmak,
- Kent yaşamının güçlüklerini canlı örnekleriyle göstermek,
- Köy öğretmenlerinin tarımı sevdirmeleri,
- Üreticilere verilen hibe ve destekleri bürokratik engellerden arındırmak ve kolaylaştırmak (Örneğin, ÇKS alımını kolaylaştırmak),
- Kırsal hayatı özendirici faaliyetler düzenlemek,
- Turist çeken köyleri ön plana çıkarmak,
- Üretilen ürünlere alım garantisi vermek,
- Gençler üzerindeki çevre ve sosyal baskıları azaltmak için stratejiler geliştirmek,
- Tarım sigortasını yaygınlaştırarak olası zararların önüne geçmek,
- Köyden kente göçü teşvik değil engelleyici veya azaltıcı politikalar geliştirmek,
- Büyükşehir gibi tarımsal destekler sunmak gibi ey-lemler ve öneriler sunulmuştur.

Üreticiler Arasında Bir Dayanışma İmkânı Olabilir Mi? Kamu Kurumları, Özel İşletmeler Ve Üretici Organizasyonlarında Üreticinin, Söz Sahibi Olması Sağlanabilir Mi? Nasıl?

- Üreticiler arasında bir dayanışma imkânının olup olamayacağını belirlemek,
- Kamu kurumları, özel işletmeler ve üretici örgütlerinde üreticinin söz sahibi olmasını sağlamanın olanacağını araştırmak ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Üreticiler arasında dayanışma imkânının bulunması ve üreticilerin çeşitli platformlarda söz sahibi olmasının;

- Daha güçlü bir üretim alt yapısı oluşturulması,
- Üreticilerin haklarının tesisi ve muhafazası,
- Üreticiler arasında birliklerin, ağ yapıların oluşturulmasına olanak sağlanması,
- Üretimin verimli, etkin ve güçlü olması,
- Üreticilerin sorunlarının yetkili kurum/kuruluş ve kişiler nezdinde dile getirilmesi ve doğrudan çözüm bu-

lunması gibi etkilerinin olabileceği değerlendirilmiştir.

Üreticiler arasında dayanışma imkânının bulunması ve üreticilerin çeşitli platformlarda söz sahibi olmasının bakımından;

- Üreticilerin bir araya gelmelerinin yer ve zaman bakımından zor olması,
- Mevcut birlik ve meslek örgütlerinin etkisi,
- Üreticilerin birlikler konusunda şüphelerinin olması,
- Üreticilerin sözleri dinlense de taleplerine karşılık bulunmayacağını düşünmesi gibi problemlerin mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Yukarıda ifade edilen sorunların nedenleri ise;

- Üreticilerin farklı ürünleri farklı alanlarda (ilçe, köy) üretmeleri,
- Mevcut birlik ve mesleki örgütlerin çatı olma gayretleri,
- Üreticilerin daha önceki deneyimlerinden gelen olumsuz düşünceleri,
- Üreticilerin muhatap alınmadıklarına dair kanaatleri gibi başlıklar altında sıralanabilir.

Üreticiler arasında dayanışma imkânının bulunması ve üreticilerin çeşitli platformlarda söz sahibi olmasının bakımından;

- Üreticilerin müşterek sorunlarının olması ve bu sorunların ancak müştereken çözümlenebilecek durumda olması,
- Üreticilerin çeşitli platformlarda sözlerini duyurma arayışı içinde olmaları,
- Kamu otoritelerinin, özel kuruluşların ve sivil örgütlenmelerin üreticilerin dayanışmasına ihtiyaç duymaları gibi etmen ve kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Pazardan hak edilen payı almak üzere kooperatifleşmeye öncelik verilmesi,
- Güven esasına dayalı olarak örgütlü bir yapılanmaya gidilmesi,
- Sözleşmeli tarım uygulaması yoluyla üreticiye müştereken alım garantisi verilmesi,
- Kamu otoritelerinin birliktelik oluşturulması için proje üretmesi,
- Üreticilerin profesyonelleşmelerinin sağlanması,
- Müşterek bir ağ oluşturularak dijital pazarlamaya önem verilmesi,
- Köylerin cazibe merkezi haline getirilmesi için kolektif hareket edilmesi gibi öneriler sunulmuştur.

Tarımsal Üretimde Rol Alanların Çalışma Ve Yaşam Koşulları İle İlgili Sorunları Nelerdir? Bu Sorunların Giderilmesine Yönelik Çözüm Önerileriniz Nelerdir?

- Tarımsal üretimde rol alanların çalışma ve yaşam koşulları ile ilgili sorunlarının belirlenmesi,
- Bu sorunların giderilmesine dönük çözüm önerilerinin belirlenmesi ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Yukarıda ifade edilen amaçlara erişilmesi durumunda;

- Tarımsal üretimde rol alanların iş ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi,
- Sorunları konusunda farkındalık yaratılması,
- Bahse konu sorunların çözümü için müşterek çözüm önerilerinin üretilmesi ve uygulanması,
- Daha sağlıklı ve kabul edilebilir bir üretim ortamı oluşturulması,
- Üretimin etkinlik ve verimliliğinin artırılması,
- Üreticinin kar odaklı ve rekabet edebilir bir nitelik kazanması gibi etkilerin ortaya çıkabileceği düşünülmüştür.

Tarımsal üretimde çalışanların iş ve yaşam koşulları bakımından;

- Tarımsal üretimin doğası gereği zor ve külfetli olması,
- Üreticilerin maliyet ve girdilerinin yüksek olması, ancak bunları karşılayacak güçlerinin olmaması,
- Üretim girdilerinin belirli bir sermaye birikimi gerektirmesi,
- Üretim alanlarının daha çoklukla kırsal alanda yer alması ve kırsal alanların kendine özgü olumsuz koşullarının mevcut olması,
- Özellikle mevsimlik işçi çalıştıranların işe ve ibate konusunda yetersizliklere sahip olması,
- Tarımsal sigorta ve bireysel sigorta sorunlarının mevcut olması,
- Üreticilerin genel olarak iletişim ve seslerini duyurma sorunlarının mevcut olması gibi problemler tanımlanmıştır.

Tarımsal faaliyetlerde bulunanların iş ve yaşam koşulları bakımından mevcut sorunlarının nedenleri ise;

- Üreticilerin sermaye yeterliliklerinin düşük olması,
- Üretim yerlerindeki alt ve üst yapı koşullarındaki zayıflıklar,
- Toplumda genel olarak tarımsal faaliyetlere ve kırsal alana karşı ön yargı ve eleştirilerin olması,
- Kamu otoritelerinin üreticilerin iş ve yaşam koşullarına dönük farkındalıklarının ve müdahale olanaklarının düşük olması gibi başlıklar altında sıralanmıştır.
- Üreticilerin iş ve yaşam koşulları bakımından taleplerini dillendirme eğilimlerinin ve olanaklarının artması,
- Alanda bu hususlar üzerinde çalışabilecek sivil toplum örgütlerinin olması,
- Çalışanların iş ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi dönük kamu otoriteleri üzerindeki iç ve dış baskılar gibi kaynaklar ile etmenlerin mevcut olduğu ifade edilebilir.
- Aile içi iş bölümü yapılması ve komşular ile işbirliğine gidilmesi,
- Üreticiler arasındaki yardımlaşma girişimlerinin ve ağlarının artırılması,
- Kamu otoritelerinin üreticiler üzerinde özellikle cezalandırmaya dönük baskılarının azaltılması,
- Üreticilerle pazarlık yapma veya fiyat kırma girişimlerinin azaltılması,
- Özellikle üretim alanında çalışan kadınların sigortalanması ve haklarının korunması gibi eylemler önerilmiştir.

Tarımsal Faaliyetlerde Kadınların Yaşadığı Sorunlar Nelerdir? Çözüm Önerileri Neler Olabilir?

- Tarımsal faaliyetlerde çalışan kadınların yaşadığı sorunların belirlenmesi,
- Bu sorunların aşılması için çözüm önerilerinin geliştirilmesi genel amaçlar olarak belirlenmiştir.

Yukarıda sıralanan amaçlara erişilmesi durumunda;

- Tarımsal faaliyetlerde yer alan kadınların sorunları konusunda duyarlık ve farkındalık oluşturulması,
- Kadınların mevcut sorunlarına çözüm bulunması,

- Tarımsal faaliyetlerde çalışan kadınların daha müreffeh bir yaşam ve iyi olanaklara kavuşması,
- Bu kadınların haklarının tesis ve muhafaza edilmesi,
- Kadın emeğinin sömürülmesinin önüne geçilmesi gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

Tarımsal faaliyetlerde bulunan kadınların;

- Düşük ücretle ve daha çok güvencesiz çalıştırılması,
- Kadınlara dönük cinsiyetçi yaklaşımların mevcut olması,
- Bu alanlarda çalışan kadınlara çalışma koşulları bakımından gerekli (tuvalet, banyo gibi) olanakların sunulmaması,
- Kadınların erkeklere oranla daha fazla çalışıyor olması (hem evde hem üretim için tarlada),
- Kadınlara dönük yerel inanışları (kız çocukları her işten anlar, her işi yapar gibi),
- Kadınların erkek egemen bir alan olarak tarımsal faaliyetlerde tek başına iş yapmalarının zor olması (hale tek başlarına girememeleri gibi) problemlerinin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda sıralanan sorunların nedenleri ise;

- Toplumda mevcut genel cinsiyet (kadın) algısı,
- Kadınların da toplumun kendilerine biçtiği rolü sahiplenmesi,
- Kadınların taleplerini dile getirmede erkeklere oranla daha sessiz kalmaları,
- Özellikle tarımsal faaliyetlerde çalışan kadınların sosyo-ekonomik yetersizlikler nedeniyle çalışmak zorunda olmaları gibi başlıklar altında sıralanmıştır.
- Kadın emeğini ve haklarını koruma konusunda toplumda giderek yükselen talepler,
- Kamu otoritelerinin kadın hakları konusundaki olumlu müdahalelerinin artması,
- Kadınların kendi hakları konusunda duyarlılıklarının artması ve bu konuda örgütlenebilmeleri,
- Kadın hakları konusundaki sivil toplum örgütlenmelerinin kentte de mevcut olması gibi kaynak ve etmenlerin sahada bulunduğu değerlendirilmiştir.

Tarımsal faaliyetlerde yer alan kadınların sorunlarının çözümüne ilişkin olarak;

- Kadınların sigortalı çalıştırılmalarının sıkı bir şekilde takip edilmesi,
- Çalışma alanlarında kadınlara özgü koşulların (tuvalet, banyo gibi) oluşturulması,

- Kadınlara dönük cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasını sağlamak için girişimlerde bulunulması,
- Genel olarak kadınların yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve bu anlamda kendilerine pozitif ayrımcılık yapılabilmesi,
- Ailelerin kız çocuklarına ayırım yapmadan çocuklarını yetiştirmesi,
- Kamu otoritelerinin tarımsal faaliyetlerde rol alan kadınlara karşı daha duyarlı ve özenli takip ve denetim yapması gibi eylemler önerilmiştir.

Pandemi Sürecinde Kırsal Alana Yönelim Konusunda İzlenim, Gözlem Ve Değerlendirmelerinize İlişkin Görüşleriniz Nelerdir?

- Pandemi sürecinde kırsal alana yönelim konusunda izlenim, gözlem ve değerlendirmelerin aktarılması ana amaç olarak belirlenmiştir.

Yukarıda bahse geçen amaca erişilmesi durumunda;

- Kırsal alana dönük yoğun ilginin oluşturduğu olumsuzlukların giderilmesi,
- Köy ve kırsal hayatın daha iyi tanıtılması,
- Eko-turizm, agro turizm gibi faaliyetlerin öne çıkması ve geliştirilmesi,
- Üreticilerin birtakım ekonomik olanaklara erişebilmesi,
- Yeni tip kentli üretici profilinin ortaya çıkması ve bunların da üretime katılması (seracılık gibi),
- Kırsal yaşama dışarıdan yoğun müdahale edilerek mevcut özgün dokunun bozulmasının önüne geçilmesi,
- Kırsal alana olan yoğun ilgi ve talebin uygun şekilde yönetilmesi gibi etkilerin oluşabileceği değerlendirilmektedir.

Pandemi sürecinde kırsal alana yönelim konusunda;

- Kırsal alana yoğun ilgi olması nedeniyle özgün dokunun bozulması,
- Üretim alanlarında yapılaşma eğilimlerinin ve baskıların artması,
- Çevre, toprak ve su kaynaklarının yetersiz hale gelmesi ve bu anlamda kirliliklerin oluşması,
- Kırsal alanda sosyolojik dönüşümlerin meydana gelmesi,

- Pandemi nedeniyle arsa/arazi fiyatlarının oldukça artması,
- Üreticilerin ortaya çıkan gelir olanağına istinaden üretim yaptıkları toprağı satması gibi problemlerin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda bahsedilen sorunların nedenleri ise;

- Dışarıda gelenlerin kendi yaşam biçimlerini yerele aktarmaya yönelmeleri,
- Pandemi nedeniyle kısıtlamaya maruz kalmadan yaşam arayışı,
- Aşırı talep nedeniyle kırsal bölgelerde önemli bir rant oluşması,
- Dışarıdan gelenlerin yeni yerleştikleri bölgenin niteliklerine uygun hareket etmemesi,
- Çoğu kişinin geçici konaklama arayışı içinde olması ve mevcut alanların özgün yapısını göz ardı etmesi,
- Sürdürülebilirlik konusundaki yetersizlikler gibi nedenlere bağlı olarak geliştiğı ifade edilebilir.
- Kamu otoritelerinin pandemi nedeniyle oluşan hareketliliğin farkında olması ve yönetmek için girişimlerde bulunması,
- Dışarıdan gelip kalıcı olma arzusunda olanların yerleştikleri alanların çevresel ve diğer yönlerden korunmasına dönük arayışları,
- Zaman içerisinde üretici ve köylülerde oluşan üretim ve yaşam alanlarının korunmasına dönük farkındalık gibi etmenler sorunların çözümü bakımından kaynaklar olarak düşünülebilir.
- Pandemi nedeniyle kırsal bölgelere yönelen nüfus hareketliliğinin yönetilmesi için kamu otoritelerince girişimde bulunulması,
- Yerel halkın arsa ve üretim yaptıkları arazilerini satmalarının önüne geçilmesi,
- Yerel özgün dokunun korunması için program ve projelerin geliştirilmesi, politik müdahalelerin yapılması,
- Üretim alanlarında aşırı veya kaçak yapılaşmanın önüne geçilmesi,
- Su ve toprağın bilinçsiz müdahalelerden korunması,
- Bu anlamda kırsal alanlara gelenlere eğitimler verilmesi,
- Dışarıda gelenlerin yerel dokuya zarar vermelerinin önüne geçilmesi maksadıyla ikaz edilmeleri gibi ey-lemeler önerilmiştir.

Kırsal Hayat Cazibesini Neden Kaybediyor, Yeniden Cazip Hale Getirilebilir Mi? Nasıl?

- Kırsal hayatın cazibesini kaybetme nedenlerini belirlemek,
- Kırsal hayatı yeniden cazip hale getirmek için öneriler geliştirmek ana amaçlar olarak belirlenmiştir.

Yukarıda sıralanan amaçlara erişildiğinde;

- Kırsal hayatın bir çekim merkezi oluşturması,
- Kırsal hayatın eksik ve aksak yönlerinin özellikle alt yapı bakımından giderilmesi,
- Kırsal bölgelerde mevcut üst yapı olanaklarının da geliştirilmesi,
- Kırsal bölgelerin daha fazla yatırım ve yatırımcı çekmesi,
- Kentlerdeki nüfus yoğunlaşmalarının önüne geçilmesi gibi etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir.

Kırsal hayatın cazibesini kaybetmesi ve yeniden cazip hale getirilmesinde;

- Kırsal alanda yaşamının belirli külfetlere ve zorluklara katlanmayı gerektirmesi,
- Kırsal bölgelerde yapılaşma kısıtı veya alt yapı zafiyetleri gibi sorunların mevcut olması,
- Kırsal yaşamın herkese uygun olmaması,
- Kırsal hayatın korunmasına dönük alınan sıkı tedbirler ve denetimlerin mevcut olması,
- Köyden kente nüfus hareketlerinin demografi değişikçe artması ve genç nüfusun azalması gibi sorunların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Bahse konu sorunların nedenleri ise;

- Kırsal bölgelerde istihdamın kısıtlı, ekonomik koşulların zorlu olması,
- Kırsal bölgelerin kendilerine özgü yaşam koşullarının olması,
- Kamu otoriteleri tarafından su, toprak ve çevrenin korunmasına dönük alınan sıkı önlemler ve denetim,
- Genç ve nitelikli nüfusun kırsal yerine kentleri tercih etmesi gibi etmenlerden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.
- Kırsal bölgelerin kendilerine özgü doğal yapılarının mevcut olması,
- Özellikle pandemi gibi olağanüstü koşulların kırsal bölgelere yerleşmeyi motive etmesi ve bu anlamda talep oluşması,

- Kırsal alana yerleşmek isteyenlerin bu bölgelerde yatırım yapması, bu amaçla kaynak aktarması,
- Kırsal bölgelerde mevcut köy evleri ile benzeri yapıların yenilenerek kullanıma uygun olmaya elverişli olması,
- Kırsal bölgelerde tarihi, tarım, kültürel ve turistik alanların mevcut olması gibi kaynakların mevcut olduğu anlaşılmaktadır.
- Kırsal bölgelerde yapılaşmaya izin verilmemesi,
- Kırsal bölgelerdeki özgün yapının korunması,
- Kırsal bölgelerdeki yapıyı bozmamak kaydıyla yatırımcılara teşvikler ve destekler verilmesi,
- Kırsal alanlara ilişkin imar durumlarının ve planlarının net olarak belirlenmesi ve tavizsiz uygulanması,
- Kırsal bölgelerde mevcut tarihi ve kültürel alanların korunmaya alınarak ziyarete açılması,
- Kırsal bölgelerden kentlere doğru olabilecek nüfus hareketlerinin denetlenmesi,
- Kırsal bölgelerde tarım turizmi faaliyetlerinin desteklenmesi gibi öneriler geliştirilmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu araştırma, Kocaeli Büyükşehir ve mülhakatında tarım ve hayvancılıkla iştigal eden bireylerin, kişisel, sektörel ve faaliyetlerine ilişkin genel bir çerçeve oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada, merkez ve ilçelerde bahse konu faaliyetleri gerçekleştiren 1506 kişi ile 37 sorudan müteşekkil bir anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar tanımlayıcı istatistikler kullanılarak değerlendirilmiş ve ekli metinde sunulmuştur.

Kocaeli ili ve mülhakatında tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile uğraşanların genel profillerine bakıldığında; çoğunluğun erkek olduğu, ancak kadınların da tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde azımsanmayacak düzeyde yer aldıkları belirlenmiştir. Bu örnekleme çoğunluğun; 45 yaş ve üzerinde, lise ve dengi okullardan mezun, 4 ve daha az sayıda çocuğa sahip olanlardan müteşekkil olduğu ifade edilmelidir.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun herhangi bir meslek örgütüne (Oda, Birlik veya Kooperatif) mensubiyeti vardır. Bu durum, en azından meslek örgütleri konusunda ilgili kitlede bir farkındalığın mevcut olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Elbette ilgili örgütlerin aktif olarak alanda faaliyet göstermeleri ile üyelerine somut destek sağlamaları, üyelik oranının yüksek olmasında başkaca etkenler olarak görülebilir.

Katılımcılar, üretime ilişkin profilleri bakımından değerlendirildiğinde çoğunluğun hem zirai hem de hayvancılık ilişkin faaliyetlerde bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda büyükbaş hayvancılık faaliyeti ile arpa, buğday ve mısır üretimini birlikte yapanların çoğunluğu oluşturduğu anlaşılmaktadır. Sadece ziraat açısından değerlendirildiğinde ise en çok buğday, arpa, mısır ile yağı sebze ve fındık üretiminin öne çıktığı belirlenmiştir.

Bununla birlikte katılımcıların büyük çoğunluğunun kendi mülkiyeti kendine ait arazilerde üretim yaptığı anlaşılmaktadır. Arazi büyüklükleri bakımından değerlendirildiğinde ise 1-50 dönüm araziye sahip olanların çoğunluğu teşkil ettiği ifade edilmelidir. Ve yine büyük çoğunluğun kendilerine ait üretim araçlarını üretim için kullandığı belirlenmiştir. İlginç olanı kendi

kendine yetme bakımından bir diğer göstergesi ise, üretim için öz kaynaklarına daha çok müracaat etmiş olmalarıdır. Bunların dışında üretim için maddi destek alanların daha çoklukla Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile bankalardan yararlandığı anlaşılmaktadır. Öte yandan üretim için büyük çoğunluğu teknik destek almadığı, ancak alanların da daha çok mesleki örgütlerden yararlandığı belirlenmiştir. Yine katılımcıların üretim amacıyla çoğunun eğitim almamış olduğu ifade edilmelidir. Eğitim alanlar ise, daha çok meslek örgütlerinden yararlanmış gibi görünmektedir. Genel olarak eğitim ihtiyacının ise, üretim, ilaçlama, toprak, hayvancılık ve genel tarım eğitimi noktasında olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun üretiminden vazgeçtikleri bir ürün olmasa da herhangi bir ürünü üretmekten vazgeçenlerin daha çoklukla pazar/pazarlama, talep yetersizliği ve maliyet fazlalığını gerekçe olarak ileri sürdükleri belirlenmiştir.

Ekonomik arka planları bakımından katılımcılar değerlendirildiğinde çoğunluğun yapmış oldukları tarım ve hayvancılık faaliyetinden başkaca ek bir gelirleri olmadığı; ek gelire sahip olanlarınsa daha çok emekli maaşı aldıkları belirlenmiştir. Yine aynı kapsamda katılımcıların çoğunun birikim/tasarruf yapamadıkları anlaşılmaktadır. Katılımcılar, iştigal ettikleri işte daha çoklukla aile fertlerini çalışan olarak kullanmakta, ancak aile fertlerini kullanmayanların ise 1-10 kişilik ek bir harici istihdam oluşturdukları belirlenmiştir.

Marka ve patente sahip olma bakımından katılımcıların yeteri kadar güçlü olmadığı belirlenmiştir. Marka ve patent sayısı oldukça düşüktür.

Üretim noktasında katılımcıların geleneksel karar verme ve üretim yöntemlerini kullandıkları anlaşılmaktadır. Ancak yine de piyasayı takip ederek karar alan ve teknoloji tabanlı üretim yapan katılımcıların da alanda mevcut olduğu belirlenmiştir. Pazarlama açısından bakıldığında ise katılımcıların çoğunluğunun doğrudan pazarlama yöntemini kullandıkları anlaşılmakla birlikte araçlar eliyile ürünlerini pazarlayanların da azımsanmayacak düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcılar, işlerine yatırım yapabilme olanakları bakımından değerlendirildiklerinde ise çoğunluğun, yatırım yapacak olanaklarının olmadığını beyan ettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte yatırım yapma niyetinde olanların ise daha çoklukla dışsal maddi destekler kullanarak ancak yatırım yapabileceklerini beyan ettikleri belirtilmelidir. Aynı kapsamda katılımcıların son 5 sene zarfında işlerini büyütemedikleri, bununla birlikte azımsanmayacak miktarda katılımcının ise işini küçültmek durumunda kaldığı belirlenmiştir.

Bunlara ek olarak katılımcıların daha çoklukla pazarlama/lojistik, bakım/ilaçlama ve finansal sorunlar ile tedarik ve üretimin teknik kısmıyla ilgili sorunlar yaşadıkları anlaşılmaktadır. Öte yandan katılımcılar; iş bilgisi, ürün, toprak, tohum/hammadde, araç/gereç ve donanımın öne çıkan üstün yanları olduğunu beyan etmişlerdir.

Genel olarak katılımcıların Büyükşehir Belediyesi'nden talep ve beklentilerine bakıldığında bunların daha çok; "arazi, yol ve sulama, araç-gereç ve makine, denetim, destek ve teşvikler, fidancılık-süs bitkisi ve seracılık, hayvancılık, işbirliği ve ilişkiler, özel faaliyet alanları ile sair talep ve beklentileri" kapsadığı anlaşılmaktadır.

Bu araştırma, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan Tarım Şurası'nın katılımcı taraflar yönüyle teknik altyapısını oluşturmak, istikbali çalışmalar için bir zemin meydana getirmek ve politika yapıcılara bir basamak üretmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu maksatla Kocaeli ili ve mülhakatında ziraatla iştigal eden, besicilik yapan ve sair kooperatiflerin üyesi olan bireylerle 01/12/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında yüz yüze olmak kaydıyla anket çalışması yapılarak veri toplanmıştır. Toplanan veri; demografik bilgilerin yanı sıra, katılımcıları tanımlayan, katılımcıların ve sektörün statüsünü belirleyici bir niteliğe sahiptir.

Daha açık olarak çalışmanın örneklemini; Kocaeli ili ve mülhakatında faaliyet gösteren tarım ve hayvancılık işleriyle iştigal eden ve Tarım Kredi Kooperatifleri, Yetiştirici Birlikleri ile Ziraat Odalarına mensup toplam 1506 kişiden oluşmaktadır. Katılımcılarla mahallinde gerekli görüşmeler anketör yardımıyla yapılmış ve yanıtların bu yolla objektif olarak toplanmasına özen gösterilmiştir.

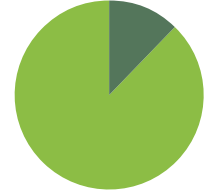
Yanıtların çözümlenmesinde, "Katılımcıların Genel Profili, Mesleki Örgütlere Üyelik Durumları, Üretim Profili, Ekonomik Statüleri, İşe İlişkin Nitelikleri ve Büyükşehir Belediyesinden Beklentileri" olmak üzere 6 ana kategori

oluşturulmuştur. Bu kategoriler altında elde edilen veri, tanımlayıcı istatistikler kullanılarak değerlendirilmiş ve böylece elde edilen sonuçlar aşağıda raporlanarak bilgilerinize sunulmuştur. Son kısımda ise araştırmaya dayanan öneriler geliştirilerek sunulmuştur.

KATILIMCILARIN GENEL PROFİLİ

Katılımcıların Cinsiyetleri

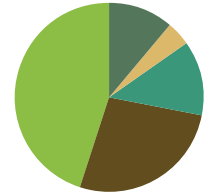
Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kadın ■	186	12,4
Erkek ■	1320	87,6
Toplam	1506	100,0

Genel olarak incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun 1320 kişi ile erkek olduğu anlaşılmaktadır (%88). Çalışmaya katılan kadınların sayısı ise 186'dır (%12). Katılımcıların yaptıkları işler ve faaliyetler göz önüne alındığında erkek katılımcıların ağırlıkta olduğu bu dağılım normal görülebilir. Ancak yine de böylesi meşakkatli bir faaliyet üstlenen ve daha çok maskülen karaktere sahip olduğu ileri sürülebilecek bir alandan çalışmaya katılan kadın sayısının da kendi ölçeğinde azımsanmayacak düzeyde olduğu ifade edilmelidir.

Katılımcıların Yaşları

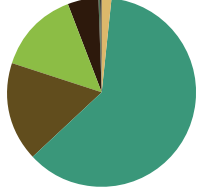
Yaş grupları	Frekans	Yüzde
18-24 ■	12	0,8
25-34 ■	72	4,8
35-44 ■	217	14,4
45-54 ■	449	29,8
55 ve üstü ■	756	50,2
Toplam	1506	100,0

Katılımcılar yaşları itibarıyla değerlendirildiğinde ağırlıklı kesimin 756 kişi ile 55 yaş ve üstünde (%50) olduğu belirlenmiştir. Bunların ardından 45-54 yaş aralığında yer alan kişiler, 449 kişi ile (%30) gelmektedir. Bu sonuçlar, ülke ortalaması ile uyumlu olması bakımından dikkate değer ve anlamlıdır. Dolayısıyla tarım ve hayvancılık gibi alanlarda faaliyet gösteren kesimin genellikle 45 yaş ve üstünde oldukları ifade edilebilir. Bundan daha ilginç olanı ise 25 yaş altında yer alan ve görece daha genç olan

kesimin en az katılımcı sayısına sahip olmasıdır (12 kişi ve %0.8). Dolayısıyla genç nüfusun tarım ve hayvancılık sektöründe çok fazla yer almadığı, sektörün yeni kuşaklar tarafından fazlalıkla tercih edilmediği, dolayısıyla gelecek dönemlerde sektörde faaliyet gösterecek birey sayısında ciddi azalmaların olabileceği ileri sürülebilir.

Katılımcıların Eğitim Durumları

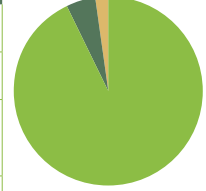

Eğitim Düzeyi Grupları	Frekans	Yüzde
Okuryazar	29	1,9
İlkokul mezunu	923	61,3
Ortaokul mezunu	256	17,0
Lise mezunu	214	14,2
Önlisans/Lisans Mezunu	79	5,2
Yüksek Lisans Mezunu	4	0,3
Cevapsız	1	0,1
Toplam	1506	100,0

Katılımcılar, eğitim durumları itibarıyla değerlendirildiğinde ilköğretim mezunu katılımcıların 923 kişi (%61) ile ilk sırada yer aldığı; bunların hemen ardından ise ortaokul mezunlarının 256 kişi (%17) ve lise düzeyinde mezuniyete sahip olanların 214 kişi (%14) ile geldiği görülmektedir. Dolayısıyla tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren katılımcıların büyük çoğunluğunun orta öğretim ve altı düzeyde eğitim almış olduğu ifade edilebilir. Türkiye nüfusunun %70'ler düzeyinde olan lise ve altı düzeyde eğitim almış olma durumu ile karşılaştırıldığında bu dağılımın normal olabileceği değerlendirilmektedir.

Katılımcıların Medeni Durumları

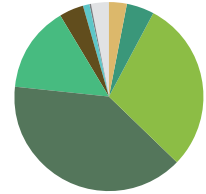
Medeni Durum	Frekans	Yüzde
Evli	1398	92,8
Bekar	78	5,2
Eşi vefat etmiş	30	2,0
Toplam	1506	100,0

Medeni durumları itibarıyla katılımcıların, 1398 kişilik (%93) bir çoğunlukla evli oldukları anlaşılmaktadır. Bu durum katılımcılar açısından özellikle hanehalkına refah sağlama noktasında önemli bir gösterge ve sorumluluk olarak da kabul edilebilir.

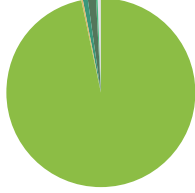
Katılımcıların Çocuk Sayıları

Çocuk Sayısı	Frekans	Yüzde
0	50	3,3
1	68	4,5
2	443	29,4
3	594	39,4
4	221	14,7
5	67	4,4
6	15	1,0
7	3	0,2
8	1	0,1
Cevapsız	44	2,9
Toplam	1506	100,0

Sahip oldukları çocuk sayısı açısından katılımcılara bakıldığında 3 çocuk sahibi olanların 594 kişi (%39) ile ilk sırada yer aldığı; ikinci sırada 443 kişi (%29) ile 2 çocuk sahibi olanların yer aldığı ve 221 kişi ile de (%15) 4 çocuk sahibi olanların üçüncü sırada yer aldığı ifade edilebilir. Dolayısıyla genel olarak katılımcıların, orta düzey (ne çok ne az) bir hane halkı büyüklüğüne sahip oldukları anlaşılmaktadır. Türkiye'de ortalama hane halkı büyüklüğünün 3.3 olduğu göz önüne alındığında, araştırmadan elde edilen bulgu tutarlı ve genel nüfusu temsil edici nitelikte görünmektedir.

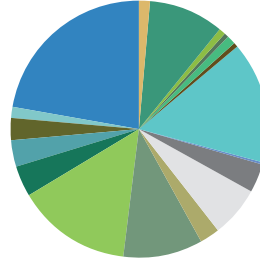
Katılımcıların Mesleki Durumları

Meslek Grupları	Frekans	Yüzde
Çiftçi	1460	96,9
Emekli Öğretmen	1	0,1
Hayvancılık	3	0,2
Memur	10	0,7
Müşteri Hizmetleri Temsilcisi	1	0,1
Pazarcılık	23	1,5
Peyzaj mimarı	1	0,1
Sosyolog	1	0,1
Teknisyen	2	0,1
Ziraat Mühendisi	4	0,3
Toplam	1506	100,0

Katılımcılar, 1460 kişilik bir çoğunlukla (%97) mesleki durum itibariyle kendilerini çiftçi olarak tanımlamışlardır. Araştırmanın yapıldığı sektörler göz önüne alındığında bu durum oldukça anlaşılabilir olarak kabul edilmelidir. Ancak Ziraat Mühendisi olup tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren kişi sayısının oldukça düşük olmasının, ayrıca dikkat çekici olduğu da ifade edilmelidir.

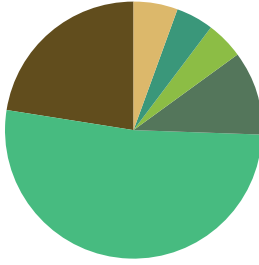
Katılımcıların Üyesi Olduğu Oda/Birlik/Kooperati

Oda/Birlik/Kooperatifler	Frekans	Yüzde
Arıcılar Birliği	17	1,1
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	113	7,5
Kocaeli Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	10	0,7
Süs Bitkisi Üreticileri Birliği	5	0,3
Süt Birliği	15	1,0
Fidancılık Kooperatifi	6	0,4
Tarım Kredi Kooperatifi	182	12,1
Pancar Kooperatifi	1	0,1
Derince Ziraat Odası	44	2,9
Gebze Ziraat Odası	76	5,0
Gölcük Ziraat Odası	31	2,1
İzmit Ziraat Odası	118	7,8
Kandıra Ziraat Odası	171	11,4
Karamürsel Ziraat Odası	45	3,0
Kartepe Ziraat Odası	41	2,7
Körfez Ziraat Odası	31	2,1
Pazarcılar Odası	18	1,2
Ziraat Odası	261	17,3
Yok	321	21,3
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların üye olduğu Oda/Birlik/Kooperatif durumuna bakıldığında 818 kişinin (%54) ilin farklı bölgelerinde yer alan Ziraat Odalarına üye oldukları anlaşılmaktadır. Bunların ardından 189 kişi (%13) ile Kooperatiflere üye olanlar gelmekte ve 160 kişi (%11) ile Birliklere üye olanlar üçüncü sırada yer almaktadır. Dolayısıyla katılımcıların büyük çoğunluğunun mesleklerinin gerektirdiği kitle örgütlerine üye oldukları anlaşılmaktadır. Ancak yine de 321 kişi (%21) gibi azımsanmayacak bir grubun da hiçbir mesleki örgüte üye olmadıkları ilginç bir bulgu olarak görülmektedir.

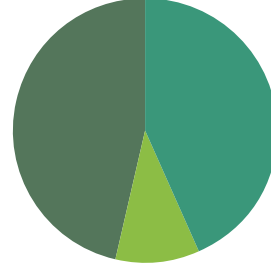
Katılımcıların Oda/Birlik/Kooperatiflere Üyelik Süreleri

Üyelik Süreleri	Frekans	Yüzde
2 Yıldan az	85	5,6
2-3 Yıl	73	4,8
3-5 Yıl	68	4,5
5-10 Yıl	163	10,8
10 Yıl ve üstü	781	51,9
Cevapsız	336	22,3
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların mesleki örgütlere üye olma durumları değerlendirildiğinde 10 ve yıl üzeri bir süre ile mesleki örgütlere üye olanların 781 kişi (%52) ile çoğunluğu oluşturduğu; 5-10 yıl arası üye olanların ise 163 kişi (%11) ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Üçüncü sırada yer alan cevap vermeyenlerin ise, meslek örgütlerine üye olmayanlar ile mukayese edilerek bu gruba dâhil edilmeleri mümkündür. Dolayısıyla Kocaeli ilindeki tarım ve hayvancılık erbabının, meslek örgütlerine uzun süreli katılım eğiliminde oldukları, olasılıkla bu durumun, mesleki örgütlerden memnuniyeti ifade etmekte olduğu da ileri sürülebilir.

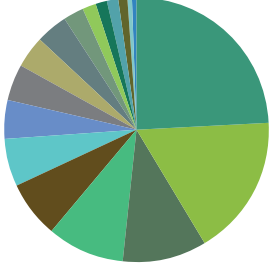
Katılımcıların Kategorik Ürün Alanı

Üretim Türü	Frekans	Yüzde
Zirai Üretim	655	43,5
Hayvansal Üretim	153	10,2
Zirai Üretim + Hayvansal Üretim	698	46,3
Toplam	1506	100,0

Ürettikleri ürün kümesi açısından katılımcılar değerlendirildiğinde 698 kişi (%46) ile hem zirai hem de hayvansal üretim yapanların ilk sırada yer aldıkları; bunlarından ardından ise 655 kişi (%44) sadece zirai üretim yapanların geldiği anlaşılmaktadır. Sadece hayvansal üretim yapanların 153 kişi (%10) ile son sırada yer aldığı ifade edilmelidir. Dolayısıyla Kocaeli’nde faaliyet gösteren tarım ve hayvancılıkla iştigal eden bireylerin çoğunluğu hem hayvancılık hem de zirai faaliyetleri birlikte yürütmektedirler, denebilir. Bununla birlikte salt zirai üretim yapanların da sayısının fazla olması, iki kümenin bileşiminde Kocaeli ili için ilgililerin, hayvancılıktan daha çok zirai faaliyetlerle uğraştıklarını göstermesi bakımından önemlidir.

Katılımcıların Üretmekte Olduğu Ürün

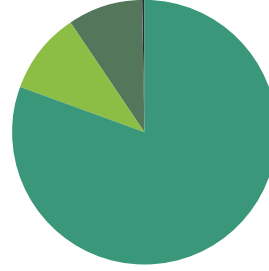

Üretilmekte olan Ürün	Frekans	Yüzde
Büyükbaş-Buğday, arpa, mısır	367	24,4
Buğday, arpa, mısır	257	17
Büyükbaş-Fındık	155	10,3
Yaş Sebze	144	9,5
Fındık	102	6,7
Büyükbaş	90	5,9
Küçükbaş-Yaş sebze- Buğday, arpa, mısır	71	4,7
Büyükbaş - Yaş Sebze	64	4,2
Meyve	60	3,9
Ceviz, zeytin, hurma	58	3,8
Kanatlı hayvan-Tarım	37	2,4
Büyükbaş-Küçükbaş	24	1,6
Arıcılık	23	1,5
Patates, soğan, pancar	21	1,4
Kanatlı Hayvan	15	1,0
Tıbbi Aromatik bitkiler	11	0,7
Küçükbaş	5	0,3
Toplam	1504	100

Üretmekte oldukları ürünler açısından katılımcılar değerlendirildiğinde büyükbaş hayvanın yanı sıra buğday, arpa ve mısır gibi bitkileri de yetiştiren katılımcıların 367 kişi (%24) ile ilk sırada yer aldıkları anlaşılmaktadır. Bunun ardından 257 kişinin (%17)

sadece buğday, arpa ve mısır ürettiği anlaşılmaktadır. Ve yine 155 kişinin (%10) büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yanı sıra fındık yetiştiriciliği yaptığı; 144 kişinin (%10) ise yaş sebze üreticiliği yaptığı belirlenmiştir. Bunların ardından fındık yetiştiricilerinin de 102 kişi ile görece yüksek bir popülasyona sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ancak genel olarak bakıldığında Kocaeli ilinde bulunan tarım ve hayvancılıkla iştigal eden bireylerin süt ve besi anlamında büyükbaş-küçükbaş ve kanatlı hayvan üretimi yaptıkları ifade edilmelidir. Yine sebze ve meyve açısından ilde -sayısı diğerlerine göre az olsa da- hemen her türden meyvenin yetiştiriciliğinin yapıldığı, bununla birlikte çeşitli sebzeler ile yem ve gıda üretiminde kullanılan diğer bitkilerin üretiminin yapıldığı ifade edilmelidir.

Üretim Yapılan Alan/Saha/Yapının Mülkiyeti

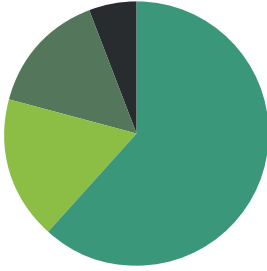

Üretim yaptığınız alan size mi ait?	Frekans	Yüzde
Evet	1215	80,7
Kira	149	9,9
Kendi yeri ve kira birlikte	139	9,2
Devlet arazisi	3	0,2
Toplam	1506	100,0

Üretim alanının mülkiyeti bakımından katılımcılar değerlendirildiklerinde 1215 kişi (%81) ile büyük çoğunluğun kendine ait arazide üretim yaptığı anlaşılmaktadır. Bu önemli bir sonuç ve orandır.

Kiralama yoluyla üretim yapanların sayısı ise 149 kişi (%10) ile görece düşüktür. Nihayet Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılıkla uğraşanların büyük çoğunluğunun, kendilerine ait arazileri kullanarak faaliyetlerini sürdürdükleri anlaşılmaktadır.

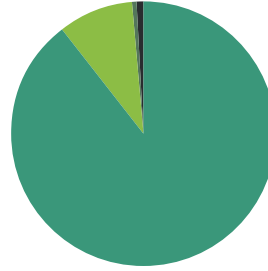
Üretim Yapılan Alan/Saha/Yapının Büyüklüğü

Üretim Yapılan Alan	Frekans	Yüzde
1-50 dönüm	930	61,7
51-100 dönüm	265	17,5
101-200 dönüm	226	15
200 dönüm üstü	85	5,6
Toplam	1506	100

Katılımcıların üretim yaptıkları alanın büyüklüğüne verdikleri yanıtlar tetkik edildiğinde, 930 kişi (%62) ile büyük oranda 50 dönüm ve altı büyüklüğe sahip olan alanda üretim yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, başkaca bulgular da tespit edildiği üzere Kocaeli ilindeki üreticilerin daha çoklukla küçük ve mikro düzeyde üretim yapan bireyler olduklarını göstermesi bakımından önemlidir. Bunun ardından 51-100 dönümlük sahalarda üretim yapanlar 265 kişi (%17.5) ve 101-200 dönümlük sahalarda üretim yapanlar ise 226 kişi (%15) olarak sıralanmaktadır. Nihayet 200 dönüm üzeri üretim yapanlar 85 kişi (%5.6) olarak çok daha az bir popülasyona sahiptirler.

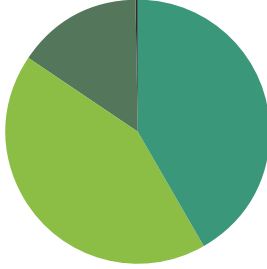
Üretim Yapılan Araçların Mülkiyeti

Üretim yapılan araçların (makine ve diğer ekipman) mülkiyeti	Frekans	Yüzde
Evet	1349	89,6
Hayır	137	9,1
Kiralık ve kendine ait	11	0,7
Tanıdık/akraba	9	0,6
Toplam	1506	100,0

Üretim yapılan araç-gereç ve donanımın mülkiyeti açısından katılımcılar tetkik edildiklerinde 1349 kişi (%87) ile büyük çoğunluğun, kendisine ait üretim araçları ile üretim yaptıkları anlaşılmaktadır. Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılıkla iştigal eden bireylerin büyük çoğunluğunun, üretim için kendine ait makine ve diğer ekipmanları kullanıyor olması, üretim alt yapısının sağlamlığını göstermesi bakımından önemli görünmektedir. Üretim için maddi destek alınıp alınmadığı sorusuna verilen yanıtlar da (C6) üreticinin maddi olanaklar açısından gelişmiş olduğunun bir nişanesidir. Kendisine ait olmayan üretim araçlarını kullananlar ise 137 kişi (%9) ile görece az sayıdadır. Sayı az olsa da üretim için kendisine ait olmayan araç-gereç ve donanımı kullanan üretimin mevcut olması dikkate değerdir.

Katılımcıların Üretim Yaptıkları Yöntem

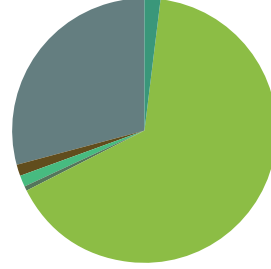

Katılımcıların üretim yaptıkları yöntem açısından tetkik edilmesini amaçlayan soruya verilen yanıtlar incelendiğinde çoğunluğun 628 kişi (%41) ile geleneksel yöntemleri tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Daha modern üretimin farkındalık ve yatırım gerektirmesi, ölçek açısından belirli bir büyüklüğe erişmeye muhtaç olması düşünüldüğünde, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren üreticinin bu anlamda bir miktar geride kalması anlaşılabilir görünmektedir.

Bu bulguya yakın bir miktarda karma yöntem uygulayanların sayısı ise 644 (%43) olarak tespit edilmiştir. Bu oranın azımsanmayacak bir düzeyde olduğu ifade edilmektedir.

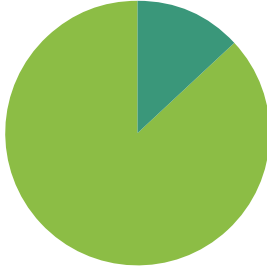
Karşı tarafta ise 233 kişi (%16) ile modern yollarla üretim yapan üreticiler yer almaktadır. Bu bulgu, en azından görece düşük olsa da önemli bir kısım ziraat ve hayvancılıkla uğraşanların istihsalde teknolojiye itinal ve intibak etmiş olduklarını göstermesi bakımından önemlidir.

Katılımcıların Üretim Karar Yöntemleri

Katılımcıların ürünlerini üretme noktasında nasıl karar verdiklerini belirlemeye dönük olarak sorulan soruya verdikleri yanıtları incelendiğinde 990 kişi (%66) ile büyük çoğunluğunun "atadan kalma yöntemlerle" bu kararı verdikleri belirlenmiştir. Daha evvel ortaya konan genel üretici profilleri dikkate alındığında bu sonucun olağan olduğu anlaşılmaktadır. Kocaeli ilindeki üreticinin daha çoklukla küçük ve mikro ölçekli (bkz. D2) oldukları belirlendiğinden bu gibi üreticilerin üretim için geleneksel üretim yol ve yöntemlerini tercih ediyor olmaları normal karşılanmalıdır. Buna karşın daha rasyonel karar verme arayışında olan katılımcı sayısı da azımsanmayacak düzeydedir (437 kişi ve %29). Piyasada oluşan talebe binaen karar vermeye yönelik bu tür üreticilerin Kocaeli ilinde mevcut olması, bir avantaj olarak görülebilir. Bunlara ek olarak arkadaş ve komşulardan görerek, mesleki örgütler vasıtasıyla, kendi ihtiyacı doğrultusunda ve aracılık yapanların yönlendirmesi ile üretim kararı verenlerin de katılımcılar arasında mevcut olduğu belirtilmelidir.

Üretim İçin Teknik Destek Alınıp Alınmadığı

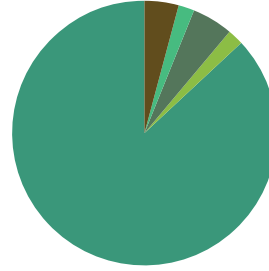

Üretim İçin Teknik Destek Alınıp Alınmadığı	Frekans	Yüzde
Aldım	198	13,1
Almadım	1308	86,9
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların üretim yapmak maksadıyla teknik destek (danışmanlık gibi) alıp almadıklarına dair verilen cevapları tetkik edildiğinde 1308 kişi (%87) ile büyük çoğunluğun teknik destek almadıklarını beyan ettikleri anlaşılmaktadır. Bu durum iki yönden önemlidir: Birincisi, katılımcıların üretim konusunda teknik desteğe ihtiyaç duymadıkları cihetiyle değerlendirilebilir. İkincisi ise, katılımcıların teknik desteğe ihtiyaçları olsa bile olasılıkla bunun farkında olmadıkları veya bunu görmezden gelmeleri veyahut da bir maliyet unsuru olarak görerek bundan kaçındıklarına ilişkin olabilir.

Üretim için teknik destek alanlar ise 198 kişi (%13) ile görece düşük olarak görünmektedir. Ancak yine de üretim için teknik destek alınması, üretimde uzmanlaşma ve nitelik artışının sağlanması bakımından önemli görünmektedir. Buradan üretilebilecek bir diğer sonuç ise, üreticiye üretim noktasında teknik destek verilebileceği, bu anlamda ciddi bir açığın olduğudur.

Üretim İçin Teknik Destek Alınmışsa Nereden Alındığı

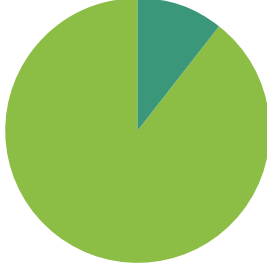

Teknik Destek Alınan Kurum	Frekans	Yüzde
Devlet Kurumları	63	4,2
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	31	2,1
Oda-Birlik-Kooperatif	74	4,9
Piyasadan Özel	30	2,0
Teknik Destek Alınmadı	1308	86,9
Toplam	1506	100,0

Üretim için teknik destek aldıklarını beyan eden katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde mesleki örgütlerden destek alanların 74 kişi (%5) ile öne çıktığı, bunun hemen ardından 63 kişi (%4) ile devlet desteği alanların geldiği anlaşılmaktadır. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nden destek aldığını beyan edenler (31 kişi ve %2) ile özel destekler aldığını ileri sürenlerin (30 kişi ve %2) oranı görece daha düşüktür.

Bulgular, Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile iştigal edenlerin teknik destek konusunda daha çoklukla mesleki örgütlere başvurduklarını göstermesi bakımından önemlidir. Ancak üretim için teknik destek almadığı beyan edenlerin oldukça yüksek olduğu da bir başka dikkat çekici husustur. Nihayet Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösterenlere teknik destek sağlamak konusundaki boşluğa odaklanması bir öneri olarak ifade edilebilir.

Üretim Yaptık İçin Eğitim Alınp Alınmadığı

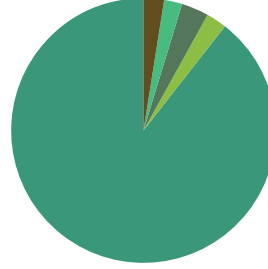

Üretim Yaptık İçin Eğitim Alınp Alınmadığı	Frekans	Yüzde
Aldım	163	10,8
Almadım	1343	89,2
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların üretim yapmak için eğitim alıp almadıklarına ilişkin soruya verdikleri yanıtlara bakıldığında büyük çoğunluğun 1343 kişi (%89) eğitim almadıkları belirlenmiştir. Bu durum üretimin niteliği bakımından bir engel olarak görülebilir. Zira yine tespit edildiği üzere (C9) katılımcılar, üretim için teknik destek de almamakta dolayısıyla yeni ortaya çıkan teknik ve bilgiden yoksun olarak üretim yapmaya yönelmektedirler. Bu durum tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar bakımından bir zafiyet olarak görülebileceği gibi kendilerine verilebilecek destekler konusunda da bir gösterge olabilir.

Bunların karşısında ise üretim için eğitim alanların 163 kişi (%11) gibi oldukça düşük bir nispette olmaları yer almaktadır.

Üretim Yaptık İçin Eğitim Alınmışsa Nereden Alındığı

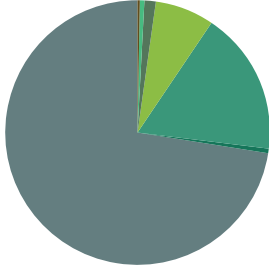

Eğitim Alınan Yer	Frekans	Yüzde
Devlet Kurumları	38	2,5
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	36	2,4
Oda-Birlik-Kooperatif	50	3,3
Piyasadan Özel	38	2,5
Cevapsız	1344	89,2
Toplam	1506	100,0

Üretim için eğitim almış katılımcıların bu eğitimi nereden aldıkları sorulduğunda alınan yanıtlar tetkik edildiğinde daha çoklukla mesleki örgütlerin (50 kişi ve %3) tercih edildiği anlaşılmaktadır. Bunun ardından devlet kurumları ile piyasa kuruluşları gelmektedir. Ve yine bunlara yakın olarak Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin görüldüğü anlaşılmaktadır.

Bu durum daha evvel de değinildiği üzere sektörde ciddi bir eğitim yönlü açığın olduğu göstermesi bakımından önemsenmelidir. Ayrıca eğitim noktasında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin daha aktif ve merkezi bir rol üstlenmesi gerektiği gibi bir sonucun da bulgulardan üretilmesi mümkündür.

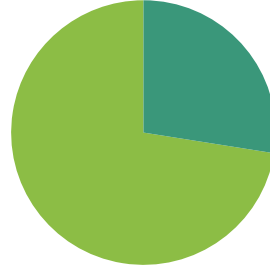
Katılımcıların Eğitim Almak İstedikleri Alan

Eğitim Alınan Yer	Frekans	Yüzde
Arıcılık Eğitimi	6	0,4
Finans ve Muhasebe	7	0,5
Genel Tarım Eğitimi	24	1,6
Hayvancılık	108	7,2
Üretim, İlaçlama ve Toprak	261	17,3
Yönetim	9	0,6
Eğitim Almak İstemeyen	1091	72,4
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların eğitim almak istedikleri alanlara ilişkin yanıtları tetkik edildiğinde eğitim almak istemeyenlerin 1091 kişi (%72) ile önemli bir miktarı oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu oldukça ilginçtir. Bunun kendi içinde birkaç nedeni olabilir. Birinci olasılık katılımcıların eğitimin gerekli ve önemliliği konusundaki bilgi eksiklikleri olabilir. Yine katılımcıların istihsal konusunda kendilerini yeterli görmeleri ile eğitimi zaman kaybı olarak telakki etmeleri veya da eğitim için gereken zamanı ayıramamaları da başkaca nedenler olarak sıralanabilir. Eğitim almak isteyenler kendi aralarında tasnif edildiğinde, “üretim, ilaçlama ve toprak” gibi teknik alanlarda eğitim almak isteyenlerin sayısı 261 kişi (%17) ile önde gelmektedir. Bunun ardından hayvancılık konusunda eğitim almak isteyen 108 kişi (%7) gelmektedir. Ve yine genel tarım eğitimi, yönetim, finans ve muhasebe ile arıcılık konusunda eğitim almak isteyenlerin de mevcut olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular tarım ve hayvancılık açısından önemli olduğu kadar eğitim planlaması yapılması durumunda da önemli bir alanı işaret etmesi bakımından değerlidir.

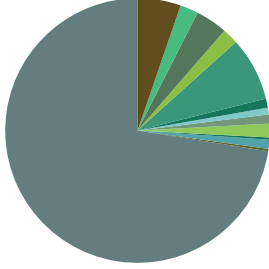
Katılımcıların Üretiminden Vazgeçtikleri Ürün Olup Olmadığı

Üretiminden Vazgeçilen Ürünün Olup Olmadığı	Frekans	Yüzde
Evet	418	27,8
Hayır	1088	72,2
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların herhangi bir ürünü üretmekten vazgeçip geçmediklerine ilişkin verdikleri yanıtlar incelendiğinde 1088 kişinin (%72) “hayır” yanıtını verdikleri, dolayısıyla ürettikleri ürünleri üretmeye devam ettikleri anlaşılmaktadır. Dolayısıyla katılımcıların büyük çoğunluğunun piyasada makbul üretim yaptıkları sonucuna varılabilir. Elbette bir “izlek bağımlılığı”, yani “geçmişten bugüne gelen yatırımların gerekli kıldığı zaruri bir sonuç” şeklinde de ortaya çıkan bulgu olarak değerlendirilebilir. Nihayet bu durum bir zafiyet olarak da addedilebilir. Öte yandan 418 kişinin (%28) üretiminden vazgeçtikleri ürün olduğunu ifade etmeleri de bu anlamda önemlidir. Bunun temel gerekçeleri; maliyet ve piyasada ilgili ürünlerin yeteri kadar talep görmemesi olarak ifade edilebilir.

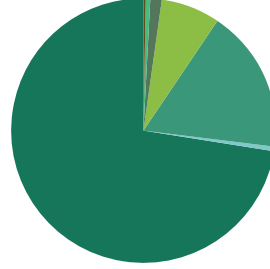
Üretimden Vazgeçme Nedenleri

Nedenler	Frekans	Yüzde
Araç-Gereç Yetersizliği	80	5,3
Arazi Elverişsizliği	36	2,4
Talep yok	57	3,8
Destek Eksikliği	30	2,0
Maliyet	115	7,6
Verimsizlik	17	1,1
Yer Yetersizliği	14	0,9
Pazar olmaması	19	1,3
İnsan Kaynağı Yetersizliği	23	1,5
Yer Değişikliği	5	0,3
Gübre Maliyeti	15	1,0
Hastalık	7	0,5
Cevapsız	1088	72,2
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların üretmekten vazgeçtikleri herhangi bir ürün üretiminin gerekçesi sorulduğunda verdikleri yanıtlar incelendiğinde genelde üretimden vazgeçilen bir ürün olmadığından 1088 kişinin yanıt vermediği anlaşılmaktadır. Ancak herhangi bir ürünü üretmekten vazgeçenlerin nedenlerine bakıldığında maliyet ve maddi nedenlerin 115 kişi (%8) öne çıktığı anlaşılmaktadır. Bunun arından araç-gereç ve donanım eksikliği ile yetersizliğinin geldiği belirlenmiştir. Diğer seçeneklere de bakıldığında ise yine finansal olanakları önceleyen farklı gerekçelerin ileri sürüldüğü ifade edilebilir. Dolayısıyla Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılıkla iştigal eden kişilerin en öncelikli olarak maddi olanak/olanaksızlıklar nedeniyle mahsul veya diğer üretim kalemlerinden vazgeçtikleri ileri sürülebilir. Bu anlamda çıkartılacak bir envanter ile desteklenmesi gereken ürün/üretici belirlenebilirse, üretken çevrenin devamı sağlanabilir.

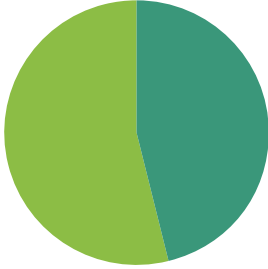
Katılımcıların Ürün Pazarlama Yöntemi

Eğitim Alınan Yer	Frekans	Yüzde
Arıcılık Eğitimi	6	0,4
Finans ve Muhasebe	7	0,5
Genel Tarım Eğitimi	24	1,6
Hayvancılık	108	7,2
Üretim, İlaçlama ve Toprak	261	17,3
Yönetim	9	0,6
Eğitim Almak İstemeyen	1091	72,4
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların ürünlerini pazarlama yöntemlerine dair yanıtlarına bakıldığında doğrudan pazarlamaya dönük olarak çalışan katılımcı sayısının 828 kişi (%55) olduğu ve bunun büyük çoğunluğu ifade ettiği belirlenmiştir. Dolayısıyla Kocaeli ilindeki müstahsil; ürününü son kullanıcıya doğrudan kendisi iletmekte, araçlar üzerinden bir pazarlama faaliyeti sergilememektedir, denilebilir. Buna ek olarak sunulabilecek bir başka bulgu da ilginç olmak kaydıyla 6 katılımcının (%0.4) ürünlerini pazarlamak adına "interneti" kullanmasıdır. Bunlara karşın, 569 kişi (%38) ve daha çoklukla katılımcıların, toptancı/tüccar olarak isimlendirilen araçlar eliyle ürünlerini pazarladıkları anlaşılmaktadır. Bu durum iki yönlü önemli görünmektedir: Kocaeli ilindeki mahsullerin pazarlanmasında "aracılık" sisteminin gelişmiş olduğu birinci önemli noktadır. Ancak araçlar üzerinden pazarlamada ayrı bir komisyonun da oluşuyor olması gibi bir değerlendirme yapılacak olursa, bu durum, gerek üretici gerekse son kullanıcı açısından bir zafiyet oluşturabilmekte ve şikâyetlere konu olabilmektedir. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin pazarlama açısından gerek eğitim gerekse diğer desteklerle üreticiye katkı verebileceği alanları araştırması ve politika geliştirmesi, bu anlamda yararlı olabilecektir.

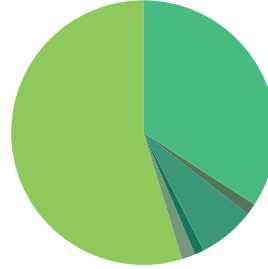
Katılımcıların Yaptıkları İş Dışında Gelirlerinin Olup Olmadığı

Ek Gelirin Olup Olmadığı	Frekans	Yüzde
Evet	698	46,3
Hayır	808	53,7
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların yaptıkları iş dışında ek gelirlerinin olup olmadığını belirlemeye dönük olarak sorulan soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde 808 kişi (%54) ile çoğunun ek bir gelire sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren kişilerin, sadece bahse konu uğraşları ile yaşamlarını idame ettikleri anlamına gelmektedir. Bu durum, yaptıkları faaliyetlerde bir zafiyet veya başarısızlık durumunda maddi sorunlarla yüz yüze kalabilecekleri sonucunu doğurmaktadır. Buna karşın 698 kişi (%46) ise başkaca gelirlerinin olduğunu beyan etmiştir. Dolayısıyla yaptıkları iş dışında bire gelire sahip olmaları ayrıca bir güvenceye sahip olduklarını göstermesi bakımından önemlidir.

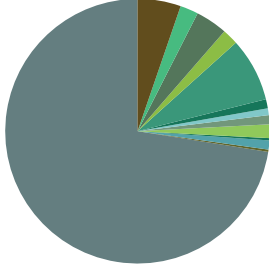
Katılımcıların Yaptıkları İş Dışındaki Gelirleri

Ek Gelirin Olup Olmadığı	Frekans	Yüzde
Emekli Maaşı	515	34,2
Esnaf geliri	22	1,5
Hayvancılık	1	0,1
İşçi	103	6,8
Kamu çalışanı	17	1,1
Kira Geliri	1	0,1
Ticaret	25	1,7
Yok/Beyan edilmemiş	822	54,6
Toplam	1506	100,0

Ek geliri olan katılımcıların, bu geliri nereden elde ettikleri sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde 515 kişi (%34) ile büyük çoğunluğun "emekli maaşı" almakta olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bulgu, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların emekli olsalar bile bu alanlardaki faaliyetlerini devam ettirdiklerini göstermesi bakımından önemlidir. Diğer taraftan 103 kişi (%7) herhangi bir başka işte "işçi" olarak çalıştıklarını beyan etmişlerdir. Dolayısıyla tarım ve hayvancılığın ek bir iş olarak yapıldığı gibi bir sonuca buradan erişilebilir. Ticaret ve esnaflık yaparak, kamu çalışanı olmakla ve yine kira geliri ile hayvancılıktan elde edilen gelirlerle ek gelir elde ettiğini ifade edenlerin oranları ise görece düşüktür. Sadece işte çalıştıkları tarım ve hayvancılıkla yaşamlarını idame ettirenlerin büyük bir kesimi temsil ettiği, daha evvelce de vurgulandığı üzere dikkat çekicidir. Ve yine bulgulara göre katılımcıların bir kısmı, geçim açısından ortalama bir düzeyde olduklarını ifade etmiş, dolayısıyla bu bulgu (ek işler yapanlar da değerlendirmeye alınarak) görece desteklenmiştir, denilebilir.

Katılımcıların Ekonomik Olarak Geçim Durumları

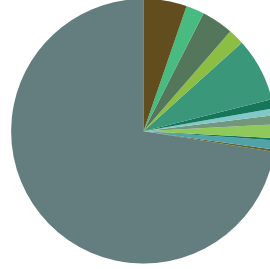
Değerlendirme	Frekans	Yüzde
Geçinebiliyorum	447	29,7
Geçinemiyorum	231	15,3
Ortada	827	54,9
Cevapsız	1	0,1
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların mevcut gelirlerinin yeterli olup olmadığı yönüyle geçimlerine ilişkin sorulan soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde 827 kişi ile çoğunun yaşamlarını ortalama bir düzeyde idame ettirebildikleri anlaşılmaktadır. Bu durum gerek sahip oldukları bireysel olanaklar gerekse genel ekonomik koşullar nedeniyle gelişmiş gibi görünmektedir. Kaldı ki daha evvel de (bkz: D2) belirtildiği üzere katılımcıların bir kısmının ek işler yaptığı da belirlenmiş ve bu bulgu desteklenmiştir.

Burada daha elim ve dikkat çekici olan ise, katılımcılardan 231 kişinin (%15) “geçinemediğini” beyan etmesidir. Bu durumun, hem toplumsal olarak makro planda hem de Büyükşehir Belediyesi olarak mezo (örgütsel) düzeyde dikkatle takip edilmesi gereken nazik bir neticeyi gösterdiği ileri sürülebilir.

Bulgulara göre rahatlıkla “geçinebildiklerini” ifade edenler ise 447 kişi ile katılımcıların %30’unu oluşturmaktadır.

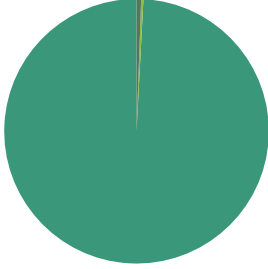
Katılımcıların Tasarruf/Birikim Yapıp Yapmadığı

Birikim Yapılıp Yapılmadığı	Frekans	Yüzde
Tasarruf/birikim yapabiliyorum	284	18,9
Tasarruf/birikim yapamıyorum	1222	81,1
Toplam	1506	100,0

Yine katılımcıların ekonomik statülerini belirlemek açısından sorulan birikim yapıp yapamadıklarına ilişkin soruya verdikleri yanıtları incelendiğinde katılımcıların 1222 kişi (%81) ile büyük oranda “birikim yapamadıklarını” beyan ettikleri belirlenmiştir. Dolayısıyla bu durum, daha evvelki bulgularda da belirtildiği üzere tarım ve hayvancılıkla iştigal eden bireylerin elde ettikleri gelirlerinin yaşamlarını idame ettirmeye ancak yeterli olduğu yönündeki bulguyu desteklemesi bakımından dikkate değerdir. Buna karşın birikim yapabilen katılımcıların nispetinin de görece düşük olduğu (284 kişi ve %19) ifade edilmelidir.

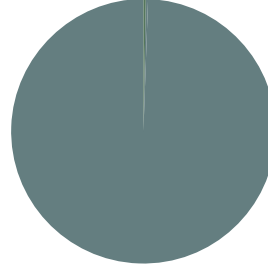
Katılımcıların Tescilli Marka ve/veya Patentinin Olup Olmadığı

Marka ve/veya Patent Bulunma Durumu	Frekans	Yüzde
Var - Marka ve Patent	3	0,2
Var - Sadece Marka	7	0,5
Var - Sadece Patent	4	0,3
Yok	1492	99,1
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların marka ve/veya patent sahibi olup olmadıklarına verdikleri yanıtları incelendiğinde ağırlıklı kesimin 1492 kişi(%99) ile marka ve/veya patent sahibi olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar açısından birkaç noktada önemli görünmektedir: Öncelikle üreticinin, markalaşma ve patent almayı gerektirecek büyüklüğe sahip olmadığı gibi bir sonucu düşündürebilir. Bununla birlikte eldeki bulgu, patent veya markalaşma konusunda bir farkındalık olmadığı anlamına da gelebilir. Bir başka açıdan patent alma veya markalaşmanın bir maliyet unsuru olması da üreticinin bu alandaki zafiyetine neden olmuştur, denilebilir.

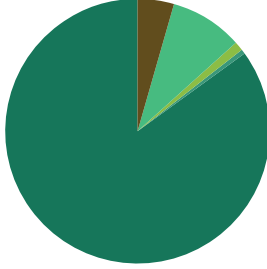
Tescilli Marka ve/veya Patentin Niteliği

Marka/Patent	Frekans	Yüzde
Akbal Süt Ürünleri	1	0,1
Arıcılık patenti	2	0,1
Doğal Köy Ürünleri	1	0,1
Hindi Yetiştiriciliği	1	0,1
Kabaca	1	0,1
Kandıra Tarım Hayvancılık Ltd. Şti.	1	0,1
Köy Balı	1	0,1
NMT Yumurta- Organik Yumurta Sertifikası	1	0,1
Sadık Eryılmaz Süt Ürünleri	1	0,1
Şems Besi Çiftliği	1	0,1
Ülgün Fidancılık	1	0,1
Yok	1494	99,2
Toplam	1506	100,0

Herhangi bir ürünlerinde patent ve/veya markaya sahip olan katılımcıların bunların niteliğine ilişkin verdikleri yanıtlar incelendiğinde daha çoklukla markalaşmanın öne çıktığı, ancak arıcılık konusunda patent sahibi olan katılımcıların da mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Markalara bakıldığında ise, daha fazlalıkla hayvancılık konusunda markalaşmanın olduğu ifade edilebilir. Bu durum özellikle zirai üretimin oldukça fazla olduğu (C1 ile karşılaştırınız) Kocaeli ilinde zirai üretim açısından bir zafiyet olarak görülebilecekse de önemli bir (politika) boşluğu(nu) işaret etmesi bakımından da dikkate değerdir.

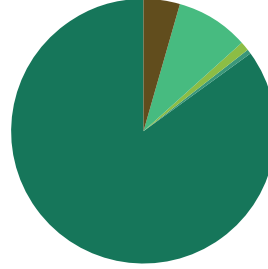
Aile Fertleri Dışında Personel Çalıştırılıp Çalıştırılmadığı

Personel Bilgisi	Frekans	Yüzde
Dönemsel -Yevmiyeli	67	4,4
Evet (1-10 arası)	134	8,9
Evet (101 ve üstü)	3	0,2
Evet (11-50 arası)	17	1,1
Evet (51-100 arası)	6	0,4
Hayır	1279	84,9
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların aile fertleri dışında çalışanlarının olup olmadığı sorusuna verdikleri yanıtları incelendiğinde olumsuz yanıt verenlerin 1279 kişi (%85) ile büyük bir çoğunluk teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Bu durum geleneksel üretim anlayışı ve istihsal ölçeği ile işletme büyüklüğü bakımından anlaşılabilir görünmektedir. Başkaca çalışanları olan katılımcıların ise 134 kişi (%9) ile 1-10 arası çalışana sahip müstahsiller olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, yapısal olarak üretimin mikro ölçeğe sahip olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Öte yandan geçici işçi çalıştıranların sayısı da 67 kişi (%4) olarak belirlenmiştir. Bu bulgu, aile fertleri yanında, üretim dönemlerinde ek çalışan istihdam eden katılımcıların mevcut olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Eldeki veri incelendiğinde büyük ölçekli istihsal yapan katılımcı olmadığı anlaşılmakla birlikte orta ölçekte yer alanların 9 kişi (%0.6) olduğu ve küçük ölçekli olanların ise 17 kişi (%1) ile sıralandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılıkla uğraşanların büyük kesimi mikro ve küçük ölçeğe sahip kişilerden oluşmaktadır, denilebilir.

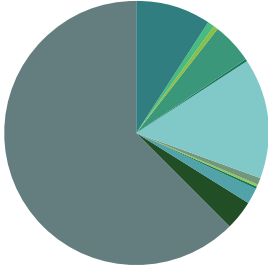
Üretim Yapabilmek İçin Maddi Destek Alınıp Alınmadığı

Üretim İçin Maddi Destek Alınıp Alınmadığı	Frekans	Yüzde
Aldım	567	37,5
Almadım	939	62,5
Toplam	1506	100,0

Üretim yapmak maksadıyla katılımcıların maddi destek alıp almadıkları incelendiğinde 939 kişi (%63) ile çoğunluğun böyle bir destek almadıklarını ifade etmesi önemlidir. Zira bu durum üretim açısından kendi kendine yeterli olmanın da bir göstergesidir. Dolayısıyla Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılık işleriyle meşgul olanların, üretim için yeterli maddi kaynaklara büyük oranda sahip oldukları sonucuna varılabilir. Ancak istihsal maksadıyla maddi destek alanların oranının da 567 kişi ile örneklemin hemen hemen %37'sini oluşturuyor olması, dikkate değer görünmektedir. Bu bulgu üreticiye maddi desteklerin sağlanması bakımından da önemli görünmekte, diğer bulgular da (F1) böyle bir beklenti olduğunu göstermektedir.

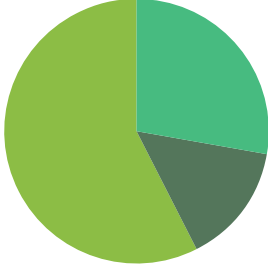
Maddi Destek Alınmışsa Nereden Alındığı

Destek alınan yer	Frekans	Yüzde
Banka	140	9,3
Banka ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	11	0,7
Banka, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kooperatif-Oda-Dernek	3	0,2
Banka, Kooperatif-Oda-Dernek	9	0,6
Devlet Desteği	72	4,8
Devlet Desteği, Kooperatif-Oda-Dernek	3	0,2
Elden Borç Aldım	3	0,2
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	223	14,8
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Devlet Desteği	11	0,7
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Devlet Desteği, Kooperatif-Oda-Dernek	6	0,4
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Elden Borç Aldım	2	0,1
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kooperatif-Oda-Dernek	28	1,9
Kooperatif-Oda-Dernek	56	3,7
Destek almadım	939	62,4
Toplam	1506	100,0

Maddi destek alanların bu desteği aldıkları yer açısından tetkik edilmelerine dönük soruya alınan yanıtlar incelendiğinde 223 kişi (%15) ile sadece Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nden böylesi bir desteği aldıkları anlaşılmaktadır. Bunun hemen ardından ise 140 kişi (%9) ile sadece Bankalardan destek alanlar gelmektedir. Sadece devlet desteği (72 kişi ve %5) ile sadece meslek örgütlerinden destek alanların oranı da (56 kişi ve %4) görece dikkat çekicidir. Bu göstergeler, karma destek alanların da dâhil edilmesiyle birlikte, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin müstahsili desteklemesi ve üreticilerde de bu anlamda bir farkındalık oluşturmaları bakımından önemlidir. Elbette bu bulgular kapsamındaki en göze çarpan husus, maddi destek almayanların oldukça yüksek olmasıdır (939 kişi ve %62). Dolayısıyla Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılıkla uğraşanların büyük çoğunluğunun öz kaynakları ile faaliyetlerini gerçekleştirdiği ve bunun da önemli bir bulgu olduğu ifade edilebilir.

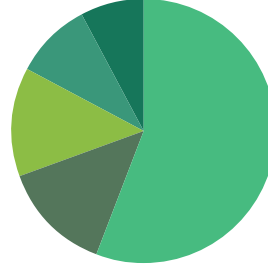
Katılımcıların Mevcut İşlerine Yatırım Yapabilme Durumları

Yatırım Yapabilme Durumu	Frekans	Yüzde
Evet, ancak borçlanarak	421	28,0
Evet, imkânım var	220	14,6
Hayır, imkânım yok	865	57,4
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların iş nitelikleri bakımından yatırım yapip yapamayacaklarını anlamak üzere yöneltilen soruya verdikleri yanıtları incelendiğinde 865 kişi (%57) ile büyük çoğunluğun yatırım yapma imkânına sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Yine buna benzer olarak yatırım yapabilecekse de bunu ancak “borçlanarak” yapabileceğini beyan edenlerin sayısı da azımsanmayacak düzeydedir (421 kişi ve %28). Bu durum daha evvelki bulgularla örtüşmekte, ancak Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılık sektörünün gelişimi bakımından da önemli bir zafiyet alanını işaret etmektedir. Bu anlamda tarım politikalarının gerek yerel gerekse ulusal düzeydeki aktörler tarafından belirlenmesi sürecinde, üreticiye yatırım açısından gereken teşvik ve desteklerin sağlanmasının planlanması en azından sürdürülebilirlik ve kalkınma açısından önemli görünmektedir. Karşı tarafta ise yatırım yapma olanağına sahip olanlar en düşük popülasyona 220 kişi (%15) ile sahiptir. Bu durum, daha evvel de belirlenen üreticinin ekonomik gücü ve ölçeği ile doğru orantılı olmakla birlikte elde edilen bulgular itibarıyla tutarlı görünmektedir.

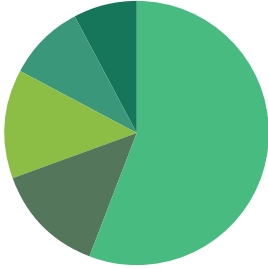
Katılımcıların Üretici Olarak 5 Önemli Sorunu

En Önemli 5 sorun	Frekans	Yüzde
Pazar/Pazarlama /Lojistik	798	52,9
Bakım/İlaçlama/Sulama	196	13
Finansal/Maddi	191	12,6
Tedarik	134	8,8
Üretimin Teknik Kısmı	108	7,1

Katılımcıların en önemli 5 kişisel sorunlarını belirlemeye dönük olarak sorulan soruya alınan yanıtlara bakıldığında Pazar, pazarlama ve lojistik alanına ilişkin sorunların 798 kişi (%52.9) ile ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir. Bunun ardından sırasıyla bakım, ilaçlama, sulama; finansal maddi sorunlar; tedarik sorunları ve üretimin teknik kısmına ilişkin sorunların görece daha az puanlarla sıralanmaktadır. Dolayısıyla Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren bireyler, en önemli sorun olarak ürettikleri ürünlerin pazarlanmasını görmektedirler. Daha evvelce de (bkz: D3) belirtildiği üzere katılımcılar ürünlerini doğrudan doğruya pazarlama yöntemini tercih ettiklerinden bu anlamda birtakım zafiyetlere sahip olmaları normal görünmektedir. Ayrıca sahip oldukları maddi ve teknik olanaksızlıklar yine yeni pazarlar bulmalarına mani olabilmektedir. Diğer hususların da araştırmanın genel bulguları ile uyumlu olduğu anlaşılmaktadır. Zira gerek teknik üretim ve bu anlamdaki iş bilgisi ve gerekse finansal olanaklarının yetersiz olması Kocaeli ilinde faaliyet gösteren tarım ve hayvancılıkla uğraşan bireyler için bir mesele olarak kolaylıkla ileri sürülebilir.

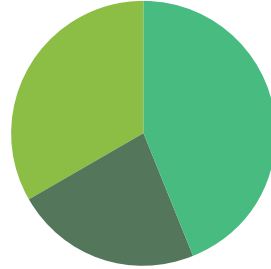
Katılımcıların Üretici Olarak 5 Üstün Niteliği

Katılımcıların Üstün Nitelikleri	Frekans	Yüzde
İş bilgisi	457	88,7
Ürün	446	86,6
Toprak	339	65,6
Tohum/Hammadde	255	49,5
Araç-Gereç ve Donanım	229	44,5

Katılımcıların kendi nitelikleri açısından öne çıkan 5 önemli hususu belirtmeleri istenen soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde 457 kişi (%89) ile "iş bilgisinin" öne çıktığı anlaşılmıştır. Buna göre Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılıkla iştigal eden bireyler yaptıkları faaliyetlere ilişkin bilgileri kapsamında yetkin olduklarını düşünmektedirler. Bu durum özellikle uzun yıllar bu gibi faaliyetlerle uğraşan olmaları münasebetiyle anlaşılabilir. Buna göre sıralanan diğer oranlarda "ürün" açısından kendilerini nitelikli görenler (446 kişi ve %87), "kullandıkları arazi (toprak)" yönüyle öne çıktığını düşünenler (339 kişi ve %66), "tohum veya hammadde" bakımından üstün görenler (255 kişi ve %50) ile "araç-gereç ve donanım" açısından kendilerini yetkin görenlerin (229 kişi ve %45) sıralandığı ifade edilebilir.

Katılımcıların Son 5 Seneye İlişkin Öz-Değerlendirmesi

Değerlendirme	Frekans	Yüzde
İşim aynı kaldı	662	44,0
İşimi büyüttüm	345	22,9
İşimi küçülttüm	499	33,1
Toplam	1506	100,0

Katılımcıların son 5 sene için işlerini değerlendirmeleri istenen soruya verdikleri yanıtlar tetkik edildiğinde işinin aynı kaldığını (yani herhangi bir ilerleme olmadığı gibi gerileme de olmadığını) beyan edenlerin sayısının 662 kişi (%44) ile birinci sırada yer aldığı belirlenmiştir. Bu durum elbette dikkate değerdir. Zira her örgütün de canlı varlıklar gibi büyüyüp gelişme arayışında olduğu düşünüldüğünde Kocaeli ilinde tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işlerinin aynı şekilde kaldığını belirtmeleri, bir yönden bakıldığında bir zafiyet ifadesi gibi görünebilir. Bundan belki daha ilginç 499 kişinin (%33) işini küçültmek zorunda kaldığını beyan etmesidir. Bu durum elbette makro-ekonomi açısından önemli bir gösterge olarak kabul edilebileceği gibi, diğer taraftan da Kocaeli ili özelinde olmak kaydıyla sektörün geleceği noktasında da ciddi bir göstergedir. Dolayısıyla müstahsilin işini küçültme davranışı sergilemesinin gerçek nedenlerine odaklanmak ve bunları ortadan kaldırmaya dönük harekete geçmek, politika yapımcılar açısından önemli bir adım olabilir. Bunlara karşın işinin büyüdüğünü beyan edenlerin sayısının da azımsanmayacak düzeyde olduğu (345 kişi ve %23) ifade edilmelidir. Kocaeli ilinde faaliyet gösteren tarım ve hayvancılık sektörü üyelerinin büyüyüp gelişme anlamında önemli bir atılım içerisinde olduğu ifade edilebilir. Ancak küçülenler karşısında, bu büyümenin gerekçeleri belirlenebilirse, en azından politika formülasyonunda daha rasyonel ve sonuç odaklı hareket edilmiş olabileceği ifade edilmelidir.

Katılımcıların Büyükşehir Belediyesi'ndeki İş Kollarıyla İlgili Talep ve Beklentileri

Arazi Yol Sulama

- Arazi ağaçlandırma desteği verilmesi
- Bitişikteki orman arazilerinin (2B arazilerinin) kullanımına izin verilmesi
- Köylülerin tarlalarının sattırılmaması
- Sulama kanallarına onarım ve bakım yapılması
- Sulama olanaklarının geliştirilmesi
- Tarımsal alanların yollarının düzenlenmesi stabilize yol yapılması
- Tarım alanlarında imar denetimi yapılması
- Tarım yapılacak alanların imara açılmaması
- Tarımsal alana yönlendirme yapılması
- Tarımsal üretimde imar desteği, alt yapı desteği verilmesi
- Tarla vasıflı arazilerin yok edilmemesi

Araç-Gereç-Makine-Yapı

- Araç-gereç desteği verilmesi (Traktör, lastik vs.)
- Fidan dikme makinesi desteği sağlanması
- hayvan pazarı (Kandıra)
- Mezbaha ve hayvan pazarı kurulması (Gebze),
- Modern pazar alanları oluşturulması
- Soğuk hava deposu ve sebze hali yapılması (Kandıra)
- Yükleme yeri yapılması (Tepeköy)

Denetim

- Fiyat denetimi yapılması (Gübre, üre, yem)
- Hava kirliliğinin denetlenmesi
- Ürünlerin (bal gibi) daha fazla denetlenmesi (Sahte ürün çok fazla)
- Stokçuluğa karşı denetim yapılması

Destekler/Teşvikler

- Ata tohum konusunda yardım verilmesi
- Besi ve yem desteği sunulması
- Buzağı desteği sağlanması
- Çiftçiye özel sağlık güvence sistemi kurulması
- Doğal afetlerde çiftçiye daha fazla destek verilmesi

- Düşük faizli kredi verilmesi
- Elektrik, doğalgaz ve su tarifelerinin tarım ve hayvancılık yapanlar için yeniden düzenlenmesi (Özel tarife)
- Ekim ve pazarlama desteği verilmesi
- Genç çiftçilere destek verilmesi
- Gübre desteği sağlanması
- İlaç desteği verilmesi
- Kiralama fiyatlarının düşürülmesi
- Maddi destek verilmesi
- Makine desteği sağlanması
- Mazot desteği verilmesi (Mevcut destek yetersiz görülüyor)
- Organik gübre konusunda destek verilmesi
- Üretim teşviki çıkarılması
- Reglas tohumu için destek sağlanması
- Sigorta (primi) ödemesi konusunda yardımcı olunması
- Sulama için elektrik sağlanması
- Tohum desteğinin artırılması
- Tomruk hibeli destek verilmesi
- Yemlik desteği sunulması
- Yonca tohum desteği sağlanması

Fidancılık-Süs Bitkisi-Seracılık

- Fide hibe ve dağıtımı ve seracılığın desteklenmesi
- Blok sera, naylon temini ve kaliteli naylon verilmesi
- Fidan üretiminde maliyet azaltımı ve destek sağlanması
- Süs bitkileri üreticisine destek verilmesi
- Toplu alımlarda fidan koruması sağlanması
- Fidan desteği sınırının değiştirilmesi

Hayvancılık

- Ahır yapımı için destek verilmesi
- Ahırların yıktırılmaması, şikâyetlere başka çözüm bulunması
- Bakım desteği verilmesi
- Hayvan alımının desteklenmesi ve tarım desteğine göre hayvancılığa ayırım yapılmaması
- Hayvancılık için desteklerin yeniden başlatılması

- Kanatlı üreticisine fatura desteği verilmesi
- Kanatlı üretimi için özel destekleme
- Küçükbaş hayvan desteği verilmesi

İşbirliği ve İlişki

- Çiftçi ve hayvancılıkla uğraşanların yerinde ziyaret edilmesi
- Sahada olunması
- Yanında olduğunun hissettirilmesi
- Tarım il müdürlüğü ile koordinasyon sağlanması

Özel Faaliyet Alanlarına Özgü

- Arıcılara ekipman ve araç desteği verilmesi
- Arıcılara yakıt desteği sağlanması
- Biberiye ödemesinin tek seferde yapılması
- Ceviz hastalıkları için teknik personel görevlendirilmesi
- Ceviz için pazarlama desteği sunulması
- Fındık üretiminin desteklemesi
- Mantar üretim desteği verilmesi
- Sebze üreticisine ayrı destek verilmesi
- Zeytine özel destek verilmesi

Prosedürel

- Arazisi büyük olmayanlara da destek verilmesi
- Büyükşehir yardımları her yere ulaştırılması
- Çiftçi desteklerinde ayırım yapılmaması (Şehir-Köy gibi)
- Çiftçiye özel bir kart üretilerek desteklerin kart üzerinden sağlanması
- Desteklerin büyüklüğe bağlı olmaması
- Desteklerde ÇKS kayıt koşulunun kaldırılması veya gevşetilmesi (ÇKS için para ödemek gerekiyor)
- Desteklerin denetlenmesi (ekilen yerlere bakılması), sistem (ÇKS) üzerinden değil yerinde tespit edilmesi
- Desteklerin hızlı ve adil olması
- Destekler için koşulların yumuşatılması
- Desteklerin önceden herkese bildirilmesi
- Desteklerin sezon başında yapılması
- Desteklerde (oda vs.) üyelik talep edilmemesi
- Desteklerin yaygınlaştırılması

- Hisseli yerlerle ilgili destek problemlerini çözülmesi (ÇKS alınamıyor)
- İşletmelerin resmileştirilmesi
- Kararların üretici ile görüşülerek alınması
- Pazarda ürün satanların Marmara Birlik tarafından üyeliği sonlandırılmasının önüne geçilmesi
- Tohumların arazi ve iklim uygun verilmesi
- Zirai üretim faturalarının tarım kotasına alınması

Teknik-Eğitim

- Atık suyun tarıma kazandırılması
- Arıtılmış tortudan gübre üretimine izin verilmesi
- Akıllı, planlı ve projeli üretim yapılması
- Tarım ve ilişkili konularda bilgilendirme yapılması
- Ceviz hastalıkları için teknik personel görevlendirilmesi
- Çiftçi Eğitim Merkezi kurulması
- Danışmanlık ve (toprak) analiz desteği verilmesi
- Ekinezya ve salep için teknik destek verilmesi
- Ekoturizm konusunda danışmanlık desteği verilmesi
- Ücretsiz proje (hazırlama) desteği verilmesi
- Sunulan projelerin Büyükşehir tarafından değerlendirilmesi
- Üretim için teknik destek verilmesi (Mühendislerden teknik destek)
- Yem üretimi hakkında bilgi verilmesi
- Ziraat ve hayvancılıkla ilgili eğitim verilmesi

Diğer

- Başıboş hayvanlar için kır ve mera bekçisi tahsis edilmesi
- Büyükşehir mücavir alanında hayvancılık koşullarının yeniden düzenlenmesi
- İnsan kaynağı için destek verilmesi (çalışacak insan bulunamıyor)
- Kooperatif olmayan yerlere kooperatif açılması
- Mısır tohumu (tanelik mısır) bölge şartlarına uygun değil
- Uygun fiyatla Büyükşehir Belediyesi'nden bank ve kamerye temin edilmesi
- Üretim yapamayanlara ek iş alanları açılması olarak sınıflandırılmıştır.

Katılımcı talepleri incelendiğinde, daha çoklukla desteklere ilişkin beklentilerin öne çıktığı ifade edilmelidir. Ancak hemen belirtmek gerekir ki, birçok katılımcı Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin sağladığı destek ve yardımlardan haberdar olarak takdirlerini bildirmekle birlikte, bu destek ve yardımlarının devamını dilemektedir. Bunlara ek olarak bazı özel destek taleplerinin de mevcut olduğu tablodaki ilgili satır incelendiğinde anlaşılabilecektir. Olanaklar elverdiğince bu taleplerin karşılanması, tarım ve hayvancılık gibi yaşamsal bir alanda faaliyet gösterenlerin daha başarılı olmasına imkân sunacaktır.

Bununla birlikte prosedürel taleplerin de katılımcılar tarafından yoğun olarak dile getirildiği ifade edilmelidir. Zira uygulamada birçok iş ve işlemle muhatap olan katılımcıların bazıları meydana gelebilecek olan idari külfet nedeniyle sisteme dâhil olmayı tercih etmeyebilmektedir. Ayrıca hizmet ne kadar ideal olursa olsun, bu gibi idari külfetler negatif bir algının oluşmasına da neden olmaktadır.

Talep ve beklentiler kısmında bir başka önemli ve kolayca uygulanabilir kategori eğitim ve teknik desteğe ilişkindir. Tarım ve hayvancılıkla meşgul olan kişilerin, en azından bir noktada yaptıkları faaliyetlerle ilgili eğitime muhtaç olduklarını fark etmeleri önemsenmelidir. Bu anlamda kendileriyle kurulacak yakın ilişki ve yönlendirilecek teknik uzmanlar eliyle faaliyetlerine ilişkin bilgi eksiklikleri giderilmiş olacaktır.

Yine sulama, ilaçlama ve yol gibi teknik ve altyapısal uygulamalar için sunulan taleplerin en azından imkânlar ölçüsünde takip edilmesi, bu kabil serzenişleri ortadan kaldıracaktır. Özellikle sulama kanallarının tamir ve bakımlarının yapılması ile tarım ve hayvancılık yapılan alanlardaki yol ve ulaşım problemlerinin halledilmesi, nitelikli üretimin yanı sıra kamusal şikâyetlerin de ortadan kaldırılmasına olanak sağlayabilecektir.

Ayrıca seyrek bir talep de olsa tarım ve hayvancılıkla iştigal eden kişilerle yakın ilişki kurularak yanlarında bulunduğu izlenimi verilmesi, hiçbir şey olmasa bile sosyo-psikolojik destek sunulması, maliyeti sıfıra yakın bir strateji olarak yararlı olabilecektir.

Öneriler

Bu bölümde genel olarak çalışmanın çıktıları üzerinden geliştirilen öneriler sunulmuştur. Önerilerin geliştirilmesinde, katılımcıların beklenti ve taleplerinin yanı sıra, sahip oldukları nitelikler ile sağladıkları diğer enformasyondan yararlanılmıştır. Önerilerin sunulmasında, "Altyapıya, Desteklere, Politikalara ve Uygulamaya" dönük olmak üzere yeniden bir kategorizasyon yapılarak kullanıcılar için okumada kolaylık ve anlaşılabilirlik sağlanması düşünülmüştür.

Altyapıya İlişkin Öneriler

- Tarımsal alanların planlamasının yapılarak planlı ve akıllı tarım uygulamalarına geçiş özendirilmelidir.
- Tarım alanlarının imar planlarının ve diğer teknik düzenlemelerinin yapılması sağlanarak bu alanların korunması cihetine gidilmelidir.
- Tarımsal alanların yol ve ulaşım sorunları yerinde tespit edilerek çözümlenmesi sağlanmalıdır.
- Sulama olanaklarının çoğaltılması, tamir ve bakımının yapılması gereklidir. Ayrıca yeni sulama teknoloji ve olanaklarının tanıtılması ile uygulanması konusunda üretici duyarlı hale getirilmelidir.
- DSI tarafından harita ve topoğrafik özelliklere göre kanal, kanalet gibi yapılar oluşturulmalıdır.
- Gri su kullanımında temizleme, dezenfekte etme gibi suyun kullanılabilir hale getirilmesine dönük sistem ve mekanizmalar kurulmalıdır.
- Talep edilen alanlarda yükleme yeri, hayvan kesimhaneleri ile hayvan pazarlarının oluşturulması sağlanmalıdır.
- Talep edilen yerlerde pazaryeri, buzhane ve e-ticaret gibi alt yapı olanaklarının kurulması sağlanmalıdır.
- Ürünlere katma değer katacak unsurlar (paketleme, kurutma tesisleri veya ara mamuller gibi) projelendirilerek üreticiye kazandırılmalı ve tahsis edilmelidir.
- Tarım ve hayvancılık işleriyle iştigal edenlere olanaklar elverdiğince ayrı tarifeler üzerinden elektrik, su ve gaz kullanımı olanağı sağlanmalıdır.
- Yeni ürünlerin uygunluğunu ve uygulamasını görmek bakımından adaptasyon/seleksiyon bahçelerinin oluşturulması sağlanmalıdır.

Desteklere İlişkin Öneriler

- Desteklerin çeşitlendirilerek devam ettirilmesi sağlanmalıdır.

- Üretim maliyetlerinin aşırı yüksekliğinden kaynaklanan şikâyetler ile üretim daralması gibi sorunlara karşı, merkezi idare ile diğer kaynaklardan yeni ve farklı destek ve teşvik olanakları üretilmelidir. Bu anlamda AB, Dünya Bankası gibi kuruluşların sağladığı fonların alınması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Destek ve teşviklerin üretim süreci dikkate alınarak zamanlama açısından en uygun zaman aralığında sunulması beklenmektedir. Bu açıdan ilgili taraflarla yakın ilişki ve işbirliği kurularak destek zamanlamasının, tam ihtiyaç duyulan ana göre planlanması sağlanmalıdır.
- Desteklerin dağıtılmasında sektörlerde yer alan önemli aktörlerle birlikte objektif ölçütler belirlenerek gruplar arasında denge gözetilen bir sistem geliştirilmelidir.
- Üreticiye sunulacak destekler için "Reçete Sistemi" uygulanmalı, kime, hangi destek, ne amaçla verilmiş ise sadece o amaçla kullanılması sağlanmalıdır.
- Destek ve teşviklerden üreticilerin arzu edilen düzeyde yararlanabilmeleri için gerek duyuru gerekse başvuru aşamalarında mutlaka yerel ve yerinde bilgilendirme yapılmalıdır.
- Destek ve teşviklere başvuru bakımından üretim tipine özel teşvik ve destek tiplerinin üretilmesi, mevcutların da bu kapsamda güncellenmesi yapılmalıdır.
- Teşvik ve desteklere başvuru sürecinde özellikle "idari külfet" olarak isimlendirilebilecek kâğıt işlerinin asgari düzeyde tutulması ve oluşabilecek külfet dengesinin kullanıcı lehine olacak şekilde ayarlanması gerekmektedir.
- Tarım ve hayvancılık alanında halen geleneksel yol ve yöntemlerin yoğun olarak kullanıldığı düşünülerek modern üretim tekniklerine ilgililerin intikal ve intibak etmeleri noktasında gerekli eğitim ve teknik destek sağlanmalıdır. Bu anlamda bir "Çiftçi Eğitim Merkezi" kurulmalıdır.
- Tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösterenlere salt hammadde, tohum veya gübre desteği değil modern araçlarla bu faaliyetleri görebilmeleri bakımından araç-gereç ve donanım ile bina yapım, tamir ve bakım desteği de verilebileceği hususu değerlendirilmelidir.
- Tarım ve hayvancılıkla istigal edenlerin hanehalkı sayılarının fazla olması ve buna karşın gelirlerinin düşük olması ve ancak geçinebildiklerini beyan etmeleri nedeniyle üretme imkânı olması durumunda kendilerine mahsus "aile destek paketlerinin" oluşturulması düşünülmelidir.
- Tarım ve hayvancılıkla istigal edenler için -yerel düzeyde- bir "Çiftçi Sandığı" kurulmasına öncülük ve aracılık edilmesi ile bu anlamda ilgililere destek verilmesinin, bu alanda faaliyet gösterenlerin maddi sorunlarının çözümünde faydalı olabileceği değerlendirilmektedir.
- Tarım ve hayvancılıkla istigal edenlere uzman desteği sağlamak adına kentte bulunan üniversitelerle ortak program ve projeler geliştirilmeli, "eşleştirme" modeli uygulanarak teknik bilgi eksikliklerinin mahallinde giderilmesi sağlanmalıdır.
- Büyükşehir Belediyesi'ne mensup tarım ve hayvancılık alanında yetkin teknik personelin sahada daha fazla yer alarak talep edenlere doğrudan teknik destek sağlamaları düşünülmelidir.
- Hayvansal üretim açısından en önemli meselelerden biri olan hastalıklar, üreme gibi konularda ileri tetkik ve tedavi yapacak kapsamlı uzmanlık örgütleri kurulmalıdır.
- Özellikle mandacılık, kanatlı hayvan ve diğer hayvansal üretim alanlarında üreticiye hayvan ıslahı konularında yardımcı olunmalı ve damızlık desteği sağlanmalıdır.
- Üreticilere sulama sistemleri, ilaçlama sistemleri konuları ile toprak ve su tahlili konusunda destekler verilmelidir. Bu amaçla laboratuvarlar oluşturulmalı ve teknik analizlerin yapılması sağlanmalıdır.
- Bir Dijital Tarım İstasyonu kurulması için gerekli teşvik ve destekler sunulmalıdır.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde "yenilenebilir enerji" kaynaklarının kullanımına ağırlık verilmesi amacıyla gerekli teşvik ve destekler sağlanmalıdır.
- Yapay zekâ ve akıllı tarım uygulamalarına gerekli destekleri verilmeli ve bunlar teşvik edilmelidir.
- Topraksız tarım uygulamaları desteklenmelidir.
- Yeni kurulacak Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde su ürünleri işleme tesisinin kurulması için gerekli teşvik ve destekler sağlanmalıdır.
- Aronya çayı, biberiye, nane,, oğul otu, melisa bitkisi, kestane, defne, koca yemiş, blueberry, ahududu ve karamürver gibi katma değeri yüksek bitkilerin yetiştirilmesi için gerekli destekler artırılarak devam ettirilmelidir.

Politikalara İlişkin Öneriler

- Tarım ve hayvancılık açısından yürürlükteki mevzuatın verdiği yetki doğrultusunda Büyükşehir Belediyesi'nin paydaşlarla birlikte "katılımcılığı" esas alan politika formülasyonu yapmaya özen göstermesi elzemdir. Bu açıdan oluşacak mutabakat ile sonraki süreçlerde meydana gelebilecek serzeniş ve şikâyetlerin de önü alınabilecektir.
- Geliştirilecek politikaların kapsayıcılık özelliği yüksek olmalı ve ölçek veya nitelik ayrımı yapmadan sektörün bütün aktörlerine dengeli olarak hizmet etmesi düşünülmelidir.
- Tarım alanlarının imara açılması konusunda daha sıkı tedbirlerin alınması ve bu hususta katı bir politik izlek oluşturulması düşünülmelidir.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin ilin talep ve beklentileri ile daha genel olarak ülkeye azami katkıyı sağlayabilmesi bakımından daha fazla tarımsal kullanım alanı olarak tahsis edilebilecek arazi üretilmesi hususu değerlendirilmelidir.
- Arazi toplulaştırmaları hızlıkla tamamlanmalı, tarımsal üretim maksadıyla kullanılabilir arazilerin parçalanmasına mani olunmalıdır.
- Yeni Büyükşehir Belediyesi modelinin özellikle tarım ve hayvancılık açısından ortaya çıkardığı kısıtların aşılması bakımından merkezi idare ve yasa yapıcılarla gereken müzakerelerin yapılması hususu değerlendirilmelidir.
- Yeni yasa ile köy statüsünden mahalle statüsüne dönüşen alanlarda, bu durumun ortaya çıkardığı ve üretici için zafiyet oluşturan hususlar yeniden değerlendirilmelidir. Bu açıdan gerekli araştırmalar yapılarak gerekirse politik açıdan elzem değişiklikler yapılmalı veya yapılmasına aracı olunmalıdır.
- Büyükşehir Belediyesi'nin tarım ve hayvancılık noktasında ayrı ve ayırık bir politika üretmesi düşünülmelidir. Bu anlamda "Organize Tarım Bölgeleri" veya "Üretime Dönük Cepler" gibi şehre uzak olmayan fakat şehrin talep ettiği ürünlerin tedarik edilebileceği yeni ve farklı üretim sahaları belirlenmelidir.
- Salt hayvansal üretimin düşük olduğu göz önünde bulundurularak kentin ve ülkenin bu açıdan ihtiyaçlarının karşılanması maksadıyla gereken teşviklerin en azından politik olarak üretilmesi sağlanmalı, bu anlamda politik alt yapı sürdürülebilirlik bakımından sağlaştırılmalı ve Büyükşehir Belediyesi'nin sorumluluk üstlenmesi yeniden değerlendirilmelidir.
- Tarım ve hayvancılık alanında iştegal edenlerin yatırım olanaklarının düşük olması münasebetiyle yeni yatırım teşvik enstrümanları geliştirilmeli ve usulünce uygulanmaları sağlanmalıdır.
- Marka ve patent konusunda özellikle üreticilerin hevesli olmadıkları göz önüne alınarak bu açıdan kendilerine yol göstermek üzere politik düzenlemeler yapılmalıdır. Gerekirse bu doğrultuda ek teşvik ve destek sistemleri üretilerek markalaşma ve patent üretimi konusunda üretici cesaretlendirilmelidir.
- Sektörde iş geliştirme ve büyüme fırsatlarının mevcut fakat aktörlerce kullanılmıyor olması nedeniyle bu alanda politik düzenlemeler yapılarak en azından iş geliştirme/büyüme noktasında ilgililer cesaretlendirilmelidir.
- Tarım ve hayvancılık işleriyle iştegal edenlerin tasarruf/birikim eğilimlerinin düşük olduğu göz önüne alınarak bu açıdan harekete geçirilmeleri için gerekli politik enstrümanlar devreye sokulmalıdır.
- Tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösterenlerin GSS durumları tetkik edilerek bu anlamda zafiyeti olanlar için merkezi politik aktörler nezdinde girişimde bulunulup bulunulamayacağı hususu değerlendirilmelidir.
- Hobi bahçeciliği, eko-turizm ve agro turizm gibi uygulamalar teşvik edilmelidir.
- Kentlerde üretime açık olabilecek bina bahçeciliği veya mikro tarım uygulamalarına destek verilmeli ve bunlar teşvik edilmelidir.
- Kentin ekolojik yaşam ve permakültür bakımından özellikli bölgeleri haritalanmalı ve planlaması yapılmalıdır.
- Kırsal alanlardan kentlere göçlerin denetime tabi tutularak izlenmesi, nüfus hareketlerinin kısıtlanması cihetine gidilmelidir.
- Kırsal bölgelerde istihdamı artıracak tedbirler alınmalı ve istihdam politik enstrümanlarla desteklenmelidir.
- Tarım ve hayvancılık alanında nitelikli işgücü daralmasını engellemek adına Büyükşehir Belediyesi'nce tatbik edilen "USTAM" projesi benzeri bir proje tarım ve hayvancılık için de düşünülmeli ve planlanmalıdır.
- Üreticilerin katı veya sıvı atıklarının toplanması, depolanması ve geri dönüşümlerinin yapılması maksadıyla uygun politikalar geliştirilmeli ve gereken destekler, tesisler oluşturmak, sistemler kurmak gibi uygulamalarla verilmelidir.

- İyi tarım uygulamaları teşvik edilmeli, bu anlamda suni gübre veya zararlı ilaçların kullanımı azaltılmalıdır.
- İyi tarım uygulama örnekleri toplanarak elektronik ve basılı olarak üreticiyle ve diğer paydaşlarla paylaşılmalıdır.
- İyi tarım uygulama örneklerinin standart ve ölçütleri belirlenmeli ve hangi uygulamaların iyi tarıma örneklik teşkil edeceğini belirlemek üzere bir akreditasyon örgütü oluşturulmalıdır.
- Hayvancılık birliklerinin tek çatı altında toplanması ve Kocaeli'nin IPARD'a katılımı politik aktörler eliyle ve teşvikle sağlanmalıdır.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin sertifika ve akreditasyon ile yapılması sağlanmalıdır. Bu anlamda biyosertifika, helal sertifika gibi sertifikaların üreticilerce alınmasına ön ayak olunmalıdır.
- Kentte mevcut coğrafi işaret almış ürünlerin yanı sıra başkaca ürünlere de coğrafi işaret alınması için gerekli girişimler yapılmalıdır.
- Hayvansal üretim konusunda üreticiler, kamu otoriteleri, araçlar ve diğer uzmanlardan müteşkil bir "ortak proje ve üretim komisyonu" oluşturulmalıdır.
- Veteriner, akademik personel ve diğer görevliler gibi alanda faaliyet gösteren uzmanlarla üreticilerin bir araya getirilmesini sağlayacak platformlar oluşturulmalıdır.
- Karadeniz'de uygun kıyı bölgelerinde (midye ve deniz balıkları gibi) su ürünleri yetiştiriciliği için uygun yerler üretim alanı olarak belirlenmelidir.
- İzmit Körfezi'ne, Darıca'dan-Yelkenkaya Burnu'nun doğusunda kalan bölgeye 12 metre ve üzeri teknelerin girmesinin yasaklanmalıdır.
- Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Toplantısı'nda alınan kararların yürütülmesi takip edilmelidir.
- Çevre dostu balık çiftliği konsepti üreticilere tanıtılarak uygulanması sağlanmalıdır.
- Zengin su kaynaklarına sahip İzmit-Sapanca arasındaki ovada yapılaşma ve sanayi uygulamaları azaltılmalı ve yeni yapılaşmaya müsaade edilmemelidir.

Uygulamaya İlişkin Öneriler

- Bir veritabanı oluşturularak tarım ve hayvancılıkla istigal edenlerin bütün bilgilerini içeren envanter çıkartılmalıdır. Bilgilendirmede, teşvik ve desteklere, iletişimden ilişki kurmaya varıncaya kadar hemen her faaliyet bu veritabanından yararlanılarak yapılmalıdır.
- Üreticiye yapılacak her türden yardım ile yapılacak sair işleri düzene koyabilmek bakımından bir "Çiftçi Kart" üretilmeli ve ilgililerin konuyla ilgili bütün faaliyetleri bu kart marifetiyle takip edilmeli ve yürütülmelidir.
- Tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösterenlerin GSS durumları yakından takip edilerek bu konuda yeterli olmayanlar için inisiyatif alınıp alınamayacağı hususu değerlendirilmelidir.
- Tarım sigortasının uygulanması takip edilmeli ve üreticiler arasında yaygınlaştırılması çalışmaları yapılmalıdır.
- Bürokratik işlemlerin azaltılması ve sektör temsilcileri ile hızlilik ve kapsayıcılık zemininde birliktelik kurulması yeniden değerlendirilmelidir.
- Özellikle yerel olanaklar vasıtasıyla Büyükşehir Belediyesi'ne erişim olanağı olmayanlar için yeni ve teknik mekanizmalar üretilerek sürekli iletişim sağlanmalıdır.
- Tarımsal faaliyetlerle istigal edenlerin her türlü soru ve sorununa kesintisiz hizmet etmek üzere benzerleri gibi kısa bir hat üzerinden bir "Çiftçi Danışma Hattı" kurulması düşünülmelidir.
- Markalaşma, üretim, ilaçlama ve sulama sistemleri ve diğer teknik konularda Büyükşehir Belediyesi'nin gerekli danışmanlık hizmetlerini mahallinde vermek üzere yeni yapılar oluşturması ve bu bakımdan mevcut uygulamalarını revize etmesi düşünülmelidir.
- İyi tarım uygulamalarından elde edilen ürünlerin tanıtılması ve pazarlanmasını sağlamak üzere bir "Gıda Üssü" kurulmalıdır.
- Dijital tarım, dijital pazarlama gibi yeni nesil uygulamaların hayata geçirilmesi ile üreticinin rekabet gücü artırılmalı ve tüketiciyle hızlı ve etkili bir şekilde buluşması sağlanmalıdır.
- Üreticinin zayıf görüldüğü pazarlama, lojistik, depolama gibi alanlarda gerekli girişimler yapılarak bu zafiyetin ortadan kaldırılması düşünülmelidir. Bu kapsamda yerel yatırımların gerek Büyükşehir Belediyesi gerekse diğer kamu otoriteleri ile özel girişimcilerce yapılabilmesi bakımından girişimlerde bulunulmalıdır.

- Üretimden tüketime “barkod” sistemi geliştirilerek gıda güvenliği ve üretim süreçlerinin mevzuata uygunluğu adım adım denetlenmeli ve izlenmelidir.
- Tarım ve hayvancılık alanında işgücü eksikliği veya yetersizliği dikkate alınarak Büyükşehir Belediyesi’nin ilgili taraflarla işbirliği içinde yeni ve yetkin eleman yetiştirme yönünde girişimlerde bulunması değerlendirilmelidir.
- Hayvansal üretimin artırılması noktasında ahır yapma, mera kullanma veya mera alanı açma gibi özel hususlarda da teşvik ve desteklerin verilmesi düşünülmelidir.
- Süt kalitesinin artırılması için toplu süt tankları ve süt entegre tesisleri kurulmalı, bunlara öncülük edilmeli ve sayıları artırılmalıdır.
- Toprak tipi, nem oranı gibi üretim faktörlerini göz önünde bulundurarak üretimde uygun ürünlerin tercih edilmesini sağlamak üzere bilimsel kurum/kuruluşlardan destek alınmalıdır.
- Üretimde hastalık ve zararlı oluşumunun tahmini için sensör uygulamaları geliştirilmeli ve uygulanmasına destek verilmelidir.
- Örtü altı yetiştiriciliği ve alçak tünel, dikey tarım ve ekim nöbeti gibi yenilikçi üretim yöntemleri yaşama geçirilmelidir.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde “yenilenebilir enerji” kaynaklarının kullanımına ağırlık verilmelidir.
- Gübre işleme tesisleri, biyogaz tesisleri gibi tesisler kurulmalı ve hayvansal atıkların çevreyi kirliletmesinin önüne geçilmelidir.
- Sulama konusundaki sorunları yönetmek ve sulama faaliyetlerini güçlendirmek için bir sulama birliği veya kooperatifleri oluşturulmalıdır.
- Balaban Kiraz Festivali, Değirmendere Fındık Festivali, Kandıra Karpuz Festivali, Eşme Ayva Festivali gibi etkinlikler uygulanmalı ve çoğaltılmalıdır.
- Köylerde ve kırsal alanlarda eko turizm maksadıyla rehberler belirlenmeli, eğitilmeli ve görevlendirilmelidir.
- Tarım ve hayvancılık giderek insan yaşamı açısından hem olumlu hem de üretmiş olduğu olumsuz çıktılar itibarıyla önemini artırmaktadır. Bu bakımdan tarımsal ve hayvansal üretim ile bu maksatla yapılan faaliyetler planlı, programlı ve uygun politikalarla gerçekleştirilmelidir.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetleriyle istihgal edenlerin sermaye birikimleri ile bu faaliyetleri gerçekleştirdikleri arazi yapısı, araç-gereç ve ekipmanların yer yer yetersiz kalmaktadır. Bu anlamda üreticilerin sürekli desteklenmesi ve hatta sözleşmeler yoluyla alım garantili üretim yapmaları sağlanmalıdır.
- Kırsal yaşamın özelliklerinin korunması bakımından bu alanlarda aşırı yapılaşmaya, çevrenin bozulmasına ve kırsal bölgelerin özgün yapılarının kaybedilmesine dönük girişimlere müsaade edilmemelidir.
- Kırsal yaşama dönük arayışların ortaya çıkması nedeniyle eko-turizm, agro turizm veya hobi bahçeciliği gibi faaliyetlerle de üretici desteklenmelidir.
- Tarım sigortası, bireysel sigorta ve güvencelerin üretici ile buluşturulması sağlanmalıdır. Tarım kesiminde çalışan kadınların çalışma koşulları ve güvenceleri artırılmalıdır.
- Tarım sektöründeki işgücü planlaması profesyoneller eliyle yapılmalıdır. İşgücü daralması aşmak ve sektörde istihdam olanaklarını geliştirmek bakımından kamu otoritelerinin destek ve teşvik projeleri geliştirmeleri gerekmektedir. Bunlara ek olarak tarım kesiminde nitelikli çalışan istihdam edebilmek amacıyla eğitim-öğretim ve uzmanlaşma faaliyetlerine ağırlık verilmelidir.
- Sürdürülebilirlik açısından düşünüldüğünde toprağın, suyun ve çevrenin korunması yaşamsal önem taşımaktadır. Bu amaçla gereken önemler alınmalıdır. Kırsal yaşamın özgün karakterini korumaya gayret etmelidir.
- Toprak ve su tahlillerinin yapılması, sürdürülebilir ve güvenilir üretim yapmak bakımından önemlidir. Bu bakımdan tahlil laboratuvarları ve analiz merkezleri oluşturulmalı, uzmanlarla üretici bir platformda bir araya getirilmelidir.
- Tarımsal üretim açısından yeni üretim modelleri, teknik ve sistemler üreticiyle buluşturulmalı ve bunların kullanımı özendirilmelidir. İlaçlama, gübreleme, sulama gibi alanlarda olduğu gibi ekim ve hasat bakımından da yapay zekâ ve akıllı

Kocaeli Tarım Şurası çalışmaları kapsamında 2 Aralık 2021 tarihinde 10 önemli başlık altında yapılan odak grup masa çalışmaları ve bundan bir süre önce alandaki besiciler, zirai faaliyetlerde bulunanlar ile diğer üreticiler ile gerçekleştirilen anket çalışmasından elde edilen ortak ve çarpıcı konular şu şekilde özetlenebilir;

tarım uygulamalarının tatbik edilmesine özen gösterilmelidir.

- Balıkçılık ve balcılık alanlarında da Kocaeli'nin önemli bir imalatçı kent olabileceği düşünüldüğünde bu ürün tipleri açısından da gerek destekler hem politik hem de maddi olarak sağlanmalıdır.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin gerçekleştirildiği bölgelerde arazi toplulaştırma ve diğer imar planlarının hızlıca ve etkili bir şekilde yapılması sağlanmalıdır. Üreticilerin ortaya çıkan rant nedeniyle mümbit toprakları üretici olmayanlara devri gibi sorunlar etkili yöntemlerle yönetilmelidir.
- Üreticinin pazara ve nihai kullanıcıya kolay erişimini sağlayacak dijital pazarlama olanakları geliştirilmeli, bu anlamda üretici desteklenmelidir.
- Üreticinin en önemli beklentilerinden olan eğitim ve sigorta konusunda, "Çiftçi Eğitim Merkezi, Çiftçi Danışma Hattı, Çiftçi Sandığı ve Sigortası" gibi enstrümanların geliştirilip uygulamaya konması yönünde politika ve programlar oluşturulmalıdır.
- Üreticinin hibe ve desteklerden yararlanması ve birikim oluşturmaya gibi konularda kullanabilmesi için bir "Çiftçi Kart" uygulamasına geçilmelidir.
- Kentlerin doğal yaşam olanaklarının azaldığı bir süreçte, kırsal dokunun bütün özellikleri ile korunması bakımından envanterlerinin çıkartılması, tanıtım ve uygulama bakımından öne çıkabilecek yönlerinin belirlenmesi ve bunların uygun şekilde pazarlamasının yapılması düşünülmelidir.
- Tarım ve hayvancılık sektörünün gelecek dönemlerde çok daha yaşamsal öneme haiz olacağı düşünüldüğünde bu sektörde çalışanlar ve yatırım yapanların sürdürülebilir bir şekilde faaliyet göstermeleri sağlanmalıdır.
- Nihayet tarım ve hayvancılık faaliyetleri, oldukça geniş kapsamlı paydaşları ve geniş ölçekli üretim potansiyeli göz önüne alınarak politik ve kamusal aktörler tarafından ciddiyle ele alınmalı ve sürdürülebilir, iyi, güvenilir ve rekabetçi bir sektör oluşturulmasına dönük girişimler kurumsallaşma yönüyle gerçekleştirilmelidir.

